

Příloha A

Experiment č. 1

- 1. experiment 1. 11. 2006 (středa)
- čas konání experimentu: 9,00 – 9,45
- místo konání experimentu: volná místnost s kobercem v budově MŠ
- účastníci experimentu: Katka (K), Lucka (L), Matěj (M), Honza (H), Sebastian (S), Ondřej (O)
- pohlaví účastníků: Katka, Lucka – dívky; Matěj, Honza, Sebastian, Ondřej – chlapci
- věk účastníků: shodně 6 let

01.Exp.: děti já jsem moc ráda, že si na mě pamatujete. Jenomže já vás mám tolik a vaše jména jsem si úplně nezapamatovala. Byly byste tak hodní a řekly byste mně je?

01.Dítě¹: já jo

02.Exp.: a k tomu jménu kolik máte roků? Tak ty jsi?

02.Dítě: já se jmenuju Sebastian a je mi 6

03.Exp.: Sebastian a máš 6 let, ehm, děkuju

03.Dítě: já jsem Honza Berka a je mi 5 a $\frac{3}{4}$

04.Exp.: takže ty jsi Sebastián, ty Honzík

04.Dítě: já jsem Matěj Ďurčan a mně je 6 a čtvrt

05.Exp.: takže jseš Matěj?

05.Dítě: hm Matěj nebo Matyáš Ďurčan

06.Dítě: já jsem Kačka a mně je 6 let

06.Exp.: takže ty jsi Kačenka dobře

07.Exp.: tak jo, děkuju, a jakpak se dneska máte děti?

...

08.Exp.: dobře jste se vyspaly?

...

09.Exp.: těšily jste se do školky?

...

10.Exp.: já jsem vám dnes tady chtěla povyprávět takový příběh a jsem zvědavá, co na něj řeknete. Příběh je o jednom pánovi, který se jmenuje děda Lesoň. Příběh nám vypráví o panu hajném, kterému právě nikdo neřekne nijak jinak než pan Lesoň. A ten náš děda Lesoň žije daleko v lese, daleko od lidí v jeho malém dřevěném domečku. Jak myslíte, že se tomu domečku bude říkat?

¹ Z hlasové nahrávky nelze rozpoznat hlas konkrétního dítěte.

01.M.: hájovna

11.Exp.: jo dobře odskoč si

01².Pozn.: *dívka si odskočila na záchod*

12.Exp.: dobře, hájovna. No, ale co to říkám, děda Lesoň přeci není nikdy sám. S ním v té jeho hájovně, žije ještě někdo úplně jiný.

02.M.: já vím kdo

13.Exp.: a jestli schválně poznáte kdo tam žije, když vám řeknu...

03³.M.: jelen

14.Exp.: když vám řeknu, že v té jeho hájovně má kromě své malé světničky, kterou právě obývá sám pan děda Lesoň, má ještě také stáj s výběhem a velký dvůr, kde je také spousta místa

04.M.: lev, ehm, s tím, s jelenem

15.Exp.: ano s jelenem, a kdo tam ještě je, stáj a velký dvůr

07.Dítě: kůň, kůň

16.Exp.: ano kůň, přesně tak. Takže když si to tak shrneme, tak ta zvířátka. Takže děda Lesoň žije daleko v lese od lidí v hájovně...

08.Dítě: ale není sám

17.Exp.: ale nikdy není vlastně není sám, protože tam má spousty kamarádů

09.Dítě: třeba i lišky

18.Exp.: a jeho kamarády jsou právě ta zvířátka. No a já vám takhle přímo vyjmenuju, nebo já právě toho dědu Lesoň, právě tak trošku znám, a tak vám můžu povyprávět, se kterými těmi zvířátky děda Lesoň v té hájovně žije. A sice jsou to: kočka, myš, husa, beran, slon, pes, osel a slepice

02.Pozn.: *děti se při vyslovení zvířete slon smějí*

03.Pozn.: *vstup paní vychovatelky do diskuse experimentátora s dětmi, zda ještě může poslat další dítě, které ale nemá vyjádření od rodičů (svolení pro práci dítěte na experimentu) (čas rozhovoru cca. 1 min.)*

10.Děti: to budeme muset vyprávět znova ...

19.Exp: no, zkusíte to vy vyprávět Lucince, co jsme si teď řekli? Zkusíme si to teď spíš všichni společně dohromady, aby Lucinka věděla, o čem jsme se tu společně bavili.

04.Pozn.: *přišlo tedy ještě jedno dítě, poslané paní vychovatelkou*

20.Exp.: tak Lucinko, my jsme si tady vyprávěli o jednom příběhu, o dědu Lesoňovi, který je hajný v lese. Daleko v lese od lidí, žije v hájovně ...

11.Dítě: ale není tam sám!

12.Dítě: protože

13.Dítě: má tam spousty kamarádů

21.Exp: a jaké tam má kamarády?

² Poznámky k průběhu experimentu jsou v textu pro lepší orientaci označeny kurzívou.

³ K tučně zvýrazněným číslům se objevuje v textu diplomové práce komentář.

- 14.Dítě: má tam slona, oslíka, psa, kočku, berana, ovci ...
05.Pozn.: další děti mluví v krátké ozvěně za prvním dítětem
- 22.Exp.: no, ovci jsme si nejmenovali
- 15.Dítě: a slepice
- 23.Exp.: no, husu, slepici ne a myšku
- 05.M.: a pes přece k myslivci patří
- 24.Exp.: určitě
- 06.M.: protože může bejt, může bejt, může bejt hm...
- 16.Dítě: liška
- 07.M.: protože může bejt domácí, zahradní anebo loveckej
- 25.Exp.: zahradní pes? Myslíš?
- 08.M.: hm
- 26.Exp.: to je zvláštní, to jsem ještě ne to ...
- 01.L.: a taky třeba liška může být jeho kamarádka
- 27.Exp.: taky určitě. A toto jsou přímo tady tyto, ty tam určitě taky okolo v lese někde pobíhají, ale toto jsou zvířátka, které s ním, hm s dědou hajným, Lesoňem, kamarádí. S nimi on se konkrétně zná.
- 17.Dítě: ???⁴
- 28.Exp.: jsou to jeho dobří přátelé. No, a tak, vy už jste se tady tak hezky rozpovídaly, znáte ještě nějaká jiná zvířátka, která máte třeba doma?
- 18.Dítě: já jo
- 29.Exp.: tak zkuste mi každý chvíli říct
- 19.Dítě: taky tam byl ještě mezi něma kůň
- 30.Exp.: ale já jsem teď myslela, z vašeho života, jestli doma máte nebo u babičky nějaká zvířátka nebo co máte rádi za zvířátka
- 20.Dítě: já mám pejska doma, jmenuje se Puňťa
- 31.Exp.: Puňťa
- 06.Pozn.: každé dítě chce něco říct, mluví jeden přes druhého*
- 09.M.: já mám u babičky, co žije v Broumově, mám psa Sindu a je to anglickej kokršpaněl
- 32.Exp.: téda a jakou má barvu?
- 10.M.: černo-bílej
- 33.Exp.: černo-bílý, ten musí být pěkný
- 11.M.: a říkáme mu Sinda
- 34.Exp.: Sinda, a ty máš ...
- 21.Dítě: u babičky v Broumově...
- 35.Exp.: taky v Broumově?

⁴ Řeči z hlasové nahrávky nelze rozumět.

- 22.Dítě: no jednou jsme se potkali, že jo?
36.Exp.: tak jaké zvířátko tam máte nebo babička?
07.Pozn.: dítě odpovídá co má doma
- 23.Dítě: mám jednu myš, ta je u nás tady
37.Exp.: určitě v akváriu máš myšku?
24.Dítě: v akváriu ne
38.Exp.: ne a kdepak máš myšku?
25.Dítě: v kleci
39.Exp.: hm, v kleci, jasně
- 26.Dítě: a taky taky v a doma mám taky psa a potom ještě u babičky mám jednoho psa
40.Exp.: teda tolik zvířátek a jak se o ty zvířátka staráte?
08.Pozn.: pauza, žádné dítě nereaguje ihned, jak se stará o své zvířátko
- 41.Exp.: Lucinko, taky máš nějaké zvířátko u babičky nebo doma?
02.L.: moje teta má
42.Exp.: teta má, no...
03.L.: malýho pejska a je malinkej
09.Pozn.: opět mluví všechny děti jedno přes druhé
- 01.H.: a já mám na chatě slona!
43.Exp.: prosím
44.Exp.: ty jseš Honzíku, ty vykládáš, určitě a živého?
02.H.: jo
- 27.Děti: ale to je pravda
45.Exp.: určitě? A kdepak ho máš?
03.H.: na zahradě
12.M.: ve výběhu, že jo?
10.Pozn.: smích
11.Pozn.: děti se baví a smějí
- 04.H.: a málem nám zbořil chatu
46.Exp.: to bych ti věřila možná, kdybyste měli na té zahradě zoologickou zahradu
13.M.: a moje Sinda je tak čtvrt a ½ roku stará
47.Exp.: čtvrt a ½ roku stará, no a jak se právě o ni staráš, nebo jak se staráte o ta zvířátka?
28.Dítě: já se nemusím o ni starat, protože oni se stará babička
48.Exp.: babička, dobře a co děláte teda s těma zvířátkama rádi?
01.K.: já s ráda s ní hraju s kostičkou
49.Exp.: hm, a chodíte třeba na procházky?
29.Děti: jo já jo
12.Pozn.: všechny najednou

- 04.L.: já jsem s ní jednou na procházce byla a líbilo se mi to, protože když jsme jeli v autě, tak na mě pořád skákala a mě se to líbilo
- 50.Exp.: a kdy myslíte, že jsou vaše zvířátka nejšťastnější, kdy jim je dobře, kdy jsou rádi, že jsou s vámi
- 30.Dítě: když přijedeme na návštěvu
- 51.Exp.: hm, ano, když vás dlouho neviděli, že jo?
- 31.Dítě: a pak na nás skáčou
- 52.Exp.: no, to je ten projev radosti
- 02.K.: když si s ním hraju s kostičkou
- 53.Exp.: ano, když si s ním hraješ, že jo?
- 13.Pozn.: opět mluví děti všechny najednou*
- 32.Dítě: mamka mi koupí živou myšičku
- 14.Pozn.: opět mluví všechny děti*
- 54.Exp.: tak jo, tak zkusíme, já vám teď, ale když mluvím já, tak mi nesmíš skákat do řeči, já taky vždycky vyslechnu, když něco říkáš, tak musíš poslouchat, i co já říkám
- 55.Exp.: na to budeme mít ještě spoustu času, abyste mi to všechno povykládaly
- 56.Exp.: tak a já vám teď představím, právě ta zvířátka, která žijí s dědou Lesoňem.
Tady vám ukážu takovou ...
- 15.Pozn.: experimentátor předkládá kartičku se zvířetem před děti*
- 33.Dítě: myška
- 57.Exp.: myšku, hm, to je takový neposeda, ten běhá sem a tam, nikde neposedí a všude běhá
- 34.Dítě: a dělá všude díry
- 58.Exp.: myslíš, ne, tak oni jsou v té hájovně a v té přírodě, tam ...
- 03.K.: taky musí jít přeci někdy ven
- 59.Exp.: no však jsem říkala, v té hájovně, v té přírodě, ale ona není zavřená, to jsou kamarádi pana hajného, dědy Lesoňe. Druhé zvířátko ...
- 16.Pozn.: experimentátor předkládá kartičku se zvířetem před děti*
- 35.Děti: kočka
- 60.Exp.: ano, kočka a tady ta kočka pana hajného, tak to je taková dáma, víte, jak chodí kočičky, klade jednu tlapku za druhou, krásně ladně
- 61.Exp.: tak to je kočička, samá elegance. Dalším zvířátkem, se kterým vás dnes seznámím je ...
- 17.Pozn.: experimentátor předkládá kartičku se zvířetem před děti*
- 36.Děti: pejsek
- 62.Exp.: pejsek, to je právě ten kamarád pana hajného, který je takový hlídač. Všechno má pod kontrolou, o všem ví, kde se co šustne, hned tam běží a hned ví, kde se co děje a je to moc dobrý hlídač.
- 63.Exp.: a naposledy

- 37.Dítě.: pana hajného
- 38.Dítě.: husa
- 64.Exp.: ano
- 14.M.: dvě, čtyři?
- 18.Pozn.: Matěj počítá předložené kartičky*
- 39.Děti: jedna, dva, tři, čtyři
- 19.Pozn.: děti samy počítají kartičky se zvířaty, které jim experimentátor představoval a které před ně kladl*
- 15.M.: dvě, čtyři, šest
- 65.Exp.: a tato zvířátka ...
- 16.M.: vždyť je 6 obálek a v každé jedna a tady jsou 4 a tady jich je 6?
- 66.Exp.: ale já nemám 6 obálek
- 04.K.: jedna, dva, tři, čtyři
- 17.M.: dvě, čtyři
- 67.Exp.: teď vás poprosím, šoupněte se trošičku dozadu, ať vám tady můžu udělat prostor a tady vám dám takhle zelenou plochu, která bude teď jako
- 20.Pozn.: experimentátor předkládá před děti A4 tvrdého papíru zelené barvy*
- 40.Děti: jako tráva
- 68.Exp.: jako hřiště, ano jako tráva. Tak bezva, teď vám tady přidám jako, těch zvířátek několik, takhle vždycky na kupu ...
- 41.Dítě: ještě si to neberte!
- 21.Pozn.: děti komentují obrázky zvířátek*
- 18.M.: já vím kolik je 6 + 6, to je 12
- 69.Exp.: teď je takhle promícháme a zkuste mi je rozdělit, ta zvířátka, na jednu stranu a pojmenovávat, jak je dáváte
- 22.Pozn.: děti rozdělují kupu všech zvířat podle společné strategie na hromádky se stejnými druhy zvířat*
- 70.Exp.: na jednu stranu do jednoho rohu, myšky dáváte ...
- 42.Děti: husy, počky tady je taky ještě husa
- 43.Děti: do jednoho rohu, kočky
- 44.Děti: tady je ještě jedna husa ...
- 19.M.: do jednoho rohu a kočky do jednoho
- 71.Exp.: no bezvadný, takže jste vymyslely pro každé do jednoho rohu, jo?
- 20.M.: no
- 45.Dítě: a mám 4 a 4 je ...
- 72.Exp.: tak já si teď ty zvířátka, zase dám takhle k sobě, děkuju, a představte si jak, jsem říkala, jak jsem se vás ptala, co ty vaše zvířátka nejraději dělají a kdy jsou šťastná a kdy víte, že se jim dobře daří, tak já právě vím, že tady pro tato zvířátka u dědy Lesoňe, ty strašně právě taky rádi běhají a sportují a skáčou a hopsají ...

46.Dítě: a závodí

73.Exp.: a závodí a právě děda Lesoň pro ně připravil závody

47.Dítě: co?

74.Exp.: takže jednou ráno se právě dozvěděli, že se konají za hájovnou na takovém paloučku, který máme tady, závody. No a první, když se vám tady tuto zprávu dozvěděli, tak první na hřiště přiběhla myška a za ní, protože ta myška přece nesmí nikde chybět a všude bude první, hned za ní přiběhl pejsek, který o všem musí mít přehled, to je takový ten náš hlídač, tak pro něj je to taky důležité a po pejskovi na závody přiběhla....

23.Pozn.: experimentátor předkládá kartičky zvířat před.děti

21.M.: kočka

48.Dítě: husa

75.Exp.: přiběhla husa. No, a nakonec

49.Dítě: kočka

76.Exp.: nakonec se právě dostavila...

50.Dítě: kočka

77.Exp.: ... ano, samá elegance, kočka

22.M.: dvě, čtyři?

78.Exp.: teď si představte, že to byl právě ten jeden den, co kdy se ta zvířátka seznamovala, co budou na těch závodech dělat a já vám teď to hřiště takhle přikreju a zkuste mi říct, jakpak to bylo, když se zase přeneseme zpátky do toho rána, kdopak přišel na to hřiště první?

05.L.: myška

23.Pozn.: děti kladou kartičky se zvířaty podle svých slov na přikryté hřiště

24.Pozn.: část dětí říká společně sborově, druhá část ozvěnou

51.Děti: po ní pejsek, pak husa ...

79.Exp.: moment nestačím, nejdřív pejsek, potom....

52.Děti: a pak kočka

80.Exp.: a nakonec kočka. Bezvadný, podíváme se, jestli tam máme všechna zvířátka?

25.Pozn.: experimentátor odkrývá přikryté hřiště

81.Exp.: a máme tady kočku, máme tady pejska, myšku a husu, že jo?

82.Exp.: to je tady průvanem, jak tady ten...

26.Pozn.: zvířátka ulitávají ze hřiště – průvan

83.Exp.: tak a protože to bylo nesmírně zábavné a všichni byli nadšení, tak druhý den se tady ty závody konaly znovu

84.Exp.: a to už na to hřiště první přiběhl pejsek, potom přiběhla jedna myška a po té myšce přiběhla druhá myška, která taky nesmí nikde chybět, následovala kočička, která ladně přiběhla a pak co nejrychleji jak mohli, doběhli jeden pejsek ...

53.Dítě: zase?

- 85.Exp.: a pak druhý pejsek...
- 23.M.: třetí, jedna, dva, tři!
- 27.Pozn.: *na poli byli 3 pějscí, experimentátor komentoval: druhý, protože byl druhý v tomto tahu přidávání zvířat na hřiště*
- 86.Exp.: a pak třetí pejsek
- 54.Děti: čtvrtý
- 87.Exp.: a nakonec...
- 55.Dítě: husa
- 88.Exp.: přiběhla kočička a druhá kočička
- 06.L.: já se jdu vyčůrat
- 56.Děti: já taky
- 89.Exp.: dobře, tak si můžeme udělat pauzičku
- 28.Pozn.: *po 17 min. experimentu pauza*
- 29.Pozn.: *pauza trvala 1,5 min.*
- 30.Pozn.: *během toho Matěj komentuje*
- 24.M.: oni jsou 4, jedna, dva, tři, čtyři
- 31.Pozn.: *ostatní děti přicházejí postupně z toalety*
- 05.K.: a dvě myšky
- 90.Exp.: no a Lucinka ta nám teď doběhla teď už si nebude nikdo nic pamatovat, tak začneme znovu. Tak všichni jsou vyčurání, vysmrkání, nikdo nebude už nikam odcházet? Bezvadný, tak ...
- 91.Exp.: druhý den, kdy se konaly ty závody a na ty se nejdřív, přiběhl ten náš pejsek, za tím pejskem doběhla jedna myška a v zápětí doběhla druhá myška, která taky nesmí nikde chybět. Pak se dokolíbala husa a nakonec přiběhla kočička, pak ještě jedna kočička a nakonec ještě jedna kočička
- 25.M.: takže 3
- 32.Pozn.: *říká si pro sebe poznámky, není to určené experimentátorovi*
- 92.Exp.: koukněte na to a teď to takhle zase zaděláme a zkuste mi říct, kdo teda a jak kdy přiběhl?
- 33.Pozn.: *děti mluví jeden přes druhého*
- 57.Děti: pejsek
- 93.Exp.: tady máte ty – kartičky se zvířátky
- 34.Pozn.: *experimentátor nabídl dětem pro rekonstrukci příchodu zvířat kartičky se zvířaty*
- 58.Dítě: první přiběhl pejsek
- 94.Exp.: první přiběhl pejsek, potom ...?
- 07.L.: kočka
- 26.M.: ne, kočka ne, myška a teď kočka
- 59.Dítě: ne teď myš

- 06.K.: a teď druhá myška
- 60.Děti: kočka, ne, husa, teď kočka...
- 08.L.: pak další kočka
- 09.L.: ne počkej, počkej kočka
- 35.Pozn.: chybí kartička kočky experimentátor vzápětí dětem podává.*
- 95.Exp.: počkejte, já vám ji hned dám, tak tady jsou
- 27.M.: kočka jedna
- 10.L.: kočka
- 96.Exp.: a nakonec 3 kočičky
- 28.M.: 1,2,3,4
- 36.Pozn.: Matěj dává čtyři kartičky s kočkou. Jiné dítě během jeho činnosti jednu kartičku s kočkou na hřiště již položilo*
- 97.Exp.: ona už tam ta jedna byla. Tak všichni souhlasíte?
- 61.Děti: jo
- 98.Exp.: tak se koukneme? Všechno správně, bezvadné.
- 99.Exp.:** to už bylo trochu takové trošku obtížnější, protože těch zvířátek tady máme vícero, že jo? A co kdybych vám teď ... A protože ty závody byly strašně úspěšné, těch zvířátek se chtělo účastnit stále víc a víc a my už by jsme to takhle vlastně, že jo, nemohli si všechno zapamatovat, tak já vám tady teď nabídnu papír, pro každého jeden, pro každého jeden....
- 29.M.: a budeme na to psát německy, německou povídku
- 37.Pozn.: děti se smějí*
- 100.Exp.:** pro každého tužku, já vám je rozdám
- 101.Exp.:** tak a teď vám teď můžu takhle poradit, že kdybyste chtěli, tak si to právě můžete nějakým způsobem poznamenávat, kolik těch zvířátek a jakých těch zvířátek tam bylo. Tak si představte, to už byl 3 den závodů, ta zpráva, že se konají za hájovnou na louce závody se nesmírně rychle rozšířila ještě hlouběji a hlouběji do lesa, takže o tom vědělo stále více a více zvířátek a každé to zvířátko se právě chtělo těch závodů zúčastnit a tam skákat a běhat a porovnávat síly a tak se nejdříve na hřiště dnes ráno dokolíbala husa. Za ní přiběhla ještě druhá husa, potom přiběhla kočka, a pak co nejrychleji co mohli doběhli jeden pejsek a druhý pejsek.
- 07.K.: ještě tam chybí myška
- 102.Exp.:** no a nakonec doběhly jedna myška, za ní druhá myška, za ní třetí myška, čtvrtá myška a pátá myška
- 38.Pozn.: děti se smějí, nastala diskuse kolik těch myšek dohromady bylo*
- 103.Exp.: a teď to zase přikryjeme, aby se nám nerozutekly a zkusíme říci, jaká ta zvířátka tam přiběhla
- 08.K.: husa

- 39.Pozn.: *dětem opět nabízí experimentátor kartičky se zvířátky, aby je mohly dávat na hřiště*
- 11.L.: dvě husy
- 09.K.: dvě husy, jedna kočka, dva psi a myšky
- 01.S.: a pět myšek
- 40.Pozn.: *děti společně dávají kartičky se zvířátky na plochu počítají společně 1,2,3,4,5*
- 10.K.: teď 2 husy
- 30.M.: ne 2 psi
- 11.K.: dvě husy, dva psi
- 31.M.: už tam jsou dva psi
- 12.L.: dva psi a jedna kočka
- 13.L.: a hotovo
- 32.M.: a teď to odkryjeme, jestli je to opravdu pravda
- 41.Pozn.: *přebírá úlohu experimentátora, používá jeho slova*
- 104.Exp.: ano
- 02.S.: a já jsem tam dal, stejně porovnal, úplně stejně
- 105.Exp.: bezvadný, jste šikovní, ani jste si nemuseli nic poznamenávat na ty vaše papíry? Všechno jste si to zapamatovali?
- 42.Pozn.: *děti otázku experimentátora nekomentovaly*
- 106.Exp.: tak uděláme ještě jeden den
- 43.Pozn.: *šepot*
- 107.Exp.: copak nám to chceš říct?
- 03.S.: my si tady říkáme s Ondrou šeptáme, jak si to bude zaznamenávat?
- 108.Exp.: a jak si to budete zaznamenávat?
- 01.O.: nevíme
- 109.Exp.: ještě neví
- 12.K.: jo, budeme si to na ten papír kreslit
- 33.M.: budeme psát na ten papír německy policie
- 110.Exp.: jo, no teda nevím, jestli ti pomůže určit kolik těch zvířátek bylo
- 14.L. a K.: budeme malovat
- 111.Exp.: to já nechám všechno na vás
- 112.Exp.: když si to zapamatujete nemusíte si nic zaznamenávat, že jo?
- 113.Exp.: tak podívejte se, další den přiběhl první pejsek, potom jedna myška, potom druhá myška, která nikde nesmí chybět. Z rybníka se nám dokolébala na hřiště husa a nakonec přiběhla kočička a pak za ní ještě jedna kočička a nakonec druhá kočička, ehm, třetí kočička
- 13.K.: těch kočiček je víc než myšek a pejska
- 114.Exp.: teď to zase zaděláme a zkusme si to říci

- 14.K.: je tam, dva psi,
15.L.: dvě myšky
16.K.: to je jeden pes? Jedna husa a ...
16.L.: a kočky 3
17.K.: 3 kočky
34.M.: 3, jedna, dva, tři
44.Pozn.: kontrola při dávání zvířátek na hřiště, ale protože vzaly např. dvě děti kočky do ruky a zároveň je daly na plochu nemohou se dopočítat
35.M.: toto musíme oddělat, aby to bylo 3
115.Exp.: hm, tak se koukneme
36.M.: no, ty tam dáš Kačko čtyry
116.Exp.: tak to se akorát přehlídla, měla tam o jeden víc
117.Exp.: tak to jste moc šikovní a teď vás nechám v tuto chvíli být rozhodčími na těch závodech
45.Pozn.: děti projevují údiv
118.Exp.: zkusíte mi právě říct, kdo a jak, kdy přiběhl ten další den na ty závody?
Zkusíš to Matěji?
37.M.: jo
119.Exp.: tak zkus, tady máš zvířátka, udělej nám právě jeden den na těch závodech, kdo, kdy a jak přiběhl. A vy zase, to, ehm, poslouchat a zkusit to
46.Pozn.: chlapec měl problém s nose a smrkáním
120.Exp.: skoč se vysmrkat
38.M.: jeden pes, pak přiběhly tři myši a jedna husa a tři kočky. Tak teď to zase přikrejem.
18.K.: takže tři myšky, jeden pes ...
17.L.: tři kočky?
19.K.: a jedna husa
121.Exp.: tak řekni nám nahlas, co si myslíš, nás to taky zajímá
02.O.: ony to dělaly špatně. Nebo
122.Exp.: no proč myslíš, že to dělaly špatně?
03.O.: kočky tam měly bejt dvě
123.Exp.: tak se kouknem?
47.Pozn.: děti odpoví sborem
62.Děti: tři
124.Exp.: tři kočičky tam máte
20.K.: ještě tady spadla jedna myš
125.Exp.: aha, pardon
21.K.: tři myšky, husa, jeden pes
18.L.: jeden pes, tři kočky a tři myši

- 126.Exp.: tak chcete někdo další zkusit
48.Pozn.: děti reagují pozitivně, každý si to chce zkusit
- 127.Exp.: tak Lucinka byla první, tak Lucinko. A musíš nám to říkat, ať to všichni slyšíme.
 19.L.: kočička, dva pejsci, hm, 3 myšky a ...
 63.Dítě: dvě myšky ne?
 20.L.: 3 myšky a tak 4 husy
- 128.Exp.: jo bezvadný
 39.M.: a chyběj nám husy, nebo ne?
 129.Exp.: jo
49.Pozn.: chyběly kartičky s obrázky zvířátek, zakryjeme pole již beze slov
- 22.K.: tak 4 husy, 1,2,3,4
 23.K.: ne, ne
 40.M.: 2 kočky
 24.K.: 3 myšky
 41.M.: jenom 1, já už tam mám, Kačko! Počkej a tydle dáme sem, a a ...
 42.M.: a jed..., dva..., a jeden pes. Se na to podíváme.
 25.K.: a je to tam
 43.M.: a doprčic, dva pejsci
- 130.Exp.: tak jsme zapomněli ...
 44.M.: hm, jednoho psa
- 131.Exp.: hm, jednoho pejska. Ale jinak ...
 26.K.: všechno správně
 45.M.: ne taky špatně! Myši jsou 2
 04.O.: ne ne 3, jedna, dva, tři!
 46.M.: jo? tak to jsem neviděl, to jsem přehlídl
- 132.Exp.: hm, a kolik tam máte kočiček?
 64.Děti: ehh, jenom 1?
 65.Dítě: jedna, dva, tři
 47.M.: no, tak to je blbost
 05.O.: to je nějaká blbost normálně
- 133.Exp.: ne, akorát jste si to nezapamatovaly, škoda, že, jste si to mohly poznačit na ten papírek. Protože teď když se podíváte, vždyť to už je spousta závodníků. To jste moc dobří, že si to pamatuje.
 48.M.: no a tady to, to je taky blbost
- 134.Exp.: kolípkak tam máte?
 49.M.: tady jsou jedna, dva, tři, čtyři. No, já jsem si myslel, že je to blbost.
 06.O.: a kde mám papír
- 135.Exp.: máš ho za sebou

- 136.Exp.: tak super, ale přesto jste to zvládly, dobře, já si myslím, že jste hodně šikovní
- 137.Exp.: tak zkusi ještě jeden?
50.Pozn.: děti chtějí všechny
- 138.Exp.: tak teď
 50.M.: Kačka, Kačka byla první!
- 139.Exp.: jo, Kačka byla první, tak Kačko ještě
 27.K.: já už vím
51.Pozn.: přikládá zvířátka na hřiště a děti počítají.
 07.O.: 2 husy
 66.Děti: 3 pejsci
 67.Děti: kde si to budeš zaznamenávat?
 68.Dítě: probůh, mě se zlomila tužka
 28.K.: 4 myši
52.Pozn.: děti si řeknou zvířátko a počítají : jedna, dva, tři
 29.K.: 6
- 140.Exp.: teda to už je závodníků
 69.Děti: ukaž?
 30.K.: hotovo
 51.M.: hotovo, tak to je hodně závodníků
53.Pozn. děti zaznamenávají zvířátka na svůj papír
- 141.Exp.: no ty jsi nám dala spousty závodníků, necháme jim víc času, jo?
 52.M.: pět psů, proboha, já se zblázním. Ha, já to dělám špatně.
 31.K.: ty to děláš špatně, ha ha
- 142.Exp.: ale ne, ne nikdo nedělá nic špatně, každý má svůjzpůsob
 53.M.: proboha
- 143.Exp.: už je tam spousta závodníků, už to není tak jednoduché
 32.K.: 5 psů, 5 myšek
 70.Děti: no já to už asi mám. Já taky.
- 144.Exp.: tak to můžeme už schovat?
 05.H.: já mám požární číslo
 54.M.: hele ty to máš špatně, tam má být 1 5 0
54.Pozn.: Honza nepsal záznam příchodu zvířat, kreslil hrad a psal požární číslo
 ...
- 55.Pozn.: dále spolupracovali: Lucka, Katka, Matěj, Sebastian*
- 145.Exp.: tak teď už jsou zvířátka unavené, teď se jich tam tolik nesejde, tak zkus jenom teď už míň zvířátek
 04.S.: hm
- 146.Exp.: tak popisuj, co děláš
 05.S.: jednu kočičku

- 21.L.: 2 pejsci
56.Pozn.: L. komentuje kartičky položené Sebastianem na hřiště
- 147.Exp.: pak příběhla myška a husa
57.Pozn.: Experimentátor komentuje, která zvířátka dává dítě na hřiště
- 22.L.: počkat já si to musím zapsat
- 23.L.: P
- 148.Exp.: tak můžu zakrýt?
- 24.L.: dva psi
- 33.K.: dva psi, jedna kočka
- 34.K.: dvojka
- 35.K.: jedna myška
- 25.L.: a jedna H, husa
- 55.M.: jedničku
- 56.M.: kolik bylo hus?
- 26.L.: a tři dvojky a jedna jednič... tři jedničky a jedna dvojka
58.Pozn.: Lucka slovo jednička nedokončila a opravila se tři jedničky a jedna dvojka
- 149.Exp.: tak a zkuste mi teda říct, kdo tam byl, kdo tam příběhl první
- 36.K.: pejsek
- 150.Exp.: tak dáme pejska
- 27.L.: dva, dva pejsci
59.Pozn.: experimentátor pokládá kartičku s pejskem na hřiště
- 151.Exp.: tak příběhli dva pejsci?
- 37.K.: tři
- 28.L.: dva!
- 38.K.: jo dva
- 39.K.: a potom příběhla jedna husa
- 29.L.: husa
- 40.K.: pak jedna kočka, pak jedna myška, pak jedna husa
- 57.M.: kočka jedna
- 30.L.: myška
60.Pozn.: Katka to říká velmi rychle, pravděpodobně proto, aby byla rychlejší než ostatní děti
- 61.Pozn.: pokládá obrázky zvířátek na plochu hřiště*
- 41.K.: a poznám to tady podle tohoto
- 62.Pozn.: ukazuje na svůj záznam*
- 31.L.: a já taky, tady podle tohoto plánu
- 152.Exp.: tak jo, bezvadný, tak to byly ty závody, které se dneska konaly a kterých se účastnilo tolik zvířátek
- 42.K.: zahrajeme si ještě něco?

153.Exp.: a teďko bych po vás jenom chtěla, jestli byste se nepodívali jenom tady na tohle

63.Pozn.: experimentátor předkládá papíry velikosti A4, na kterých jsou vyobrazena zvířátka různé velikosti

154.Exp.: tady na tahle zvířátka. Udělejte teď prostor, trošičku ...

71.Dítě: posunout se

155.Exp.: ano, trošičku se šoupněte a já vám tady ukážu zvířátka

156.Exp.: tady se podívejte na myšku

58.M.: ty jo

157.Exp.: a tady se podívejte na husu

59.M.: ty jo

158.Exp.: které to zvířátko je větší?

43.K.: tady ta

60.M.: husa

159.Exp.: husa, bezvadný. Když vám dám takhle kočičku, kdepak ji mám, a k té kočičce vám dám myšku, které pak zvířátko je větší?

32.L.: kočka

61.M.: kočka

160.Exp.: kočka, bezva. A tady vám dám husu a kočičku a které zvířátko je ...

72.Děti: husa

161.Exp.: je menší, menší

44.K.: kočka

62.M.: kočka

64.Pozn.: děti se překřikují, snaží se být tím nejrychlejším, kdo odpoví.

162.Exp.: kočka, bezva. A teď tady máte pejska a myšku. Které zvířátko je větší?

73.Děti: pes

163.Exp.: a naposled máte husu a psa a které zvířátko

45.K.: pes

164.Exp.: bude menší?

33.L.: kočka

63.M.: husa

165.Exp.: tak co, menší zvířátko

64.M.: husa

166.Exp.: bezva, tak děkuju, já doufám, že jste důkladně poznaly zvířátka dědy Lesoně a příště vás seznámím dál

65.Pozn.: ze strany experimentátora je cítit uspěchanost

Příloha B

Experiment č. 2

- 2. experiment 3. 11. 2006 (pátek)
- čas konání experimentu: 9,00 – 9,25
- místo konání experimentu: volná místnost s kobercem v budově MŠ
- účastníci experimentu: Katka (K), Matěj (M), Lucka – se pro nemoc experimentu neúčastní
- pohlaví účastníků experimentu: Katka – dívka, Matěj – chlapec
- věk účastníků experimentu: shodně 6 let

- úvodní slovo – jak se dětem vstávalo do bílého dne

01.Exp.: a pamatujete si, o čem jsem si my naposledy povídali?

01.M.: o myslivci

02.Exp.: ano, taky může být anebo my jsme si říkali, že je to pan ...

01.K: hajný

03.Exp.: a jak se jmenuje pan hajný?

04.Exp.: děda?

01.Pozn.: děti si nemohou vzpomenout na jméno

05.Exp.: od „l“ od lesa, děda...?

02.M.: děda Lesoň

06.Exp.: jo bezvadný, o dědovi Lesoňovi, a my víme, že je to teda pan hajný, který žije ... v jakém domečku?

03.M.: hajný

04.M.: v hájovně

07.Exp.: v hájovně v lese, ale on tam nežije sám, jsme si říkali, že jo, ale že má ...

02.K.: má kamarády zvířátka

08.Exp.: kamarády zvířátka, ano

05.M.: já mám rád zvířátka, to jsou moji kamarádi

09.Exp.: bezva, tak to by si hned mohl být děda hajný

06.M.: my jsme jednou, my jsme chudáku viděli, jednou jsme viděli chudáku srnku, jak tam se koukala, stála a koukala jenom na nás jak jdeme

10.Exp.: no tak to mají srnky strach, že jo?

03.K.: my jsme taky jednou

02.Pozn. Matěj jí skočil do řeči

07.M.: ale neutíkala

11.Exp.: a pamatujete si, jaká ta zvířátka měl děda Lesoň?

08.M.: jo

04.K.: berana!

09.M.: berana

05.K.: ovce

12.Exp.: noo

10.M.: ne tu ne

13.Exp.: no to jsem si říkali

11.M.: pak tam měl jelena

- 14.Exp.: ten tam taky mohl být, to je pravda, ale...
- 12.M.: pak tam měl lišku
- 15.Exp.: to jsme, to byly vaše nápady a my jsme si říkali, že ten děda Lesoň nebo když jsme si mohli říct, že ten děda Lesoň
- 13.M.: myška
- 16.Exp.: žil nejdřív na vesnici a potom se odstěhoval do lesa a ty svoje zvířátka si vzal s sebou a postavil tam pro ně stáj, takže měl ...?
- 06.K.: koně
- 17.Exp.: koně, a měl tam velký dvůr s rybník, kde byla ...?
- 07.K.: kachna
- 18.Exp.: a my jsme si říkali husa teda, že jo? Takže už máme b ...eh, co jsme říkali: berana, koně, husu
- 08.K.: psa tam taky měli
- 19.Exp.: pak měli psa
- 14.M.: myšku
- 20.Exp.: a k myšce se hodí?
- 09.K.: kočku
- 15.M.: a husu měli
- 21.Exp.: a husu, ano, tu jsme taky říkali, protože je tam ten rybník
- 22.Exp.: no a my jsme minule, ještě mluvili o těch závodech, které ten pan hajný, děda Lesoň pro ty zvířátka pořádá a měli jsme právě tady to hřiště na které ta zvířátka přibíhala, vždycky ráno na ty závody
- 03.Pozn.: *experimentátor pokládá před děti čtvrtku papíru, která demonstruje hřiště*
- 16.M.: hm
- 10.K.: jsme to věděla, že ty přijdeš?
- 17.M.: jsem to taky věděl
- 23.Exp.: taky věděl, tak to je bezvadný, tak už jsem tady a začneme si zase hrát s těma zvířátkama, jo?
- 01.Děti: jo
- 24.Exp.: takže jsem si řekli, že naposledy jsem mluvili o té myšce, kočce, pejskovi a huse, to byla ta zvířátka plus jejich kamarádi, kteří vždycky ráno přibíhali celí nedočkaví, natěšení na ty závody, aby se zase mohli mezi sebou utkat a tím pádem je někdo vítěz a někdo zase poražený a získávají ceny a medaile
- 11.K.: a škoda, že tam neběhá taky kůň na těch závodech
- 18.M.: kůň je hrozně rychlej
- 25.Exp.: ten je hrozně rychlý, to jo
- 12.K.: já jsem se jednou vezla na Matějský pouti, dokonce 2x na kobylce, která čekala mládě
- 26.Exp.: je, tak to jo, já si tady ta zvířátka zase takhle
- 04.Pozn. *Experimentátor skládá zvířátka na zem ...*
- 13.K.: to se mi strašně líbilo a paní říkala, že je to nejhodnější kobylka
- 27.Exp.: no, tak jinak by na ni třeba nenechávala děti, že jo, aby se na ní vozily, když by ti koníci nebyli ...
- 14.K.: některý, některý když se nějaký malý dítě chce vozit, tak maminka může jít mezi ně
- 28.Exp.: hm
- 29.Exp.: tak jo, takže zase máme dneska ráno a děda Lesoň pořádá opět závody pro ty naše zvířátka, tady máme to hřiště ...
- 02.Děti: hm

05.Pozn.: *experimentátor ukazuje na čtvrtku papíru, která leží na koberci před dětmi*
30.Exp.: a opět se začínají sbíhat ta zvířátka. Tak si představte, že nejdřív doběhla myška, potom doběhl pejsek, za ním se dokolíbala husa a nakonec ladně, ťapku za ťapkou přišla kočička. A my si zase to naše hřiště takhle přikryjeme ...
15.K.: jé, papírkem
31.Exp.: ano, a zkuste mi říct a ukázat, která ta zvířátka tam dorazila
06.Pozn.: *děti mlčky naskládaly zvířátka na svrchní papír, který překrýval hřiště*
32.Exp.: co jste daly a říkejte
07.Pozn.: *experimentátor pobídne děti k okomentování jejich činnosti*
16.K.: myšku, pak psa, pak kočku a pak husu
33.Exp.: a pak husu, souhlasíš Matýsku?
19.M.: jo
34.Exp.: tak se koukneme
20.M.: no jo, to bude jasný
35.Exp.: to bude jasný, ano, bezvadný máme tady myšku, pejška
17.K.: to je dobrý tohle řeka, trávník a modrý zase rybník
36.Exp.: já si je takhle vezmu, abych i já měla zvířátka
08.Pozn.: *experimentátor si bere část kartiček se zvířaty z hromádky u dětí k sobě*
37.Exp.: tak a ty mezi sebou závodily a pak byl večer a oni se zase vrátily k dědovi Lesoňovi do svých stájí a na svůj dvůr, kde mají své pelíšky, že jo, a své domečky, no a máme zase ráno a zvířátka se opět rozutíkala na ten náš ... nebo přiběhla na ten náš trávník na ty závody.
38.Exp.: a to nejdřív přiběhl pejsek, potom doběhla myška a hned za ní doběhla myška, pak ladně kráčela kočička a nakonec přišel pejsek
21.M.: ještě nějakou husa chybí
18.K.: takže pejsek, myška, pak druhá myška a pak kočička
22.M.: a druhéj pejsek
39.Exp.: jo, souhlasíme všichni?
19.K.: jenom jeden pejsek tam byl?
23.M.: ne ne dva
20.K.: jeden
40.Exp.: jeden nebo dva, tak se kouknem, jo, tak se hned podíváme?
24.M.: tak jo
41.Exp.: ta husa je tady ještě vaše, jo nebo ta je moje?
25.M.: ne ta tam nebyla
42.Exp.: ta tam nebyla, dobře
43.Exp.: tak se podíváme
26.M.: já to říkal
44.Exp.: jé, no vidíš to, dva psi
27.M.: no Kačko a ty mi říkáš, že to tam i nebylo
45.Exp.: hele, chybu nebo mýlit se může každý to je v pořádku, nic se neděje. Takže co tam vidíte?
21.K.: pejsky
28.M.: pejsky, 2 myši a jednu kočičku
46.Exp.: kočičku, bezva, tak to dáme zase takhle bokem
47.Exp.: no a už tam bylo víc, závodníků, tak se muselo závodit mnohem déle
22.K.: škoda, že tam nebyl ten kůň taky
48.Exp.: Kačko, všechno může být, hele, za chvíli můžeš být překvapená
49.Exp.: tak máme další ráno, prosím?
29.M.: nee

- 50.Exp.: ne však řekni, to je v pořádku
 30.M.: že tam bude i kůň, já to vím
 51.Exp.: bude tam i kůň, já to vím a já vám prozradím, že dneska ještě nepřiběhne, ale třeba ten další den už tam bude až zase za váma přijdu
 52.Exp.: tak, další ráno nám přiběhla myška, za ní znovu myška, pak přiběhla kočička, potom přiběhl pejsek, ještě pejsek, potom přiběhl ještě další pejsek, no a nakonec se dokolíbala husa a pak ještě jedna husa
 23.K.: a teď si to přikryjem
 53.Exp.: tak se na to podívejte
 24.K.: první přiběhli dva pejsci
 31.M.: tři pejsci
 25.K.: tři pejsci
 32.M.: jeden
- 09.Pozn.: Matěj přidává kartičky se zvířátky na hřiště a komentuje je pořadovými číslicemi*
- 33.M.: teď jedna kočka, myslím, pak 2 husy
 26.K.: dvě myšky
 34.M.: ne dvě myšky, tři myšky!
 35.M.: tak jo, dvě myšky
10.Pozn.: nejistota, přemýšlí kolik jich bylo
 54.Exp.: tak co? Spokojení, Katko taky?
 03.Děti: ano
11.Pozn.: odkrytí
 55.Exp.: teda já vidím, že to máte úplně správně, na žádné zvířátko jste nezapomněly
 36.M.: o o , jo jo – jedna, dva
 56.Exp.: no?
 37.M.: a tady jich je jedna, dva
 57.Exp.: no
 38.M.: je to správně
 58.Exp.: a jinak?
 39.M.: dvě myšky, jeden, dva; to 3 pejsci...
 27.K.: a 3 husy
 59.Exp.: bezvadný, šikovný, no a nemyslíte, že těch zvířátek teď už tam bylo hodně?
 04.Děti: hm
 60.Exp.: už to bylo oproti tomu začátku, že jo, ...
 40.M.: ani ne
 61.Exp.: už jich bylo... ani ne?
 62.Exp.: no já jako osobně vás hodně obdivuju, jak si to tak krásně pamatujete a když bych mohla mluvit v číslech, tak vy jste tam pomalu měly 10 zvířátek a všechno jste si zapamatovaly jak kdo přiběhl. Co kdybysme to teď zkusily s tím, že byste si to zkusily nějak poznačit. Oni tam ti závodníci taky mají vždycky taková lejstra, jakože papíry a tam zapisují, kdo kdy přiběhl. Nebo teďko už to dělají počítače, ale dnes, teda tenkrát u těch zvířátek, tak to právě dělají rozhodčí a aby potom měli i doklad pro ta zvířátka, když oni doběhnou, když třeba dělají závody na běhaní a chtějí se právě podívat kdo, kdy a jak přiběhl.
- 12.Pozn.: experimentátor rozdává dětem papíry*
 63.Exp.: tak zkuste, tady máte i pastelky, záleží na vás, čím líp se vám bude psát
 41.M.: Kačko, já bych si vzal černou radši
 64.Exp.: uvidí, Kačka má svou volbu, Kačka si taky může vybrat pastelku a můžete i víc, uvidíme, jak si to vymyslíte. Jak kdo přiběhl.

- 42.M.: já vím, první bude jako P a pak bude jednička, po jedniče
- 65.Exp.: no a jak bys napsal druhý, teda?
- 43.M.: hm, po jedniče, třeba pak, kdyby byl zase pejsek, tak bych tam dal tečku, pak bych dal potom zase, eh, dvojka P
- 66.Exp.: aha, no vidíš to, tak uvidíme
- 67.Exp.: tak už máte rozmyšlený, Kačko, taky už máš nějaký nápad, jak si to budeš zapisovat?
- 28.K.: nee
- 68.Exp.: a chceš ještě čas nebo už můžeme ukazovat a ty si to rozmyslíš ...
- 29.K.: ještě čas
- 69.Exp.: dobře, tak ti dáme ještě čas, rozmyslet si, jak bys sis to chtěla poznačit. Třeba namalovat nebo teda když písmenka a číslice.
- 30.K.: namalovat
- 70.Exp.: namalovat, no, tak vidíš
- 13.Pozn.: *Katka si vybírá pastelku*
- 71.Exp.: tak máme další ráno a zase nám přibíhají ta naše zvířátka a celá natěšená na další den závodění. Já bych si s něma taky hned zazávodila.
- 05.Děti: já taky
- 72.Exp.: tak a to nám nejdříve přiběhl pejsek
- 14.Pozn.: *Dětem byl ponechán experimentátorem čas na zaznamenání*
- 44.M.: P jedna, Kačko co děláš?
- 73.Exp.: Kačenka si taky značí
- 31.K.: to je P jedna
- 74.Exp.: tak pak nám přiběhl ještě pejsek, potom přiběhla myška Potřebujete ještě čas, dobře já počkám
- 15.Pozn.: *myšku děti nepiší.*
- 45.M.: už to mám
- 75.Exp.: tak na Kačenku ještě počkáme
- 76.Exp.: pak nám přiběhla myška
- 46.M.: jedna myška
- 77.Exp.: a pak v zápětí další myška
- 47.M.: jedna, M, to je deset, ne, M, M jedna, ne M dva je tam
- 48.M.: už to mám
- 78.Exp.: ještě počkáme na Kačenku. Tak Kačenko, můžou přiběhnout další zvířátka?
- 32.K.: hm
- 16.Pozn.: *Katka si nebyla jistá, pokukovala na Matěje, co tam píše a opisovala to*
- 79.Exp.: hele já ti jenom takhle pošušším, klidně si můžeš třeba dělat čárečky, nemusíš psát číslice, protože je úplně v pořádku a není na tom nic divného, že ty číslice hned nenaskakují a člověk si v nich není třeba úplně tak jistý, já bych si třeba dělala čárečku.
- 80.Exp.: tak máme pejsky? A potom přiběhl pejsek
- 49.M.: ehhh, P, já tam dám radši tečku, P
- 81.Exp.: no a potom se dokolíbala z rybníka husa
- 50.M.: jedno H, H jako Honza
- 33.K.: tak já si teď budu dělat čárky
- 82.Exp.: a pak ještě další husa.
- 51.M.: jedna ještě husa
- 34.K.: další
- 52.M.: jedna H, uděláme tečku, uděláme H,..... tak druhá husa
- 35.K.: já jsem se naučila kotrmelce nejdřív na trávě

- 83.Exp.: jo v létě, tak to musíme ještě počkat
84.Exp.: no a nakonec, podívejte, ladně přiběhla kočička a potom ještě kočička
53.M.: dvě K, jedna K
85.Exp.: tak teď přiběhly kočičky
54.M.: dvě kočky, jo?
55.M.: kočku, kočku, kočky, Kačko
56.M.: to mám dobrý, teď jedna K, K – ještě jedno K, tam dáme, jedno K
86.Exp.: tak a teď máme přikrytí a zkusíte mi to ukázat, co tam bylo, teda ukázat?
57.M.: dva P
58.M.: jeden P, druhý P
36.K.: dvě myšky
59.M.: dvě myšky
37.K.: dvě kočky
60.M.: dvě kočky
61.M.: eh, jed.., dvě husy
62.M.: Kačko, ty už nemusíš tam dávat
63.M.: a a
38.K.: už je to asi vše
64.M.: už je to asi vše
88.Exp.: joo?
39.K.: to je jedna, dva, tři
65.M.: dva pejsci ne?
40.K.: jo
89.Exp.: nemám ještě chvíli počkat?
41.K.: jo, dva pejsci tam jsou
66.M.: dva pejsci
42.K.: dvě myšky, dvě kočky
43.K.: to je v pořádku
90.Exp.: bezva, tak ukážeme
44.K.: a potom ještě tady
- 17.Pozn. vplynulo to do prázdna nic neřekla*
91.Exp.: jo?
18.Pozn.: experimentátor žádá o svolení odkrýt hřiště
45.K.: a je tam, je tam ... je to dobrý!
19.Pozn.: projev radosti
92.Exp.: tak jo, šikovní, šikovní
93.Exp.: no a představte si, že já jsem to samozřejmě taky zkoušela, taky jsem si, taky mě zakrývali nebo ukazovali, jak přibíhají zvířátka a já jsem si to taky značila
46.K.: fakt?
94.Exp.: no, jasně
67.M.: a čím?
95.Exp.: no, a chcete vidět moji, jak já jsem si to značila? Já jsem udělala místo toho malování a místo písmenek, jsem si udělala takovéto značky. Uhádnete, ke kterým zvířátkům, která značka patří?
68.M.: jo
47.K.: tady to je kočička
96.Exp.: vemte si ten obrázek a přiložte mi to k tomu, to co bude kočička, pejsek
69.M.: hm
97.Exp.: tak udělej klidně svou řadu

20.Pozn.: vznikl tam nesouladu kočky a myši, Matěj ji chtěl dát jinam, ale Katka už k ikoně přiložila své zvířátko, proto pobídka, at' udělá svou řadu, nevyužil toho, přizpůsobil se a našel jiné řešení pro svou myš

98.Exp.: no bezvadný to jsem přesně myslela. Toto byste řekli, že je husa, podle ...

48.K.: tlapy

99.Exp.: no podle nožky

100.Exp.: tady je jasný

49.K.: nemá tam oči

101.Exp.: ne ne to právě bylo, abych to rychle zvládala, abych to co nejrychleji nakreslila, abych si tam stačila dělat ty čárečky, jak jsem, jak jsem předtím řekla ...

50.K.: to jste sama kreslila?

102.Exp.: no jasně, hele, jak tam příběhla myška, já jsem si udělala tady takhle myšku a pak jsem si udělala takhle čárečku, to prostě bylo, muselo být rychle, víš, protože hned v zápětí hned doběhla husa a já jsem si zase udělala čárečku

51.K.: jo

103.Exp.: no jasně, že jsem si nekreslila krásnou husu, protože na to potřebuju spoustu času a už dobíhali další zvířátka a já už bych to potom nestihla, tak proto jsou ta ta myška bez očiček a bez fousků a tak

104.Exp.: kočička, no jasně

105.Exp.: a tady byste poznaly pejska podle...?

06.Děti: uší

106.Exp.: zkusíte ty moje značky taky nakreslit?

07.Děti: oooh, je

21.Pozn.: děti se smějí

107.Exp.: zkuste mi to na ten váš papír, jo?

52.K.: na druhou stranu

108.Exp.: jo klidně

53.K.: kočičku umím nakreslit takhle celou kočku

109.Exp.: já ti věřím, já bych třeba taky stačila nakreslit celou kočičku, ale teď nemáš čas, víš, že jak ty zvířátka dobíhají jedno za druhé, za druhým

70.M.: o o a ta myška je těžší

54.K.: hm, já už mám kočičku

110.Exp.: bezva

55.K.: tak já teď pejska zkusím nakreslit

56.K.: a mám pejska

57.K.: a teďka nakreslím myšenku

71.M.: kočku

72.M.: kočka je hrozně lehká, ty uší

73.M.: eh eh, ale ta se těžce ...

58.K.: to není těžký

111.Exp.: bezva děkuju moc

59.K.: a já ještě nakreslím tady to...

112.Exp.: jo tobě ještě chybí husa

74.M.: mě už nic

113.Exp.: podepíšeš se mi Honziku?

75.M.: jo, Matýsek

114.Exp.: tak jo tak já vám moc děkuju

115.Exp.: tak já doufám, že se vám to líbilo, mě se to líbilo moc!

Příloha C

Experiment č.3

- 3. experiment 10. 11. 2006 (pátek)
- čas konání experimentu: 9,00 – 9,32
- místo konání experimentu: volná místnost s kobercem v budově MŠ
- účastníci experimentu: Lucka (L), Matěj (M)
- pohlaví účastníků experimentu: Lucka – dívka, Matěj – chlapec
- věk účastníků experimentu: shodně 6 let

01.Pozn.: Katka, která absolvovala předchozí experiment, byla dnes nemocná. Staronovým účastníkem experimentu se stala Lucka (účastnila se prvního experimentu), která se předchozího experimentu neúčastnila. Jediný, kdo absolvoval oba předchozí experimenty byl Matěj.

01.Exp.: dnes to bude o něco složitější, protože Lucinka s náma minule nepracovala

02.Exp.: a Kačenka je dnes nemocná, že jo?

01.Děti: jo

03.Exp.: tak to nevadí

04.Exp.: čili jen tak krátce řekneme nebo

02.Pozn.: experimentátor přemýšlí, jak rychle zopakovat předchozí experiment, aby se Lucka bez handicapu mohla zapojit do experimentu dnešního

05.Exp.: dneska se vám dobře stávalo, že jo?

01.M.: jo mě jo

01.L.: mě taky

03.Pozn.: čas pro děti – děti vypráví, co včera dělaly ve školce

06.Exp.: Matýsku myslíš, že by si mohl Lucince povyprávět ...

07.Exp.: nebo Lucinko, pamatuješ si, co jsme tady společně dělali s dětma?

02.L.: závody, přece

08.Exp.: závody, přece, aha

04.Pozn.: údiv experimentátora nad odpovědí (L. si pamatovala i po delší pauze, co jsme společně dělali a činnost pojmenovává – závody, přece)

09.Exp.: a kdopak nám to závodí?

02.M.: pes, husa, myš a kočka a pes

10.Exp.: no někdy ano, někdy je tam více pejsků, někdy přiběhne jenom jeden. A to jsou zvířátka...?

05.Pozn.: otevřená otázka prostor pro odpověď dětí

03.M.: toho děda Lesoně

11.Exp.: no bezvadný. No, a co všechno o tom dědovi Lesoni víme?

04.M.: že jednou uspořádal ty závody

12.Exp.: ano, že uspořádal závody pro ty svá zvířátka

13.Exp.: tak jo, tak já vám tady dám zase takovou podložku, aby se vám dobře pracovalo ...

06.Pozn.: experimentátor sedí s žáky v kruhu na zemi na koberci. Pro lepší psaní jim rozdává knihy s tvrdými deskami, které poslouží jako podložka pro psaní.

- 14.Exp.: tady vám dám papíry. Vy tady máte pastelky. A co s tím jak dál budete podnikat, to už nechám na vás.
- 15.Exp.: nicméně, jak už jsi správně řekli, ta naše zvířátka se stala skoro až vrcholnými sportovci, tak že oni se tak strašně rádi zúčastňují neustále těch závodů a děda Lesoň ví, že to ta zvířátka baví, proto i dneska k nám zase zvířátka přiběhnou
- 05.M.: já umím, co jsme dělali na fotbale, ale to je strašně těžký, to musíš mít velké svaly
- 07.Pozn.: *Matěj názorně ukazuje, jak získává svaly – dělá kliky*
- 16.Exp.: dobře Matěji, to všechno si povyprávíme až tady skončíme se zvířátky a potom mi to všechno ukážeš a povyprávíš, abychom tady teď takto neutíkali
- 17.Exp.: tak si představte, že tady máme další den a ta naše zvířátka se zase scházejí na tom našem hřišti. A protože každý, se tu informaci, že se konají závody, dozvěděl jinak a každý je jinak rychlý, tak...
- 03.L.: ááá už budeme zapisovat
- 08.Pozn.: *L. si pamatuje z předchozího experimentu, že jsme zapisovali příchod zvířátek na hřiště*
- 18.Exp.: tak na to naše hřiště se první...
- 04.L.: a to si zapíšu
- 19.Exp.: ... se první dokolébala husa
- 05.L.: H husa, K kočka
- 09.Pozn.: *Lucka komentuje své zapisování do listu papíru*
- 20.Exp.: ano tady tato husa
- 10.Pozn.: *experimentátor ukazuje na kartičku s husou*
- 06.L.: husa
- 07.L.: K...kočka.....K.... počkat K kočka, P
- 08.L.: jak se píše P?
- 06.M.: P přece normálně, hele Lucko
- 09.L.: jo už vím
- 07.M.: takhle a takhle, jako B
- 10.L.: a ještě husa, kočka, pes a hm a
- 08.M.: a myška M
- 11.L.: jo myška
- 12.L.: hop hop hop a hop a první jedna husa H, první, takže jedna
- 11.Pozn.: *Lucka komentuje zápis písmene M a následně připisuje k písmenu H číslici jedna*
- 21.Exp.: pak doběhla myška ...
- 13.L.: myška
- 22.Exp.: za ní doběhla hned další myška
- 09.M.: M
- 14.L.: dvě myšky
- 10.M.: M dva
- 15.L.: tak, já už to mám
- 23.Exp.: no a po těch myškách krásně ladně dokráčela naše kočka
- 11.M.: K
- 24.Exp.: a za ní další kočka
- 12.M.: K
- 13.M.: dvě, jako Kateřina
- 16.L.: jo dvě kočky, toto už tam mám
- 14.M.: K jedna, K dva tak
- 17.L.: taky dvě myšky přece

15.M.: dvě jo, já už je tam mám
 18.L.: já taky
 25.Exp.: jo a po té naší kočička doběhl pejsek
 19.L.: P jo?
 16.M.: pejsek
 26.Exp.: a další pejsek
 27.Exp.: a za ním ještě jeden pejsek
 20.L.: tři
 17.M.: P dva, P tři
 28.Exp.: bezvadný, no ale on tam nebyl ještě sám, nakonec se ještě dokolíbala ještě
 jedna husa a za ní další husa
 18.M.: tady udělám čárku, to mám
 21.L.: husa
 19.M.: tam budou tři husy
 22.L.: ano tři husy
 23.L.: hele tam to je dobrý dvě dvojky a dvě trojky
 20.M.: jedna, dva, tři
 24.L.: dvě dvojky a dvě trojky paráda
 21.M.: Lucie já už to budu teď...
 25.L.: hele dvě dvojky a dvě trojky
 22.M.: jedna H
 23.M.: já už umím číst
 24.M.: já už to umím číst
 29.Exp.: bezvadný
 26.L.: koukej, pejsek tři
 25.M.: tři husy
 27.L.: potom ehm, dvě kočky
 26.M.: čtyry kočky
 28.L.: potom dvě myši
 29.L.: a tři
 27.M.: tři psi, dobře
 28.M.: tři chipsy
12.Pozn.: smích
 30.L.: teda myslím doufám
 29.M.: no já už to mám, doufám
 30.Exp.: a koukneš se na ty své papíry Matěji? Máš to tam taky tak správně zapsané?
 30.M.: dvě K, jedna H ... ne ne
 31.M.: Luci kolik tam máš H?
 31.L.: tři, počkat, jo jo tři
 32.M.: tři H jo, tak to mám blbě
 32.L.: tři husy
 33.M.: počkej, tak na začátku musím mít jednu husu
 34.M.: tak to nemáš
 33.L.: akorát že já jsem ji škrtila, protože
 31.Exp.: no
 32.Exp.: protože tam přišly ještě dvě
 34.L.: protože tam přišly dvě, tak jsem škrtila tu jedničku a dala jsem tam tu trojku
 35.M.: tři H, tři M
 35.L.: nebo jsem tam mohla škrtnout tu jedničku ...
 36.M.: jedna, dva a ... já tady mám tři M

36.L.: tři M
33.Epx.: co tady máš?
37.M.: M jedna, dva
34.Exp.: nemáš tři, máš dvě
13.Pozn.: Matěj čte chybně svůj zápis
37.L.: ale počkat
35.Exp.: dívej myšky jsou tři a ne dvě
36.Exp.: vezmeš si jinou tužičku, když do toho píšeš, ať já vidím, co sis opravil
14.Pozn.: Matěj si pastelku jiné barvy nevzal
37.Exp.: dívej
38.M.: dvě M
15.Pozn.: Matěj čte ze svého zápisu
38.Exp.: no a to tady máš
39.M.: no to tady mám
38.L.: tak já to taky opíšu ještě jinou tužkou
16.Pozn.: Lucka přepisuje číslo tři tmavou pastelkou
39.Exp.: tys mi to tady naznačila tím, že jsi to škrtila, jsi šikovná
40.Exp.: bezvadný
41.Exp.: takže souhlasíš tady s tím, co tady máme
17.Pozn.: experimentátor se otáčí směrem k Matějovi
42.Exp.: a můžu se tě ještě zeptat, jak sis tady označil, že toto jsou husy, že jsou tři?
Měl jsi tam jedna a potom doběhly ještě další a ještě další. A ty sis nakreslil i sem?
43.Exp.: neznamená to, že ty máš tady husy a tady husy?
40.M.: ne protože Lucka mi říkala, že tady mají být tři
44.Exp.: a ty sis je tady správně nakreslil, to bylo správně
41.M.: tady a tady
45.Exp.: a tady byla ještě ta jedna
42.M.: hm
46.Exp.: a tady doběhla jedna a za ní další. A ty si se podíval na ten papír a hned jsi viděl, že jsou tam tři husy a proto sis tam nakreslil ještě třetí.
43.M.: hm
47.Exp.: tak koukneme se, jestli to máme správně, ale když jste se shodli mezi sebou, tak já myslím, že tam žádný problém nebude
39.L.: dvě kočky
44.M.: M dva
45.M.: jedna, dva
40.L.: ano tady jsou dvě kočky
41.L.: ... hm tři psi
46.M.: jedna, dva, tři
42.L.: tři psi, jedna, dva, tři
43.L.: taky tři husy
47.M.: husa
44.L.: jedna, dva, tři, taky tři husy jo dobrý
48.M.: jedna, dva, tři
45.L.: dvě kočky, ano
49.M.: a dvě myšky, že jo
46.L.: dvě kočky, dvě myšky a ... tři ... tři husy a tři psi
50.M.: tak to mám dobře
47.L.: já jsem taky udělala vlastně
51.M.: černou

48.L.: já jsem taky udělala vlastně tři psy a tři myši a dvě myši a dvě kočky

48.Exp.: ano

49.L.: takže jsem to udělala správně zakřížkovala

49.Exp.: já si to tady teď posbírám

18.Pozn.: experimentátor sbírá kartičky se zvířaty z pole

50.Exp.: no a děti, zvířátka se nám po skončení závodů taky rozutíkala a šla zpátky domů no a ten další den byla celá natěšená, že právě nastane další den zápasů a děda Lesoň pro ně přichystá další zábavu a no, ale já bych vám teď nabídla možnost, já už jsem se tady s Matýskem minule o tom bavila a ukazovala jsem vám ty moje značky, jak já jsem si to značila.

51.Exp.: dokážeš si na nějaké vzpomenout?

52.M.: jo, vzpomenu si na husu, vzpomenu si na myšku, vzpomenu si na psa

52.Exp.: a zkusil by si to nakreslit a ukázat to Lucince?

53.M.: jo, na husu si vzpomenu, ta byla takhle: tak, tak, tak

53.Exp.: hm

54.M.: teď si vzpomenu na myšku, tak a tak

55.M.: a teď pejska

54.Exp.: hm na pejska, no

56.M.: na myšku si ještě vzpomenu

55.Exp.: tu už si nám tady nakreslil, to je myška ne?

57.M.: no

56.Exp.: no

58.M.: jo uši a ...

59.M.: to je těžký

60.M.: to už si nevzpomenu

57.Exp.: nevadí

61.M.: jo už si vzpomenu! tady takhle čáru uděláme, tak uděláme a máme to

58.Exp.: a ještě zbývá?

62.M.: jo kočka

19.Pozn.: Matěj váhá

59.Exp.: nevadí já ti ji ukážu

63.M.: nevzpomenu si, ale vím, jak jsme ji dělali

64.M.: husa

60.Exp.: zkus teď Lucince neradit a Lucinka nám zkusí přiřadit ta zvířátka, co si myslí. My jsme si totiž říkali, Lucinko, že některá, některé děti ještě vůbec neumí psát písmenka nebo se jim nechcou psát nebo je právě napadne si ty poznámečky, ta zvířátka poznamenat jinak. A já jsem to taky takhle hrála a já jsem si udělala takovéto zvířátka. Dokážeš rozeznat, co jsou pro mě místo písmenek, co představují tady ty ...

65.M.: já jo

61.Exp.: když se podíváš, co je toto

66.M.: myška

62.Exp.: já chci slyšet teď Lucinku. Tady máš obrázky a přiřaď mi to k tomu.

20.Pozn.: Lucka přiřazuje obrázky zvířat k ikonám

63.Exp.: myslíš, že bude ... tady nemusíš jít po pořádku. Kočičku ...

64.Exp.: tak ještě nám chybí husa a pejsek

65.Exp.: tak co myslíš že je husa a co pejsek, Lucinko?

66.Exp.: hm bezvadný

67.Exp.: tak přesně jsem to myslela i já

67.M.: no já jsem ji poradil

68.Exp.: hm
69.Exp.: tak jo
68.M.: nikomu jinému, než panu hajnému
70.Exp.: tak já je zase schovám
21.Pozn.: *experimentátor schovává ikony*
69.M.: no to jsem si myslel
70.M.: já vím, jak se radši podepisuju – Matye
71.Exp.: a co myslíte, pomůže vám nějak tady toto zapisování? Nebo je pro vás příjemnější, když si ten příběh, nebo když si ta zvířátka na to hřiště příběhnou a potom my zase zakryjeme tu plochu toho hřiště a vy to jenom zopakujete nebo je pro vás příjemnější si to nějak poznačit?
50.L.: poznačit
71.M.: radši značit
72.Exp.: a proč?
51.L.: protože pak to si můžeme zapamatovat
72.M.: protože pak to můžeme poznat a můžeme si to tam hezky po pořádku dávat
73.Exp.: hm, a co si myslíte tady právě o těch to značkách?
22.Pozn.: *experimentátor se ptá na ikony zvířat, které před chvílí dětem nabídl*
73.M.: já si myslím, že tohle je kočka
74.Exp.: hm, no jasně, to už jsme pojmenovali, ale já
23.Pozn.: *delší pauze*
75.Exp.: ale, ... ono je pravda, že to jsou vlastně moje značky a když vám vyhovuje víc si to takhle nekreslit a nebo myslíte, že byste si to mohly nakreslit takhle a používat tyto značky?
74.M.: já bych si to radši dělal takhle
76.Exp.: jak takhle
75.M.: takhle
24.Pozn.: *Matěj ukazuje na ikony zakreslené ve svém záznamovém listě*
77.Exp.: tahle než to co jsi dělal poprvé, ty písmenka?
76.M.: no
78.Exp.: tak zkusíme ještě další den těch závodů s těmato zvířátkama?
77.M.: to jo teda
79.Exp.: tak bezva, tak zkusíte? Nebo já to nechám teda na vás, jak si to ...
78.M.: já si to udělám, ty závody
80.Exp.: ano?
25.Pozn.: *Matěj chce sám pořádat závody čili vymýšlet příchody zvířat na hřiště*
81.Exp.: no to určitě, to můžeme taky, ale teď máme ještě spousty jiných věcí, to zkusíme potom
82.Exp.: tak co, tak nejdřív na hřiště dopádila myška, za ní další myška a potom ještě další myška
52.L.: počkej
53.L.: dvě myši, jo dvě myši ty už tu mám
79.M.: tři myši jo
54.L.: tři ... obrátit ... tři myši
80.M.: nikomu jinému, než panu hajnému
26.Pozn.: *Matěj si prozpěvuje píseň*
83.Exp.: počkáme ještě na Lucinku
81.M.: ty jo Lucko, ty děláš hlavy velké jako velbl... to jako pro obra
55.L.: no takto no
82.M.: co se ti to nepovedlo?

- 84.Exp.: povedlo, Lucinka je taky šikovná
 85.Exp.: a potom doběhl pejsek
 83.M.: kolik pejsků?
 86.Exp.: a za ním další pejsek
 84.M.: no vždyť já už to vím
 85.M.: nikomu jinému, než ...
 56.L.: dva pejsci
 27.Pozn.: *experimentátor vidí, že Lucie při kreslení ikon váhá, proto ji oslovuje a nabízí, ať se vrátí, ke svému způsobu zapisování.*
 87.Exp.: a když se ti to nelíbí, Lucinko, tady s těma mýma značkami, piš si to jak ty chceš, nemusíš si to psát jak já, každý jsme jiný a každému to vyhovuje jinak
 86.M.: no
 88.Exp.: když se potom v tom svém v těch svých poznámečkách vyznáš, můžeš jak chceš ... nebo si to ...
 89.Exp.: nebo chceš nový papír? Já ti dám nový papír, jo?
 28.Pozn.: *experimentátor dává Lucce nový čistý list pro její záznam*
 90.Exp.: seš už hotový Matěji?
 87.M.: no
 57.L.: M, H
 91.Exp.: máš dva pejsky napsané, jo? Máš jenom jednoho?
 58.L.: myška, husa, pes
 59.L.: a kočka
 29.Pozn.: *Lucie si píše své zkratky zvířat do svého záznamového listu*
 92.Exp.: a kočka, tak Lucince dáme ještě teda čas
 60.L.: dva pejsci
 61.L.: tři myši, M – myši Tři myši, trojku a dva psi
 93.Exp.: potom dokráčela na hřiště husa a za ní
 88.M.: dokolíbala husa!
 94.Exp.: no může se za ní dokolíbat jedna husa a za ní ještě jedna husa
 62.L.: tři H
 89.M.: jedna, dva, tři
 63.L.: když budou dvě kočky, tak to budou zase dvě dvojky a dvě trojky vedle sebe
 95.Exp.: hm
 90.M.: nikomu jinému, než panu
 30.Pozn.: *dětem ponechána pauza pro zapsání.*
 91.M.: už mám
 96.Exp.: potom přiběhl pejsek a potom ještě jeden pejsek
 64.L.: dva psi
 92.M.: ty jo dva psi
 65.L.: počkat! Čtyři psi? Čtyři psi.
 93.M.: čtyři psi, jedna, dva, tři
 66.L.: čtyry
 94.M.: čtyry
 67.L.: jakže se píše čtyrka, tahle, hop hop hop a hop
 68.L.: čtyrka
 69.L.: jako taková šipka
 95.M.: no spíš takhle, víš jak ona je?
 70.L.: já vím
 96.M.: koukej takhle – šup šup šup
 31.Pozn.: *Matěj předkresluje číslici čtyři ve vzduchu*

97.Exp.: tak Matýsku, ještě ty si poznač
71.L.: tak čtyry psy jsem ještě neviděla
97.M.: nikomu jinému, než
98.M.: čtyři
99.M.: jedna
100.M.: tady přijde tečka
101.M.: tak čtyři, jedna dva tři čtyři
102.M.: dobrý mám to
103.M.: tady mám dva a tady mám dva
98.Exp.: potom, představte si, dokráčela jedna kočička a za ní další kočička
104.M.: kolik kočiček?
72.L.: dvě trojky, tři trojky a jedna čtyrka
32.Pozn.: *Lucka čte ze svého listu*
105.M.: jedna, dva
73.L.: jo dvě kočky
74.L.: oh, dvě, tři proč jsem dala trojku?
75.L.: to by mě zajímalo
106.M.: ???
76.L.: tak dobrá, hop hop
107.M.: třeba g jako Gustav
108.M.: Gusti nebo Gustav
78.L.: tak to uděláme vedle, škrtneme a uděláme
99.Exp.: tak ještě počkáme na Lucku
79.L.: tak a dvojku
100.Exp.: no a nakonec přiběhla ještě jedna myška
109.M.: dvě myška
80.L.: dvě myšky, M
81.L.: šup šup a dvě
82.L.: hele
83.L.: udělala jsem to takhle, dvě dvojky, jedna čtyrka jedna trojka
84.L.: před tím byly zase dvě trojky?
85.L.: já už to mám
101.Exp.: hm, tak to zakryjeme a zkusíte to zase
33.Pozn.: *experimentátor zakryje pole s kartičkami se zvířaty*
86.L.: čtyry psi
110.M.: ne, tři husy
87.L.: tři husy
111.M.: čtyry psi
88.L.: čtyry psi
102.Exp.: hm
89.L.: kočky
90.L.: dvě
112.M.: jedna, dva, tři, čtyři – čtyři kočky
91.L.: a psi už tam máme
113.M.: kočky!
92.L.: a kde ty jsou?
114.M.: čtyři jo?
115.M.: čtyři psi jo?
93.L.: čtyři psy
116.M.: kolik koček?

94.L.: ale kočky tu byly dvě
 95.L.: ale kočky byly dvě
 117.M.: tři kočky
 96.L.: dvě
 118.M.: já tady mám tři
 97.L.: ale já dvě
 119.M.: tak dvě. No jo, dyť jo já ji musí přeškrtat..., tak a budu mít vod ní pokoj
 120.M.: a kolik hus?
 98.L.: hus tam bylo taky tři
 121.M.: tři jo?
 99.L.: ale ???.... tam jsou
 122.M.: jedna, dva, tři, čtyři
 100.L.: čtyry husy?
 123.M.: no tak musím jednu zaškrtat
 103.Exp.: můžu ti poradit? Ty jsi totiž nejdřív Lucince kreslil, jaká ta zvířátka jsou, takže tyto ty jsi ukazoval ty naše značky, takže tyto tam nemusíš vůbec počítat
 124.M.: no to nemusím
 101.L.: aby se ti tam do toho nepletly
 104.Exp.: no přesně, aby se ti tam do toho nepletly. Takže kolik máš hus?
 125.M.: tři
 105.Exp.: toto už ne
 34.Pozn.: *experimentátor ukazuje značku na listě Matěje*
 102.L.: tři
 126.M.: tady už mám dvě, dvě kočky
 103.L.: dvě kočky už tam přece jsou
 104.L.: potom, jo čtyry psy
 105.L.: kolik myšek?
 106.L.: myšky jsou dvě
 127.M.: myšky dvě?
 107.L.: jo
 128.M.: jedna, dva
 108.L.: no!
 109.L.: já tam mám taky dvojku
 129.M.: dvě myši
 110.L.: dvě myši, ty jsme tam přece ještě nedali, tak já je tam dám
 111.L.: a hop a hop a je to
 106.Exp.: a je to!
 107.Exp.: tak opatrně a podívejte se
 35.Pozn.: *pole s kartičkami bylo odkryto*
 112.L.: jedna, dva
 130.M.: to je blbost
 113.L.: čtyry psi, počkat
 114.L.: čtyry škrtnu
 115.L.: čtyry myši
 116.L.: počkat, ale tady jsou jenom dvě myši a tady čtyrky
 36.Pozn.: *Lucie srovnává obě hřiště. Jedno tvořené experimentátorem, druhé tvořené poslými dětmi*
 131.M.: jo
 108.Exp.: tak a je to v pořádku?
 109.Exp.: můžete tam přidělat tolik zvířátek, kolik je tady

37.Pozn.: ukazuje na původní hřiště s kartičkami zvířat

- 117.L.: a potom
110.Exp.: a potom
118.L.: takže můžu, myši můžu škrtnout
119.L.: to jsme vyřešili
120.L.: potom jdu škrtnat myši
121.L.: jedna, dvě, dvojku škrtnu
132.M.: jo dvě
122.L.: myši
133.M.: myši?
123.L.: ne kočky
124.L.: dvě myši
134.M.: já už kočky mám
125.L.: já taky
135.M.: já už kočky mám poškrtaný
126.L.: tak husy, husy tři
136.M.: raz, dva, tři
127.L.: a tady
128.L.: raz, dva ...
137.M.: počkej
129.L.: jo, raz, dva, tři
130.L.: to je správný
138.M.: husy
131.L.: je to spr... je to pěkný
111.Exp.: tak máme všechno?
139.M.: ještě zaškrtnat
132.L.: psy už jsem zaškrtnala
140.M.: tak já ...
141.M.: tak a jsou zaškrtnuté
112.Exp.: tak a jsou zaškrtnuté
113.Exp.: tak bezvadný, tak já vám moc děkuju, já si zase ty vaše poznámky vezmu
142.M.: já ještě
114.Exp.: ano, chceš mi tam ještě něco poznačit? Aha podepsat, dobře.
133.L.: já taky
115.Exp.: taky dobře
134.L.: a podepíšu se jinou barvičkou
116.Exp.: podepiš se jakou chceš

Příloha D

Experiment č.4

- 4. experiment 13. 11. 2006 (pondělí)
- čas konání experimentu: 9,00 – 9,17
- místo konání experimentu: volná místnost s kobercem v budově MŠ
- účastníci experimentu: Lucka (L), Katka (K), Matěj (M)
- pohlaví účastníků experimentu: Lucka, Katka – ženského; Matěj – mužského
- věk účastníků: shodně 6 let

- klimatický rozhovor

01.Exp.: já jsem byla u dědy Lesoně

01.K.: doopravdy?

02.Exp.: jasně a zjistila jsem, že dělá další závody nejenom přibíhání a odbíhání a skákání ne jenom porovnávání sil, v tom kdo je rychlejší, ale teď je to o tom, kdo je silnější. On vymyslel, nebo ne vymyslel, já myslím, že i vy tu hru znáte taky. A ta hra se jmenuje na přetahování ...

01.Děti: to znám

03.Exp.: znáte to?

02.Děti: jo

02.K.: to se přetahuje přes švihadlo

04.Exp.: ano můžeme si to i vyzkoušet

01.M.: o o nás je, nás jsou tři takže to bude ...

01.Pozn.: experimentátor předkládá před děti čtvrtku zeleného a čtvrtku modrého papíru

05.Exp.: no a ta hra spočívá v tom, děda Lesoně mi to totiž vysvětlil, tak snad to nepopletu. Ta hra spočívá v tom, že my tady máme modrou a zelenou čtvrtku. A to jsou dvě barvy dvou družstev, jedno družstvo modré, druhé družstvo zelené. A každé to družstvo si hájí tu svou půlku. Rozumíte slovu hájit? Jako bránit, brání si svou půlku. A to je, jeden ten konec je jedno družstvo a na druhé straně...

02.Pozn.: experimentátor znázorňuje družstva pomocí sevřených dlaní v pěst. Pěsti drží ve vzduchu nad příslušnou barevnou čtvrtkou. Ta ty jsou dále spojeny provázkem, který experimentátor v pěstích drží.

03.K.: ale kdyby jste to udělala takhle, tak by si to nepopletli

06.Exp.: copak, teď nerozumím

04.K.: takhle, tak by si to nepopletli

07.Exp.: co by si nepopletli

02.M.: kdyby to bylo takhle, tak by si to nepopletli

03.Pozn.: děti chtějí použít pro ztvárnění hřiště pouze jednu čtvrtku papíru

08.Exp.: no jo, jenže ono je to, oni vlastně, cílem té hry je, přetáhnout toho soupeře na vlastní půlku

03.Děti: hm

09.Exp.: takže, kdyby to bylo takhle, jak by se přetahovali?
04.Pozn.: *experimentátor ukazuje na jednu čtvrtku papíru*
03.M.: no jo, to jo
10.Exp.: to by jim nešlo
04.M.: to by jim ujíždělo
11.Exp.: a hlavně bys nevěděl, kdy už je ta půlka a kdy vyhrálo to družstvo, jaké družstvo
12.Exp.: takže takhle my to dobře poznáme
13.Exp.: když tady bude družstvo modrých a tady družstvo červených a vyhrává
05.M.: zelených
14.Exp.: eh, pardon, zelených vidiš to
15.Exp.: a vyhrává ten, kdo toho soupeře přetáhne na svou stranu. Kdo tady vyhrál?
05.Pozn.: *experimentátor modeluje situaci soupeření dvou družstev. Znázorňuje situaci, kdy družstvo zelených přetáhlo na svou půlku družstvo modré.*
06.M.: zelený
16.Exp.: družstvo zelených
07.M.: protože modrý prohráli
17.Exp.: a takhle
06.Pozn.: *experimentátor znázorňuje situaci, kdy družstvo modrých přetáhlo na svou půlku družstvo zelených*
05.K.: modrý
18.Exp.: no bezvadný, a teď se budeme bavit, nejdřív s těmi nejodvážnějšími zvířátky
...
07.Pozn.: *experimentátor předkládá kartičku se zvířetem před děti*
01.L.: myšky?
19.Exp.: ano
08.M.: tady to může překousnout
20.Exp.: které se odvážily a zkusily tady tuto novou hru byly myška a kočka
08.Pozn.: *experimentátor předložil před děti také kartičku kočky*
21.Exp.: tak které družstvo bude myška a které kočka? Modré nebo zelené?
22.Exp.: které družstvo bude myška
06.K.: modré
09.M.: já chci aby bylo modré
23.Exp.: Lucínko, taky souhlasíš?
09.Pozn.: *Lucie kýve souhlasně hlavou*
24.Exp.: tak dáme modré a zelené družstvo bude ...
10.M.: kočka
25.Exp.: bude kočka
10.Pozn.: *experimentátor pokládá kartičku myšky na zelenou čtvrtku a kočku na modrou čtvrtku*
26.Exp.: a teď mi si to zkusíme zahrát i sami
11.Pozn.: *experimentátor vstává, v rukou drží švihadlo*
07.K.: jo
27.Exp.: a abychom viděli na jakém principu to funguje. Ale já bych vás poprosila, děti, opatrně. Já vím, třeba že Matýsek to je chlap, ten bude určitě silný a budeš holčičky přetahovat na svou stranu, ale ne tak, aby jste si ublížili jo?
12.Pozn.: *děti pomocí nabídnutého švihadla budou demonstrovat hru přetahování*
08.K.: jo abysme se
28.Exp.: přesně tak, tam stačí
02.L.: aby se to neutrhlo

- 29.Exp.: no ne neutrhlo, ale hlavně abyste si neporanily ruce a kolena, když byste upadly a tak, opatrně jo?
- 11.M.: moje kamarádka, když jsem ji včera viděl, tak ji tekla krev
- 03.L.: a já tady mám takovou malou bouli
- 09.K.: a já
- 30.Exp.: ježišmarja, no tak hlavně žádné takové úrazy
- 31.Exp.: tady máme takovou pomyslnou čáru, ona jde docela dobře vidět, dáme tady družstvo modrých a tady družstvo zelených, jo?
- 13.Pozn.: půlící čáru tvořil spoj mezi dvěma částmi koberce*
- 04.L.: a tady budu já
- 32.Exp.: tak dáme holčičky a Matýsek bude tady se mnou
- 33.Exp.: tak a nejdřív to zkusíme po jednom. Ukažte, já najdu tady tu půlku, takhle, pojd' o krok blíž a ono se to vlastně dělá: raz, dva, tři a začnete tahat. A vyhrává ten, jehož soupeř překročí, byť jednou jedinou nohou ...
- 14.Pozn.: experimentátor překládá švihadlo na poloviny. Děti chytají konce švihadla.*
- 10.K.: čáru
- 34.Exp.: tu čáru ano. A teď opatrně, je to jenom na zkoušku, ano, jenom abyste si představily, jak to je. Chytni si pořádně to švihadlo ... ano přesně tak a opatrně...
- 35.Exp.: tři, dva, jedna, teď
- 15.Pozn.: děti se přetahují*
- 36.Exp.: tak a Matýsek vyhrál. Takže družstvo zelených má jednu barvu, ehm jeden bod
- 37.Exp.: tak Lucinko, chceš to taky zkusit
- 16.Pozn.: souhlasně přikývne*
- 38.Epx.: tak tři, dva, jedna, teď
- 17.Pozn.: děti se přetahují*
- 39.Exp.: tahej, tahej já a tady je to nerozhodně, tady je to nerozhodně. Stop, stop – tady jste viděly, že ani jeden tuto čáru nepřeskočil, nepřekročil. Co to znamená nerozhodně?
- 12.M.: že jeden, že že to, že třeba když je to nula nula a voba
- 11.K.: nikdo to nepřekročí
- 13.M.: no tak je to nula nula furt
- 40.Exp.: takže nikdo nedostal bod
- 14.M.: ale já jsem měl bod
- 41.Exp.: ano tu hru před tím, ale tato hra skončila nerozhodně, to znamená, že nikdo nevyhrál a nikdo neprohrál, takže oba dva jste v podstatě ...
- 15.M.: dobrý
- 42.Exp.: no jasně. Ještě to chcete zkusit? Tak naposled, jo.
- 43.Exp.: Lucinko a nechceš teď Kačence pomoci, že byste to zkusily po dvou?
- 16.M.: ne
- 18.Pozn.: Matěj se obává přesily děvčat*
- 44.Exp.: tak ale to jsou holčičky, víš co, a ty nemají tolik síly jako ty. Zkuste spolu holky.
- 04.Děti: tak jo
- 45.Exp.: tak jsem zvědavá, kdo vyhraje, tak teď!
- 19.Pozn.: děti se přetahují*
- 46.Exp.: tak holčičky málem vyhrály. Matěji, to bylo tak tak, ale dobrý si, jsi silák a vyhrál si.
- 47.Exp.: tak pojd'me se podívat, jak to dopadlo těm zvířátkům ...
- 05.L.: ale kdyby
- 48.Exp.: kdo vyhrál

- 06.L.: ale kdybyste vy hrála s Matesem, tak by to byla ještě větší přesila
- 49.Exp.: tak si to můžeme někdy zkusit
- 50.Exp.: tak my tady máme kočičku a myšku, rozhodli jsem se, že myška je modré družstvo, kočička je zelené
- 17.M.: myška je zelené
- 51.Exp.: no a já už tady mám tu výsledkovou listinu, kterou mi děda Lesoň ukázal a my si tady vlastně budeme hrát, jak to ve skutečnosti bylo. Takže já už vím totiž, že když byla, když byli tito dva soupeři, když byla kočka a myš, když se takhle přetahovaly, tak vyhrála kočička. A to je to naše hraní. My si to takhle vždycky zahrajeme, ale já už vím
- 20.Pozn.: *experimentátor doprovází slova také demonstrací přetahování*
- 12.K.: které zvíře vyhrálo
- 52.Exp.: že vyhrála kočička, nijak jinak to nemohlo být, tady mám tu listinu, co mi děda Lesoň napsal a tady mám, že kočka a myš a vyhrála kočička
- 21.Pozn.: *experimentátor ukazuje na svůj list*
- 18.M.: kočka do toho
- 53.Exp.: takže vyhrálo, které družstvo
- 05.Děti: zelené
- 19.M.: zelený, kočko do toho!
- 54.Exp.: kočka vyhrála přesně tak. Zkusíte si to taky?
- 06.Děti: jo, já první
- 55.Exp.: takže Lucinka pak byl Matýsek a pak Kačenka
- 20.M.: ne já dám Kačce přednost
- 56.Exp.: no dobrý gentleman, bezva
- 57.Exp.: tak počítáme raz, dva, tři a které družstvo vyhrává
- 22.Pozn.: *Lucka modeluje úlohu*
- 07.Děti: kočka
- 58.Exp.: tak Kačenka
- 21.M.: pak jdu já
- 59.Exp.: tak raz dva tři a vyhrála?
- 07.L.: kočka
- 60.Exp.: ano, myška je na zelené půlce. A teď Matýsek.
- 61.Exp.: tak kdo vyhraje? raz dva tři
- 08.L.: myška
- 23.Pozn.: *skanduje slovo myška*
- 62.Exp.: a vyhraje
- 08.Děti: kočička
- 63.Exp.: bezvadný
- 22.M.: tři nula vede kočka
- 24.Pozn.: *Matěj připočítal vítěznému družstvu vždy jeden vítězný bod (celkem 3 body), protože soupeření demonstrovaly všechny tři děti*
- 64.Exp.: no to bylo pořád jeden a ten samý zápas, takže dejme jí jenom jeden bod jo?
- 23.M.: hm
- 65.Exp.: a nebo můžeme i tři. Když myška to chtěla pořád zkoušet a chtěla se té kočce postavit. Ale vždycky vyhrála kočka, vždy když soupeří myška a kočka, tak vyhraje kočka.
- 13.K.: protože kočka je silnější
- 66.Exp.: no ale myška, ony nechtěly pořád prohrávat, takže ...
- 14.K.: tak dostanou ještě koníka
- 24.M.: cože, tam příběhne ještě ...

- 67.Exp.: no, ale já jsem říkala, že jen ti nejodvážnější, víš, kteří se na tu hru novou
25.M.: dostavili
- 68.Exp.: eh dostavili a to byly právě jenom kočička a myšky
- 69.Exp.: a až to ukážou, tady kolem se dívala další zvířátka, tak jako my, tak příště třeba už se taky koník odváží a taky tam bude soupeřit
- 70.Exp.: no a té myšce přišla na pomoc druhá myška
- 71.Exp.: a zase spolu soupeřily
- 25.Pozn.: *rekonstrukce úlohy*
- 72.Exp.: a představte si
- 15.K.: že myška ???
- 73.Exp.: co myslíte? Ono to dopadlo nerozhodně. Jakmile ta myška té druhé myšce pomohla a přidala se na její stranu do družstva modrých, tak ona už ta kočička to nepřetáhla ty dvě myšky. Už to bylo nerozhodně. Tak jak jsme to měli my, tady Lucinka s Matýskem.
- 16.K.: ale kdyby tam byly jenom jedna myška, tak by to bylo rozhodně
- 74.Exp.: rozhodně, to by právě bylo, kdyby někdo vyhrál. Takhle nerozhodně, když jsou tam dvě a kdyby tam byla jen jedna, tak ukaž, jak by to bylo?
- 26.Pozn.: *experimentátor vybídl Katku k modelaci úlohy kočka proti myši*
- 26.M.: tady by vyhrála kočka
- 75.Exp.: no tak vyhrála kočička, přesně tak
- 76.Exp.: a když by tam byla, když by tam byly dvě myšky, Lucinko? Jak to dopadne teď?
- 09.L.: tak to bude nerozhodně
- 77.Exp.: ano, tak si to zkus, na jednu stranu na druhou a nikdo nevyhrál, nikdo nepřekročí tu svou polovinu
- 27.Pozn.: *experimentátor pobídl Lucku k modelaci úlohy kočka proti dvěma myším*
- 10.L.: takže to bude nerozhodně
- 78.Exp.: takže to bylo nerozhodně, každý dostal po bodu
- 27.M.: a teď já bych to chtěl zkusit
- 79.Exp.: jasně, chceš nerozhodně zkusit nebo že vyhraje kočička?
- 28.M.: ehm, nerozhodně
- 80.Exp.: tak a to bude co? Nerozhodně, kolik musí být na jedné straně?
- 29.M.: aby to bylo nerozhodně, tak tam musí být dvě myšky a jedna kočka
- 81.Exp.: hm zkus si
- 28.Pozn.: *Matěj demonstruje úlohu*
- 82.Exp.: no a ty myšky chtěly přece jenom vyhrát, a tak na tu jednu stranu do modrého družstva přiskákala ještě jedna myška. A co myslíte, že jak to dopadlo?
- 11.L.: nerozhodně
- 83.Exp.: myslíš, že nerozhodně?
- 84.Exp.: znovu nerozhodně, když přibylo na jednu stranu o jednoho víc?
- 29.Pozn.: *děti přemýšlí, nedokáží však odpovědět*
- 85.Exp.: já vám to prozradím. Ony ty myšky vyhrály.
- 09.Děti: aha
- 86.Exp.: to bylo, když se daly tři na jednu stranu ... tak ukaž, jak vyhrály myšky Matýsku
- 30.Pozn.: *experimentátor pobízí dítě k modelování situace*
- 87.Exp.: tak dej si ty myšky na jednu hromádku a teď se ti s tím bude dobře pracovat
- 31.Pozn.: *experimentátor radí dítěti, jak si má pomůcky pro rekonstrukci zorganizovat, aby je mohl lépe ovládat*
- 88.Exp.: tak jak vyhrály myšky, ukaž! Bezvadný, kočka je na modré straně, ano.

30.M.: no na modrý
89.Exp.: takže to vyhrály myšky
90.Exp.: tak taky si to zkusíš, Lucinko?
32.Pozn.: *Lucie demonstruje úlohu kočka proti třem myším*
91.Exp.: jo, bezvadný
92.Exp.: tak a teďko si ty hry zkusíme zase znovu přehrát a vy mi řeknete, kdo vyhrál
93.Exp.: když je zelená kočička, zelené družstvo kočička, modré družstvo myška. Tak kdo vyhraje?
33.Pozn.: *experimentátor demonstruje úlohu*
94.Exp.: na kterou stranu
10.Děti: kočka
95.Exp.: určitě?
11.Děti: jo
96.Exp.: bezva, když budou v modrém družstvu dvě myšky, kdo vyhraje?
31.M.: ko..., myška
12.L.: nerozhodně
32.M.: nerozhodně
97.Exp.: všichni souhlasí?
34.Pozn.: *děti kývou souhlasně hlavou*
98.Exp.: no a když se do toho modrého družstva přidá ještě jedna myška
33.M.: tak vyhrajou myšky
13.L.: tak myška
34.M.: myška do toho
35.Pozn.: *děti úlohu emocionálně prožívají*
99.Exp.: takže se přetahují, přetahují a nakonec ty myšky vyhrají
100.Exp.: bezvadný
35.M.: no já to věděl
101.Exp.: tys to věděl
14.L.: já taky
102.Exp.: tak zkus teď ty ty závody zahrát
36.Pozn.: *Matěj demonstruje úlohu kočka proti myši*
103.Exp.: tak ptej se Lucinky na vítěze, kdo vyhraje?
36.M.: Lucko, kdo vyhraje?
15.L.: kočka
104.Exp.: je to správně Matýsku?
37.M.: nee
16.L.: jo jo
105.Exp.: tak teď tady máme problém, kdo vyhraje, když hraje kočka proti myši?
38.M.: kočka
106.Exp.: a jak to znamená, když vyhraje kočka? Kam ta myška uteče, nebo jak se to přetáhne? Kdo bude na této straně a nebo na této straně, kde budou zvířátka?
17.L.: kočka
37.Pozn.: *Lucka ukazuje na půlku hřiště*
107.Exp.: Matýsku souhlasíš?
39.M.: jo
108.Exp.: no tak bezvadný, tak přejeď na tu stranu
109.Exp.: přetahují, přetahují a myšce už dochází síly a kočka ji přetáhla na svou půlku. Tak takhle vyhrává kočka. A my jsme řekli, že když se přetahují kočka a myš, tak vyhraje vždycky kočka.
40.M.: hm, protože kočka je silnější než myš

- 110.Exp.: a když tam budou tři myšky, tak kdo vyhraje?
12.Děti: myška, myška
- 111.Exp.: a na jaké straně teda budou, Kačenko?
18.K.: na týchle
- 112.Exp.: tak nám taky předved' ty závody
38.Pozn.: *Kateřina demonstruje úlohu*
- 113.Exp.: bezvadný
- 114.Exp.: tak jo, děkuji, to je pro dnešek všechno, děkuji za spolupráci!

Příloha E

Experiment č.5

- 5. experiment 8.12.2006 (pátek)
- čas konání experimentu: 9,00 – 9,21
- místo konání experimentu: volná místnost s kobercem v budově MŠ
- zúčastněné děti: Matěj (M), Lucka (L)
- pohlaví účastníků experimentu: M – mužské, L – ženské
- věk účastníků: shodně 7 let

01.Exp.: tak vy si pamatujete, co jsme dělali minule?

01.Děti: jo

02.Exp.: a která dvě zvířátka se odvážila na tu hru dědy Lesoně?

02.Děti: hm

01.M.: kočka a myška

03.Exp.: kočka a myš, tak já vám je tady vyskládám

01.Pozn.: experimentátor klade kartičky s obrázky zvířat před děti

04.Exp.: tak tady jsou kočičky, tady jsou myšičky, tak něco si nechám i tady u sebe a ještě nám zůstaly tady v obálce, kdyby nám chyběly

05.Exp.: tak a my si pamatujeme, jakže ta výsledková listina byla? Protože děda Lesoně nám poslal výsledkovou listinu. Víte, co je to výsledková listina? To je takový papír ...

03.Děti: jo

06.Exp.: to je takový papír, kde je napsané, první zápas zápasila myška a kočka a v tomhle zápase myška a kočka vyhrála kočka. Když zápasily kočka a na druhou stranu přiběhla k té myšce ještě jedna myška, takže tam byly dvě myšky, byl zápas nerozhodně. Třetí zápas ... a takhle to postupuje. Jsou tam jednotlivé zápasy vypsané a jsou tam i výsledky. A my si teď ty výsledky, ty zápasy teď podle té výsledkové listiny zkusíme ukázat, abychom to viděli. Protože když se takto řekne první zápas kočka a myška, vyhrála kočka. Tak jednak to nedělá legraci, my si zkusíme, aby nás to bavilo, a jednak i pro mě je těžké si to představit, jakže to vlastně bylo.

07.Exp.: takže na jedné té pülce byla kočka a na druhé byla myš. Chceme kočku zelenou jo?

04.Děti: zelenou

08.Exp.: dobře a na druhé byla myška

09.Exp.: no a když se tady tihle dva zápasníci přetahovali, kočka s myší, tak se přetahovali, přetahovali a vyhrála ...

02.Pozn.: experimentátor modeluje zápas kočky proti jedné myši

01.L.: kočka

02.M.: kočka

10.Exp.: kočka

11.Exp.: druhý zápas byla, ano, Lucinko, ty si nám přidala jednu myšku. Druhý zápas kočka a dvě myšky a ty se přetahovaly a přetahovaly a výsledek byl?

05.Děti: nerozhodně

12.Exp.: nerozhodně, co znamená nerozhodně?

03.M.: že to, že nikdo nevyhrál
13.Exp.: nikdo nevyhrál, ano
14.Exp.: potom nám tam přibyla třetí myška. Tak a teď se přetahovaly na jedné straně tři myšky a na druhé jedna kočka. Přetahovaly, přetahovaly a jaký byl výsledek?
03.Pozn.: *chvíle ticha*
02.L.: kočky
04.M.: kočky
04.Pozn.: *děti odpovídají s nejistotou v hlase*
03.L.: teda myši, myši
05.M.: kočky
04.L.: myši
15.Exp.: tak teď nevíme. Tak já se podívám do té výsledkové listiny jak to dopadlo.
16.Exp.: takže když tam byla kočička a tři myšky, tak vyhrály myšky
05.L.: myšky
17.Exp.: tak teď nám tam přibyla další myška. A na jedné straně máme čtyři myši.
06.L.: čtyři myši a na druhé
18.Exp.: a na druhé straně máme
06.M.: kočku
19.Exp.: a teď se přetahovaly a přetahovaly a jaký byl výsledek?
07.M.: vyhrály myšky
07.L.: myšky, myšičky
20.Exp.: no a jak to bude dál pokračovat? Přiběhne nám tam další myška. Takže na jedné straně máme ...
05.Pozn.: *experimentátor pokládá na hřiště pátou kartičku myši*
08.M.: čtyři myšky
21.Exp.: ještě jednou, podívej se pořádně
08.L.: pět myšek
22.Exp.: ano pět myšek a na druhé straně máme?
09.L.: kočka
23.Exp.: jednu kočičku. A přetahují se a přetahují.
09.M.: myšky
24.Exp.: tak vyhrává?
10.M.: myši
25.Exp.: a výsledek je, že?
06.Děti: myši
26.Exp.: vyhrály myši
27.Exp.: no a teď si to zkuste i vy. Zkuste si přehrát tu výsledkovou listinu.
28.Exp.: jaký že byl první zápas?
06.Pozn.: *nastalo ticho*
29.Exp.: první zápas byl, že proti sobě stála kočka s myši
30.Exp.: Lucinko, ty máš tady taky své kočky a myši a můžou se přetahovat, abyste se ne...
10.L.: tak
07.Pozn.: *obě děti mají k dispozici provázek a kartičky se zvířaty pro modelaci zápasů*
31.Exp.: a vyhrál? Matýsku?
11.M.: kočka
32.Exp.: u Lucinky? Taky kočka.
08.Pozn.: *Lucie ukazuje vítěze posunutím rukou na polovinu soupeře*
33.Exp.: tak a potom přiběhla na pomoc
11.L.: druhá myška

12.L.: přetahovaly, přetahovaly a už tam málem a ne ne ne a pak a je to nerozhodně
09.Pozn.: děti zápas emotivně prožívají
34.Exp.: tak u Lucinky je to nerozhodně a u Matýska?
12.M.: u mě taky
35.Exp.: a teď přibíhají další závodníci a jedna myška, takže máme jednu kočičku a tři myšky
10.Pozn.: děti opět dlouze s prožitkem demonstrují zápas
36.Exp.: a výsledek bude? Že vyhrály?
13.L.: myši
37.Exp.: tak přibude další myška
14.L.: já vyhraju, ne ne já!
11.Pozn.: opět emotivně doprovází modelování zápasů
38.Exp.: tak u Matýska vyhrály myši a u Lucinky? Taky myši.
39.Exp.: tak to už bylo pět myšiček a jedna kočka
40.Exp.: tak jdeme dál, ještě další myšku?
07.Děti: jo
41.Exp.: tak soupeří jedna kočka a šest myši
13.M.: a vyhrály myši
42.Exp.: dobře a u Lucinky taky
14.M.: Luci jdeme dál?
15.L.: tak jo, ale já to teď budu mít jinak
12.Pozn.: Lucie chce vzít do hry druhou kočku
43.Exp.: no, ale musíš dávat pozor, teď když to vezmeš jinak, že vezmeš, no že sis nachystala druhou kočičku, aby to bylo správně. Musíme popřemýšlet. Tak když jsme měli jednu kočku a jednu myš, to byl ten první zápas, tak vyhrála?
08.Děti: kočka
44.Exp.: tak ji označíme kostkou, že je to vítěz. Dáme ho na stupně vítězů.
13.Pozn.: experimentátor využil pro označení vítěze dřevěné kostky, které značí stupně vítězů
45.Exp.: a když spolu zápasily jedna kočka a jedna myška a druhá myška, tak? Tak ten výsledek byl?
16.L.: hm, nerozhodně
46.Exp.: výsledek byl nerozhodně, tak to dáme takto ano?
14.Pozn.: experimentátor nechá obě družstva pod stupni vítězů
15.Pozn.: experimentátor chystá zápas tři myši a jedné kočky předkládá kartičky se zvířaty před děti
17.L.: ale
47.Exp.: no, ano Lucinko
18.L.: to bylo rozhodně
16.Pozn.: Lucie komentuje právě modelovanou situaci
48.Exp.: když byly tři myši tak to bylo rozhodně, dobře a kdo vyhrál?
09.Děti: myši
49.Exp.: a proč teď už vyhrály myši? Proč to nebylo nerozhodně?
15.M.: protože to, tam bylo o dvě víc
50.Exp.: než? než kdy?
16.M.: než kočky
51.Exp.: o dvě víc než kočky, aha
52.Exp.: o dvě víc než kočičky, proto vyhrály myšky, ano?
17.Pozn.: experimentátor se zamýšlí nad odpovědí Matěje
18.Pozn.: děti této pauzy využívají k hraní si se zvířaty

- 53.Exp.: tak tady máme, že vyhrály myšky
- 54.Exp.: no a jak to bude teda ten další zápas. Ten další zápas byl, že hrála jedna kočka a pak bylo kolik těch myšek?
- 19.Pozn.: *delší pauza, kdy děti přemýšlejí*
- 55.Exp.: no víte?
- 20.Pozn.: *do místnosti vstoupila pani učitelka a přemísťovala v místnosti vánoční stromeček*
- 17.M.: já vím
- 56.Exp.: ty víš?
- 18.M.: já vím, co to je
- 21.Pozn.: *Matěj však nedokáže své myšlenky formulovat*
- 57.Exp.: dobře, tak teď to nebudeme dál prodlužovat. Zkuste mi vytvořit každý svůj zápas. Jak kdo chce. Ale musíte se snažit tak, abyste opravdu věděli, že vyhraje ten, kdo vyhrát má.
- 22.Pozn.: *pauza pro tvorbu příkladu. Pani učitelka odešla z místnosti.*
- 58.Exp.: no a můžete mi to pomalinku vykládat
- 19.L.: vyhrály nerozhodně
- 59.Exp.: vyhrály nerozhodně. Tak pozor, výsledek je nerozhodný, když?
- 23.Pozn.: *experimentátor čeká odpověď, ta nepřichází.*
- 60.Exp.: je jedna kočička a dvě myšky. A když je jedna kočka a tři myšky, tak?
- 24.Pozn.: *opět dává čas na rozmyšlenou*
- 61.Exp.: vyhrály?
- 19.M.: kočky
- 62.Exp.: hm
- 20.L.: myšky
- 63.Exp.: hm
- 64.Exp.: a když se podíváte tady na to naše schéma, hned víte, kdo kdy vyhrál?
- 25.Pozn.: *experimentátor ukazuje na předchozí úlohy, kdy vítězné kartičky jsou umístěny na kostkách*
- 10.Děti: hm
- 65.Exp.: a kdo?
- 21.L.: kočky
- 66.Exp.: tak první zápas, ten vyhrály kočky, kdy byla jedna kočka a jedna myš
- 22.L.: nerozhodně
- 67.Exp.: ano a kdy?
- 20.M.: dvě myši a kočka
- 23.L.: a myši
- 68.Exp.: a myši a kolik tady musí být těch myši, aby vyhrály myši
- 24.L.: tři
- 69.Exp.: dobře
- 70.Exp.: no a zkuste se na to podívat, když budou na té jedné straně, tady u toho družstva modrých, bude neustále jeden člen přibývat, tzn. že myšky budou vždy o jednu víc než v tom předešlém zápase. Co to znamená o jednu víc, než v tom předešlém zápase?
- 26.Pozn.: *experimentátor pracuje s úlohami zobrazenými pomocí kartiček. Během opakování úloh na ně ukazuje.*
- 21.M.: že jedna přibude
- 71.Exp.: ano
- 72.Exp.: takže, tady když jich máme jednu a o jednu víc znamená ...?
- 25.L.: dvě

- 73.Exp.: že přiběhla?
 11.Děti: jedna
 74.Exp.: a jsou dohromady?
 12.Děti: dvě
 75.Exp.: tady máme zase o jednu víc, tzn. že?
 13.Děti: tři
 76.Exp.: tady jsou?
 14.Děti: čtyři
 77.Exp.: tady by bylo
 15.Děti: pět, šest, sedm
 78.Exp.: a kdo by tady vždy vyhrával?
 16.Děti: myši
 79.Exp.: a proč?
 22.M.: protože by o jednu přibylo
 80.Exp.: a tím pádem by bylo to družstvo vždy jaké, když vždy jeden přiběhne navíc ...?
 81.Exp.: když to družstvo už vyhrálo a přiběhne znovu někdo na jejich stranu a to druhé družstvo se vůbec nezmění, pořád je tam ta jedna kočička, tak kdo bude vyhrávat dál?
 23.M.: myši
 82.Exp.: protože?
 24.M.: protože o jednu přibyde
 83.Exp.: a tím pádem
 26.L.: a tím pádem jich je víc a ty jedný už nestačej síly
 25.M.: ty kočičce
 84.Exp.: ta má pořád ty síly stejné, protože je jenom jedna a tady, když už to družstvo jednou vyhrálo a přibude znovu někdo tak?
 26.M.: tak ty myši maj ještě větší sílu
 85.Exp.: ano přesně tak
 86.Exp.: no a zkuste teda popřemýšlet, co se stane, když přibude jedna ta kočička
 87.Exp.: když přiběhne, teda když bude kočička, teda když nepřiběhnou myšky
 88.Exp.: když bude jedna kočka a jedna myška tak vyhraje?
 17.Děti: kočka
 89.Exp.: a když přiběhne kočka na pomoc kočkám?
 27.M.: druhá?
 90.Exp.: no
 27.L.: tak zase kočka
 91.Exp.: tak máme dvě kočky a jednu myš, tak vyhraje?
 28.M.: kočka
 92.Exp.: proč?
 29.M.: protože o jednu přibylo
 93.Exp.: o jednu kočičku přibylo
 28.L.: to znamená, protože, když nevyhraje hned na první pokus myška, tak to znamená, že když přibyde kočka, tak potom nemůže vyhrát ta myš
 94.Exp.: aha
 27.Pozn.: *chvíle klidu, experimentátor přemýšlí nad slovy Lucie*
 95.Exp.: dobře a jak to bude dál?
 30.M.: zase kočky vyhrajou
 96.Exp.: a jak to víte?
 31.M.: protože kočky

- 29.L.: přibývají
 32.M.: no přibývají
 97.Exp.: přibývají kočky, aha
 98.Exp.: a kdy to bude nerozhodně?
 33.M.: až bude až budou jedna kočka a dvě myši
 99.Exp.: ano dobře
28.Pozn.: opět čas na přemýšlení nad slovy dětí
 100.Exp.: a když bude jedna kočka a tři myši, tak kdo vyhraje
 30.L.: myši
 101.Exp.: no dobře
 102.Exp.: jedna kočka a tři myši, vyhrají tři myši, ano
 103.Exp.: a máme jedna kočka a dvě myši je nerozhodně. Jedna kočka tři myši vyhrajou myši.
 34.M.: myši
 104.Exp.: a když to zkusíme jedna kočka, nebo dvě kočky a dvě myši?
 31.L.: tak
29.Pozn.: delší pauza na přemýšlení
 35.M.: tak kočky
 105.Exp.: a proč?
 32.L.: protože ty jsou silnější než myši
 36.M.: jo
 106.Exp.: no ale v nějakých případech ty myši jsou silnější než ty kočky
 37.M.: protože vo ní jenom přibylo
 107.Exp.: no jak to myslíš?
 108.Exp.: tady dáme dvě kočky a dvě myši
30.Pozn.: experimentátor znázorňuje úlohu pomocí kartiček se zvířaty
 109.Exp.: a vyhrajou?
 18.Děti: kočky
 38.M.: protože mají větší sílu a ty myši protože jsou malý
 110.Exp.: a předtím si říkal co?
 39.M.: že maj, že ty kočky mají větší sílu
 111.Exp.: no no, ale ty si říkal ještě něco s přibýváním
 40.M.: že o jednu kočku přibylo a o jednu myš taky přibylo
 112.Exp.: a Lucinka chtěla říct
 33.L.: no protože tam je jen jedna myš, teda jedna kočka a dvě myši, takže to je nerozhodně a potom když tam přibyde kočka tak vyhraje kočka
 113.Exp.: no bezvadný, bezvadný
 114.Exp.: a jak by to mohlo pokračovat dál ten zápas, když mám tady dvě kočky a dvě myši?
31.Pozn.: otázka zůstane bez odezvy
 115.Exp.: tak pojďme dál. A jak by to bylo tři kočky a ty dvě myšky necháme
 41.M.: kočky
 34.L.: to asi nepůjde, jediné kočky
 116.Exp.: co nepůjde
 35.L.: jediné kočky, že by vyhrály
 117.Exp.: ano
 118.Exp.: a Matýsku, proč myslíš, že vyhrály kočky?
 42.M.: protože o dvě přibylo
 119.Exp.: o dvě přibylo?
 120.Exp.: a kde vidíš ty dvě navíc, ukaž mi je

- 121.Exp.: to je
122.Exp.: tady tyhle dvě přibyli oproti
43.M.: jo
123.Exp.: kterému zápasu, ukaž mi ho
32.Pozn.: *experimentátor opět pracuje s úlohami vytvořenými pomocí kartiček zvířat*
44.M.: proti dvou myším
124.Exp.: teď ti nerozumím, jak to myslíš
45.M.: že byly, že byla jedna kočka a jedna, žád... a tři proti dvou vždycky vyhrajou kočky
125.Exp.: tři proti dvěma vyhrajou vždycky kočky
126.Exp.: aha
46.M.: protože mají větší sílu a těm myškám ještě nemají větší sílu, protože jim uchází síla než přibývá, spíš jim uchází, protože už těch zápasů mají málo
36.L.: já myslím tak, protože když vyhrajou tady kočky, tak musí vyhrát i tady protože tady je stejně vo jednu víc
127.Exp.: když tady jsou dvě kočky a tady dvě myšky vyhrály kočky, teď přibyla o jednu kočku víc, to znamená, že už to k tomu vítěznému družstvu přibyla znovu kočka, znovu jeden člen, tím pádem mají větší sílu a vyhrají znovu kočky, Matýsku, vidíš to?
47.M.: kočky
37.L.: takže kočky
128.Exp.: tak moc děkuju. Já myslím, že dnes už toho necháme, já vám ještě jednou poděkuji za krásnou práci.

Příloha F

Experiment č. 6

- 6. experiment 13. 11. 2006 (pondělí)
- čas konání experimentu: 8,00 – 8,41
- místo konání experimentu: volná třída v budově základní školy
- účastníci experimentu: Iveta (Ivet.), Jana (J.), Isabel (Isa.), Štěpán (Štěp.)
- pohlaví účastníků: Iveta, Jana, Isabel - dívky, Štěpán – chlapec
- věk účastníků: shodně 7 let

- úvodní představení experimentátora
- žáci seznámili experimentátora se svými jmény

01.Exp.: co vám říkala paní učitelka?

01.Štěp.: no ona říkala, že nás budete učit

02.Exp.: no učit, vy my spíš ukážete co už všechno umíte, jak už jste šikovní a jak vám to všechno jde a jak vás to baví.

01. Pozn.: *debata o podobě jmen Isabel X Isabelka*

03.Exp.: tak a já bych vás ráda, ráda seznámila

01.Isa.: nebo Elišhábe

02.Pozn.: *Isabel dodává ještě k rozhovoru o jméně*

04.Exp.: opusťme teďkom od těch jmen, i když vlastně tady vás taky teď seznámím s takovým netradičním jménem, podle mého názoru, a já bych vám teď chtěla vyprávět příběh o jednom panu hajném. Víte kdo je pan hajný?

01.J.: Robátko

05.Exp.: hajný Robátko, ano to je večerníček, že jo?

02.J.: já mám o tom knížku!

06.Exp.: a co dělá takový pan hajný?

02.Isa.: vyhání děti, které berou v zakázaném lese berou třeba roští nebo nějaké dříví

01.Dítě: kam se nesmí chodit

07.Exp.: no dobře, kam se nesmí chodit a on to třeba hlídá

08.Exp.: Dobře tak já bych vám ráda teď povyprávěla ten můj příběh, který se mi moc líbí a ráda bych vám ho taky řekla. Příběh nám vypráví o panu hajném, jak už jsem zmínila, kterému neřekne nikdo jinak než děda Lesoň. A tady jsme už u toho jména – děda Lesoň. Děda Lesoň žije sám daleko v lese daleko od lidí v jeho malém dřevěném domečku. Jak se asi bude jmenovat ten domeček, ve kterém žije pan hajný? Co myslíte?

02.Děti: hájenka

02.Štěp.: ano hájenka nebo hájovna

09.Exp.: ale co to říkám, děda Lesoň není přeci nikdy sám. S ním v té jeho hájovně žije ještě někdo úplně jiný. A vy, děti, určitě poznáte kdo, když vám povím, já vám ještě poradím, počkej, Janičko, já vám ještě poradím, že kromě té malé světničky, kterou má děda Lesoň sám pro sebe, je u hájovny také stáj s výběhem a velký dvůr

03.Štěp.: má tam koně

10.Exp.: kde je také spousta místa. Ano má tam koně.

- 03.J.: to není kůň, to je jelen
- 11.Exp.: no, ale my se bavíme o panu hajném, který se jmenuje děda Lesoň, to není ten náš Robátko, kterého ty znáš z té pohádky, ale já myslím, že určitě tam někde kolem té hájovny se jelen pohybuje, takže máš určitě taky pravdu. Ale ve stáji, tam má děda Lesoň koně.
- 04.Štěp.: a my máme taky velkého koně
- 12.Exp.: no dobře, ale co by tam ještě mohl mít? On, děti, nejdříve žil s lidma, ale potom se přestěhoval právě hluboko do toho lesa. No a protože ten děda hajný, nebo děda Lesoň žije tak daleko od lidí, stala se ta zvířátka jeho nejvěrnějšími přáteli. No a já se tak trochu s dědou Lesoněm znám a tak vám mohu povyprávět, se kterými že zvířátka děda Lesoň v té hájovně žije. A sice jsou to: myš, kočka, husa, beran, slon, pes, osel a slepice. A dnes za vámi se ta zvířátka, některá ta zvířátka přišla podívat. Chcete se s nimi seznámit?
- 03.Pozn.: *žáci jevíli údiv nad slonem*
- 02.Děti: ne! Jo!
- 13.Exp.: ale, určitě ne?
- 14.Exp.: já myslím, že musíme udělat ještě jednu takovou technickou věc, dáme ty dva stoly dohromady, abych já vám ta zvířátka mohla představit
- 04.Pozn.: *chvíle neklidu, změna pozic stolů, usazení žáků do lavic*
- 15.Exp.: tak tady je ta myška, která tam za nimi přiběhla, potom jsme mluvili o pejskovi, o kočičce a naposled, koho jsem ještě říkala?
- 05.Štěp.: slona!!!
- 01.Ivet.: slepici!!!
- 16.Exp.: husu. Tak se na ně podívejte, to jsou ta zvířátka dědy Lesoně.
05. Pozn.: *experimentátor předkládá před žáky na lavici obrázky se zvířaty*
06. Pozn.: *žáci se navzájem překřikují, všichni chtějí vidět obrázky zvířat*
- 17.Exp.: no a děda Lesoň mi vždycky vypráví, že ta zvířátka, ale děti, já vám ta zvířátka dám blíž, nechejte je uprostřed, každý se na ně podívejte a vraťte zpět
- 06.Štěp.: ještě slona!
- 18.Exp.: ne ne, já jsem řekla, že dnes za vámi přišla jen část zvířátek, všechna ta zvířátka jsem s sebou vzít nemohla a on by tam děda Lesoň byl, děti, ale já vás nechci překřikovat
- 03.Děti: a tady je ohrada a tam je ...
- 19.Exp.: chtěla jsem vám říct, že všechna ta zvířátka jsem s sebou vzít nemohla, protože by tam děda Lesoň zůstal sám a to by se mu určitě nelíbilo. No, a protože jsem vám už říkala, že já dědu Lesoně tak trochu znám, tak vám i můžu říct, jaká ta zvířátka jsou, jaké pak mají vlastnosti. Co myslíte?
- 20.Exp.: taková myška, to vám je takový neposeda, nikdy neposedí a všude běhá. Je to veliký sportovec. A kočička, kočička pana hajného to je nějaká dáma, ta vám chodí ladně, hezky tlapka za tlapkou. No a pejsek, co myslíte? To je vám hlídač.
- 04.Děti: štěká
- 21.Exp.: přesně tak, všechno má pod kontrolou, o všem ví, co se kde šustne, je to dobrý hlídač
- 05.Děti: a chytá taky tu husu někdy?
- 22.Exp.: ne ne, oni jsou tam všichni kamarádi, to ne, to on hlídá třeba proti lišce. Že jo? Liška může někdy zaútočit.
- 07.Štěp.: kmotra liška?
- 23.Exp.: ne kmotra liška určitě ne. No a husa, ta má ráda vodu, proto nejdelší část dne tráví u rybníka, který je hned vedle hájovny. A tato zvířátka si nesmírně rády hrají a

- mají taky spoustu jiných kamarádů, kteří se k nim vždy rádi přidají. No a jak jsem vám říkala, jsou to vlastně jediní společníci dědy Lesoně ...
- 24.Exp.: no já tam chodím jen na návštěvu, to je pravda
- 25.Exp.: a protože děda Lesoň s nimi tráví spoustu času a má je rád, tak pro ně vymýšlí různé hry. Představte si, že vám tak jednou pro ta zvířátka vymyslel závody.
- 08.Štěp.: piškovrky? Umíte piškovrky?
- 26.Exp.: no, já nevím, jestli, tak možná taková kočička, ta by to zvládla, psát, ta by mohla vzít tužku a psát
- 06.Děti: a myška?
- 27.Exp.: a myška
- 28.Exp.: ale třeba taková husa, ta by s tím mohla mít už problémy
- 09.Štěp.: nebo že by se
- 29.Exp.: tak, a teď dávejte pozor, udělejte si prostor, Isabelko uklid' si to, tak nějak, ať víš
- 10.Štěp.: nebo kočku, ta je dobrá
- 07.Dítě: já chci myšičku
- 07.Pozn.: *žáci berou kartičky zvířátek do rukou*
- 30.Exp.: tak a teď děda Lesoň vyhlásil ty závody, dejte mi prosím ta zvířátka, a jakmile se to ta zvířátka dozvěděla, tady máme to hřiště, tak hned ráno
- 08.Pozn.: *experimentátor pokládá čtvrtku papíru A4 (hřiště) na lavici před žáky*
- 11.Štěp.: třeba fotbal
- 31.Exp.: tak hned ráno na to hřiště
- 12.Štěp.: budeme hrát famrfál
- 32.Exp.: tak hned ráno na to hřiště přiběhla a první na to hřiště přiběhla myška, ta přece nesmí nikde chybět a všude je první
- 08.Dítě: moje je
- 09.Pozn.: *Jana si je vzala do rukou*
- 33.Exp.: ne ne, nechejte to tam, koukejte se jenom
- 10.Pozn.: *experimentátor demonstruje příchod zvířat na hřiště*
- 34.Exp.: hned za ní přiběhl pejsek, ten ví o všem, o všem musí mít přehled, no a po pejskovi se na závody dokolíbala husa a nakonec se ladně dostavila kočka
- 35.Exp.: no a já vám teď to hřiště tahle zakryju a zkuste mi říct, kdo a jak přišel na to hřiště ráno
- 36.Exp.: ano Štěpáne
- 13.Štěp.: první myška, pak pes, pak husa a pak kočka
- 11.Pozn.: *kočka opakuje společně již více žáků*
- 37.Exp.: ano, všichni souhlasí?
- 09.Děti: jo
- 38.Exp.: hm bezvadný, já si taky myslím, že jo. Tak teď si je zase vezmu.
- 39.Exp.: Isabelko už to máš hotové?
- 12.Pozn.: *Isabela si malovala a chce si srovnávat tužky v pouzdře*
- 03.Isa.: jo
- 40.Exp.: tak si to schovej prosím tě?
- 04.Isa.: já si to, jenom chci srovnat podle barvy
- 41.Exp.: no, ale to můžeš až o přestávce, teď si tady spolu něco říkáme a já bych taky ráda slyšela to, co mi k tomu řekneš ty? Schovej si to prosím tě! Jo? No a protože všechna zvířátka ty závody nadchla a chtěla soutěžit dál a dál, tak se domluvila na tom, že přijdou i druhý den. A protože to byla vážně moc dobrá zábava a ta zpráva,

že se konají závody se roznesla po celém lese, tak ten druhý den přišlo už mnohem více zvířátek.

42.Exp.: schováme to jo?

13.Pozn.: *úklid věcí z lavice Isabely*

43.Exp.: no a tak, tentokrát ráno první přiběhl pejsek, potom přiběhla myška, za ní další myška, pak se dostavila husa, no a nakonec přiběhla kočka za ní další kočka a za ní ještě jedna kočka. No a aby se nám ta zvířátka nerozutekla, tak na ně zase přiložíme ten papír a zkuste mi říct jaká zvířátka tam byla? Janičko!

14.Pozn.: *jedna holčička opakuje slovo kočka společně s experimentátorem*

04.J.: pejsek, myška, myška, husa, kočka, kočka, kočka

44.Exp.: kočka, kočka, kočka – bezvadný, všichni souhlasí?

14.Štěp.: ne

10.Děti: ano

45.Exp.: a jak to? Ještě tam něco chybí nebo přebývá?

15.Štěp.: nic

46.Exp.: a proč nesouhlasíš?

47.Exp.: aaaa, Štěpán si se mnou hraje, že jo Štěpáne!

15.Pozn.: *Štěpán zkoušel reakce experimentátora, když jako jediný odpoví „ne“ ačkoliv byla řečena všechna zvířátka*

11.Děti: jo, Štěpáne tady máš pastu

48.Exp.: no to se pak podíváš do zrcadla o přestávce

16.Pozn.: *Štěpán měl na krku zubní pastu a Iveta ho na to upozornila*

49.Exp.: Další kolo, pozor, pozor, znovu nám přibíhají zvířátka. Poslouchejte: takže, nejdřív nám tam přiběhla myška, za ní další myška, ale ještě jedna myška, pak ladně kočička nakonec hlídač pejsek. Pak nám tam přiběhla kočička, za ní ještě jedna kočička, za nimi husa, ale ne sama, ale ještě s jednou husou, no a pak přiběhla myška. No, ale ono to nebylo ještě všechno, ony ty závody byly tak slavné, že nakonec ještě před tím začátkem doběhl jeden pejsek a za ním další pejsek.

12.Děti: ježismarja

50.Exp.: hm. No a pak ještě jedna kočička.

13.Děti: čtyři kočky, ale

51.Exp.: a jedna husa a za ní ještě jedna myš

17.Pozn.: *žáci začínají zvířata sčítat – podle rodu zvířat, ukazujíce prsty na jednotlivá zvířata a sborem sčítají*

52.Exp.: no a pak ještě to nebylo všechno. Pak přišla jedna kočička, další kočička, pak přišla

husa, myš a nakonec ještě pejsci se chtěli taky zúčastnit. A ti přiběhli jeden, další a další. Ale ruku přes pusu, pozor, ať nejsme všichni nemocní.

18.Pozn.: *Isabela zakašlala*

19.Pozn.: *žáci počítají nahlas společně zvířátka*

53.Exp.: no a aby se nám ta zvířátka nerozutekla, tak je můžeme takhle přikrýt a teď kolik jich tam bylo? A kdo jak přišel? Štěpáne?

16.Štěp.: já to vím, tři myši ne, ne, přišli...

20.Pozn.: *žáci napovídají, že přišlo 6 myší*

02.Ivet.: přišlo jich 30, 30 dohromady

54.Exp.: dohromady jich přišlo 30 myslíš. Souhlasíte? Určitě?

55.Exp.: Ono už to bylo teď hodně náročné a kdybych po vás chtěla, abyste mi řekli, kdo jak prvně přišel, jestli první přišla myška a nebo první přišla kočička

17.Štěp.: myška

56.Exp.: a nebo to byl pejsek

- 14.Děti: myška
04.J.: pejsek
57.Exp.: a kdo po ní?
15.Děti: myška
58.Exp.: a pak, po těch dvou myškách?
03.Ivet.: pejsek
59.Exp.: no, to už by tady právě mohlo být myslím, myslím, že jo?
16.Dítě: ne tam byla kočička
60.Exp.: no já, plně s vámi souhlasím, já sama už taky tohle, já sama nevím kdo první přišel. A když vám takhle dám papír, každému jeden
21.Pozn.: *čas pro rozdávání papíru*
61.Exp.: tak a zkusili bychom to ještě jednou s tím, že máte ty papíry, s těmi papíry si můžete v podstatě dělat co chcete, máte tužku, máte penál
17.Děti: a máme tady zvířátka každej
22.Pozn.: *žáci berou kartičky se zvířaty do rukou a chtějí situaci nápodobou zopakovat*
62.Exp.: ne ne, ty zvířátka si nechám já, a já vám je tam zase naskládám, protože já mám tady samozřejmě taky tahák a vím, kdo kdy jak přišel a vy máte tužky, pastelky, progresy
23.Pozn.: *experimentátor oddělová kartičky se zvířaty ze hřiště*
05.J.: a co máme malovat?
63.Exp.: já, ne ne malovat, já si jenom myslím, že ty papíry můžete využít k tomu, abyste mi potom mohli přesně říct kdo kdy přišel. Jaké zvířátko po jakém zvířátku.
18.Štěp.: můžeme si tady dělat nápovědy?
64.Exp.: no určitě, to já právě nechám úplně na tobě. Ani se mnou nemusíš, Štěpáne, teďkom mi říkat, napiš si to a potom mi to řekneš, jo? Mě to bude určitě bude hodně zajímat, ale teď bych chtěla, aby si to každý udělal sám. Aby měl každý svou ideu, ehm myšlenku aby, promiň, ještě to dokončím ...
24.Pozn.: *Štěpán skáče experimentátorovi do řeči*
25.Pozn.: *experimentátor otáčí hlavu směrem k Ivetě*
65.Exp.: ...aby teď to, co začne psát Štěpán, nemusíš začít psát, můžeš začít psát to, co chceš ty sama, jak ty si myslíš, že by sis ta zvířátka mohla zaznamenat
26.Pozn.: *Jana kašlala*
65.Exp.: Janičko musíš si dát ruku přes pus, protože ty kašleš a my nesmíme být nemocní.
66.Exp.: tak promiň a ty jsi chtěla říct?
05.Isa.: já bych chtěla malovat, třeba jako jako kolik přišlo pejsků a namalovat tam ty pejsky
18.Děti: no právě
19.Děti: já taky
67.Exp.: můžete určitě, určitě to není problém, já jsem právě zvědavá na to, jak to napíšete, namalujete
04.Ivet.: já jsem chtěla namalovat právě ehm co tam všechno přišlo, třeba pejsek, kočička, ...
20.Dítě: první
05.Ivet.: ...husa a potom udělám čísla, kolik jich tam bylo
68.Exp.: bezva, tak potřebuješ čas teď, abys si to předkreslila
19.Štěp.: paní učitelko, podívejte
69.Exp.: ano
20.Štěp.: první bude tenhle a takhle
70.Exp.: tak já vám dám chvilinku čas

- 06.J.: já nevím
71.Exp.: no a ty si to můžeš ještě rozmyslet, Janičko
21.Štěp.: máš času a hodně
21.Dítě: první pejsek
27.Pozn.: *po uplynutí 2 minut*
72.Exp.: ale zase, nemáme tolik času, za chvíli nám zvoní, tak zase bych vás poprosila, aby to bylo trošinku rychleji
28.Pozn.: *žáci si stále předkreslují zvířata. Isabela je nespokojená s podobou svých nakreslených zvířat, neustále ve svém papíře zvířata gumuje.*
73.Exp.: to nevádí Isabelko, teď nemáme kreslení, takže stačí, když si to uděláš jen tak rychle, rychle.
74.Exp.: tak myslíte, že bychom už za chvíli mohli?
22.Štěp.: ne já ne
75.Exp.: tak rychle, rychle ať to ještě stihneme
23.Štěp.: to si nebudeme kreslit to si budeme dávat do těch rámečků
76.Exp.: jak chceš no. Jo, to ti musím dávat taky ta zvířátka, aby sis mohl, nebo si je tam budeš kreslit, malovat, psát....
06.Ivet.: já neumím husu
29.Pozn.: *experimentátor pootočil hlavu směrem k Ivetě*
77.Exp.: tak já ti tady ukážu, podívej jakou já mám husu
30.Pozn.: *experimentátor předložil Ivetě obrázek husy k nahlédnutí*
24.Štěp.: já si je tam budu dávat do těch rámečků
78.Exp.: no a ale já je budu dávat tady do středu, Štěpáne, víš, tak zkus vymyslet jinou možnost, jak by sis to tam ještě mohl zaznačit. Já ti tady dám myšku, ale tu myšku dám doprostřed a ne do tvého rámečku. Tak to zvládneš si to tam nějak poznačit.
79.Exp.: tak Isabelko, už začneme. Ta zvířátka jsou také nedočkavá, už by chtěla hned jít závodit a doběhnout na to hřiště a utkat se tam.
80.Exp.: a kdo ti ještě chybí? Husa? Myš?
81.Exp.: husa, myš. Pejsek? Čtyři zvířátka mám jenom.
07.Ivet.: čtyři jenom jo
82.Exp.: tak poslouchejte, tak nám tam přiběhla jedna myška, vzápětí nám tam přiběhla další myška, a ještě jedna myška. Potom nám tam ladně dokráčela kočička, potom pejsek, to je ten náš hlídač, který nesmí nikde chybět, aby tam nebyla kočička sama tak ještě jedna kočička a ještě jedna kočička, za ní přiběhla husa a ještě jedna husa a za ní přiběhla myška a za myškou pejsek a ještě jeden pejsek.
08.Ivet.: dva, tři
83.Exp.: Za pejskama kočička, za kočičkou myšička, za myšičkou husa. Ta se nám tam dokolíbala.
22.Dítě: to je všechno?
84.Exp.: A nakonec nám tam přiběhla ještě jedna kočička a ještě jedna kočička
25.Štěp.: myš
85.Exp.: no a potom přiběhli zaráz pejsek, pejsek, pejsek...
26.Štěp.: já neumím myš
86.Exp.: a nakonec myška a nakonec se nám dokolíbala z toho rybníka udýchaná husa
27.Štěp.: já to nedokážu
87.Exp.: dokážeš, ty máš moc pěkný systém Štěpáne, a co kdybych ti poradila, nemusíš malovat, ty už určitě umíš ta písmenka, neumíš písmenka? Ze by sis napsal od husy H a od pejska P
28.Štěp.: H ještě neumíme
88.Exp.: aha

- 29.Štěp.: a P taky neumíme
 23.Děti: ale já už umím napsat máme mele a táta mele
 24.Děti: já taky
 89.Exp.: aha to nevádí, tak zkus, co stihneš udělat to uděláš
 06.Isa.: paní učitelko, a já jsem se naučila ??? od toho „e“ a naučila, já jsem dřív neuměla „e“ a naučila jsem se ho teď vyslovovat, to jsou takový hrabličky. Co je tohle za písmenko a babička mi vždycky říkala „e“ a teď už to vím.
 90.Exp.: bezvadný a už můžeme ta zvířátka přikrýt, aby se nám nerozutíkala?
 25.Děti: ne ještě ne
 91.Exp.: tak ještě chvíli? Tak ještě chvíli.
 30.Štěp.: já si do toho budu psát tady podle toho zvířátka
 31.Štěp.: a potřebuju si nejdřív udělat rámečky
 92.Exp.: dobře, tak já ještě počkám. A už víš, kolik jich bude?
 32.Štěp.: nevím, když tak nějaký škrtnu ty rámečky
 93.Exp.: dobře, tak já ještě chvíli počkám
 07.Isa.: ... musí být nejužasnější na mojim obrázku
 94.Exp.: no a já se zeptám tady Ivetky. Ivetko ty mi teď můžeš říct, že máme na hřišti, 6 myšek
 09.Ivet.: hm, 6 koček, 6 pejsků a 4 husy
 95.Exp.: a když bych chtěla, abys mi řekla, kdo přiběhl první na to hřiště
 10.Ivet.: hm – myška
 96.Exp.: myška, a potom
 11.Ivet.: eehh, kočička
 97.Exp.: hm a dál
 12.Ivet.: eehh pejsek
 98.Exp.: pejsek, hmm – tam to bylo taky takové složitější, oni přiběhly nejdřív myška pak myška pak myška pak kočka pak až pejsek. Tak třeba by to šlo ještě vymyslet jinak, jak by sis to mohla ještě poznačit, abys mi mohla přesně říct, kdo jak přiběhl.
 08.Isa.: ježíši taková velká myš
 99.Exp.: Máš nějakou myšlenku, zatím ne, nevádí tak popřemýšlej
 100.Exp.: A co máš ty Janičko?
 07.J.: co?
 101.Exp.: Jak ti sis to poznačila, ukážeš mi to?
 08.J.: takhle
 102.Exp.: no, dej to na stůl a řekni mně
 09.J.: 6 myšek, 6 pejsků, koček 4
 103.Exp.: takže ty sis to udělala taky a to znamená, toto je jenom škrtlé, jo? to není křížek, to je jenom škrtlý a tady taky
 10.J.: hm
 104.Exp.: a tady toto je?
 11.J.: myš
 105.Exp.: myš, tady je myš, tady je myš a tady je? Šestka. Proč tam máš nakreslené předtím ty křížky?
 12.J.: ???
 106.Exp.: téma obrázkama
 13.Ivet.: protože asi přišly??? tři
 107.Exp.: a pak už to bylo asi moc rychlé, že abys to mohla nakreslit
 09.Isa.: já jsem se naučila krásně zobák
 108.Exp.: ano, a tady máš kočičku?
 10.Isa.: no to je kočička

- 109.Exp.: a tady máš pejska a tady husu
110.Exp.: bezvadný, holčičky podepíšete se mi?
31.Pozn.: z lavice spadly na zem progresy
111.Exp.: Isabelko a ty si nám nakreslila ta zvířátka, ano?
11.Isa.: ano
112.Exp.: sesbírejte si to prosím a ty mi Štěpáne taky k tomu svému, co jsi namaloval?
14.Ivet.: mně napadlo, takový koláče.
32.Pozn.: mírný ruch – všechny děti chtějí něco říct.
15.Ivet.: ...jako že na začátku jich přišlo jako kolik? Na začátku přišly 3 myši najednou, pak přišli
113.Exp.: kočka a pes
16.Ivet.: kočka a pes
114.Exp.: tak zkusíme to teď spolu, že to řekneme znovu
115.Exp.: Štěpánek bude pokračovat, Isabela taky a Janička si dá teď pauzu a my budeme tady s Ivetkou bokem
33.Pozn.: ve třídě byl ruch a Iveta chtěla představit svou práci, proto ji experimentátor vzal do vedlejší lavice, kde mu svůj obrázek popsala
33.Štěp.: bude jich tam víc než jedenáct
116.Exp.: tak na hřiště nám přiběhla myška, za tou myškou další myška a pak ještě jedna myška. Potom nám přiběhla kočička a za kočičkou nám přiběhl pejsek. Po pejskovi nám přiběhla kočička a za ní ještě jedna kočička. Za ní přiběhla husa a ještě jedna husa a za husou myška. A za ní jeden pejsek a ještě jeden pejsek. A za pejskama kočička a za kočičkou myška a za myškou husa. Za husou kočička a ještě jedna kočička. Za kočičkou pejsek a za ním ještě jeden pejsek a ještě jeden pejsek. No a nakonec myška a úplně poslední z toho našeho rybníka přiběhla nebo se dokolíbala husa. A teď, když to takhle zaryjeme, řekneme si, kdo přiběhl první?
17.Ivet.: první přiběhly tři myšky, jedna kočička, jeden pejsek, dvě husy
117.Exp.: za husama přiběhly
18.Ivet.: jedna husa, pak dvě kočičky, pak dva pejskové, pak jedna husa pak jedna myška
118.Exp.: a už nevíš, že, jak to bylo, ono je těch zvířátek spousta, tak ještě bysme měli vymyslet tedy jinak abychom věděli kolik jich bylo, ale už jenom že víš, kolik jich přesně bylo je bezvadný. Si mě potěšila. Moc děkuju!
119.Exp.: a teď se podíváme za Štěpánem. Už si hotový?
34.Štěp.: ne
120.Exp.: tak ještě chvíli
12.Isa.: já jsem hotová
121.Exp.: dobře, tak řekni nám ...
13.Isa.: já jsem dělala takhle, že kolik tam bylo hus, takže hus tam bylo čtyři, a tady jsem tu medaili udělala k tý A pak jsem to pře.....
122.Exp.: takže pejsků je tam kolik?
14.Isa.: pět
26.Dítě: kolik je tam jedenáct
27.Dítě: není tam jedenáct
34.Pozn.: žáci navzájem komunikují, baví se a počítají
123.Exp.: zkus nám říct, Štěpánku, co sis tam nakreslil?
35.Štěp.: ják jako?
124.Exp.: no, právě já taky nevím, co znamenají ta čísla
36.Štěp.: no 1,2,3,4,5,6 tady do těch rámečků udělám 6 myší, takhle 1,2,3,4,5
37.Štěp.: 5 myší tady do těch rámečků, pět myší prostě

125.Exp.: a další zvířátka?

38.Štěp.: další zvířátka taky tak tam do nějakých rámečků

126.Exp.: a potom budeš vědět kolik je tam koček, kolik je tam myší, kolik je tam pejsků

39.Štěp.: no právě

127.Exp.: a jak to spočítáš?

40.Štěp.: to spočítám právě, že to spočítám, že to vidím

128.Exp.: že spočítáš ty rámečky, nebo ty tvoje obrázky jo?

41.Štěp.: no, tady udělám 13

129.Exp.: a co myslíš, že je rychlejší

35.Pozn.: *otázka zůstala bez odezvy*

14.Isa.: kreslím nejkulatější kolečko

130.Exp.: můžu si to od vás vzít?

27.Děti: hm

131.Exp.: tak děkuju

132.Exp.: Štěpáne potřebuješ ještě pracovat?

42.Štěp.: ano

36.Pozn.: *Štěpán po chvíli svůj list experimentátorovi devzdává*

133.Exp.: tak vám děkuju, jak jste krásně pracovaly

Příloha G

Experiment č. 7

- 7. experiment 6.12. 2006 (středa)
 - čas konání experimentu: 8,00 – 8,21
 - místo konání experimentu: volná třída v budově základní školy
 - účastníci experimentu: Iveta (Ivet.), Štěpán (Štěp.)
 - pohlaví účastníků: Iveta – dívka, Štěpán – chlapec
 - věk účastníků: shodně 7 let
-
- žáci si na osobu experimentátora dobře vzpomínali, pamatovali si také zvířata dědy Lesoně, vyjmenovali je

01.Pozn.: čas Mikuláše, v úvodu se Štěpán sám rozpovídal o Mikuláši

01.Štěp.: a navíc, já jsem, ani k nám nepřišel do rodiny, protože já nejsem ani zlobivej ani, protože Mikuláš chodí k malej dětem. A nebo k těm zlobivým, aby je postrašil. A já nejsem ani jedno ani druhý. Takže my jsme prostě včera večer dali punčochy ven a teďka ráno jsme je měli naplnění....

01.Exp.: a našel jsi tam samé sladkosti, žádné brambory?

02.Štěp.: no,...

02.Exp.: a Ivetka taky?

01.Ivet.: no taky

03.Exp.: tak jo, tak já jsem za vámi přišla po delší pauze, protože jsem byla ve škole a taky jsem učila a časově samozřejmě jsem to nezvládala

03.Štěp.: Ve školách?

04.Exp.: ne jenom v jedné, já jsem měla druháčky a ve škole jsem byla od osmi do půl jedné a takže jsem vás tady nemohla nikdy zastihnout, takže proto se vidíme až teď, proto jsem tady tak dlouho nebyla. A pamatujete si co jsme spolu dělaly? Jestli to zvládnete z paměti.

01.Děti: no, zvířátka jsme dělali

02.Ivet.: tu kočičku, toho pejska, tu kachničku a tu myš

05.Exp.: ano, bezvadný... A my jsme říkali, že jsou to zvířátka nějakého pana hajného

02.Pozn.: experimentátor ponechal žákům okamžik na rozmyšlenou

06.Exp.: děda Lesoně se jmenuje a ten pro ta zvířátka pořádá závody

04.Štěp.: a slon ještě

07.Exp.: ne ne ne, jo byl tam, ano ale ten až později, protože ten tam teď nefiguroval, s těmi zvířátky, se kterými my jsme si hráli

05.Štěp.: no, ale tam nebyli všichni

08.Exp.: hm, no tak zkusíme ještě jednou

06.Štěp.: ne

09.Exp.: no, uvidíme, jak nám to půjde

07.Štěp.: já to budu dělat podle pravítka

10.Exp.: tak ty jsou pro vás, jeden pro mě ...

03.Pozn.: experimentátor rozdává dětem papír na zaznamenávání zvířátek

08.Štěp.: budeme něco kreslit?

11.Exp.: no, bude záležet na vás, jak si zase poznačíte ty zvířátka, které tam ...

- 09.Štěp.: kolik jich tam bylo
- 12.Exp.: ...ano a které tam přiběhnou a teďkom byla i podmínka, aby jste si promysleli, jak si to tam zaznamenat, aby jste mi přesně řekli, které zvířátko po kterém zvířátku přišlo, aby jsme neřekli, že byli tam tři kočičky, dva pejsci a jedna myška, ale aby jsme dokázali říct, že první přišla jedna kočička, pak přišel pejsek pak přišla další kočička, pak přišla třeba další kočička a nakonec myška. Jo? Rozuměli jste, co jsem řekla?
- 10.Štěp.: jo
- 03.Ivet.: jo
- 13.Exp.: tak zkuste popřemýšlet, přemýšlejte, přemýšlejte, já vám dám chvilíčku, jak si to tak asi můžu poznamenat, abych byla schopná říct pořadí těch zvířátek. Já vám mezitím nachystám to hřiště?
- 11.Štěp.: fotbalové?
- 14.Exp.: může být, ano
- 12.Štěp.: tak já tady nakreslím branky
- 15.Exp.: hm ne ne, teď ještě ne
- 13.Štěp.: brankáři budou psi ...???... famfrfál...
- 16.Exp.: prosím?
- 14.Štěp.: že že bysme třeba hráli s těma zvířátkama famfrfál
- 17.Exp.: to je z Harryho Pottera, že jo?
- 15.Štěp.: no, a pak že by kočky byly odrážeci a že by těma ocasama mohly odrážet ty....
- 18.Exp.: hm, tak jo, takže strategii nebo to jak si to budete zapisovat máte promyšlené, takže začneme jo? Děda Lesoň nám připravil pro ta zvířátka další den závodů a zvířátka celá natěšená ...
- 16.Štěp.: jakých závodů?
- 19.Exp.: no právě tady těch, jak přibíhají na to hřiště ...
- 17.Štěp.: ale oni
- 20.Exp.: a protože je to tak strašně baví a oni nemají v lese jiné vyžití, co jinak dělat v tom lese
- 18.Štěp.: ale co tam jako mají za úkol?
- 21.Exp.: no, ale potom, potom na to navážeme hned, když nám to půjde tak hned zjistíme, jaké že ty hry tam hrají, ta zvířátka
- 19.Štěp.: fotbal
- 22.Exp.: no třeba, ale já vím, že děda Lesoň má pro ně nachystané i jiné hry. Tak nejdřív na hřiště přiběhla myška, poté myšce přiběhl pejsek, za ním se dokolíbala husa a nakonec ladně přikráčela kočka.
- 04.Pozn.: *experimentátor klade kartičky se zvířaty před žáky na lavici*
- 05.Pozn.: *experimentátor pozoruje žáky, nechává jim prostor pro zapsání úlohy, žáci si však žádné poznámky nepíší*
- 20.Štěp.: mám vám říct jak to bylo?
- 23.Exp.: no já vám to nejdřív takhle nechám, no a když vám to teď takhle přikryju a teď mi řekněte, kdo přišel první? První přišla? No, nemusíte se hlásit, teď nejste ve škole. No....
- 21.Štěp.: první přišla myška, potom přišel pejsek, a pak husa a pak kočička
- 06.Pozn.: *Iveta říkala zvířata zároveň se Štěpánem, jen Štěpán byl v rozhovoru dominantnější, se silnějším hlasem...*
- 24.Exp.: tak vidím, že to jste zvládli, aniž byste si zaznamenali jakoukoliv pomůcku nebo jakoukoliv ten, nebo to zvířátko na papír, tak ... a tak zkusíme jít dál, když tam bude těch zvířátek víc
- 25.Exp.: tak nejdřív přiběhl pejsek, potom přiběhla myška a za ní hned další myška. Pak ladně dokráčela kočička a nakonec přišel pejsek
- 04.Ivet.: žádná husa?

26. Exp.: prosím?
05. Ivet.: žádná husa
22. Štěp.: takhle takhle takhle
27. Exp.: no bez husy ta si dneska dala ... pohov. Tak teď vám to zakryju a zkuste mi říct
23. Štěp.: ????
28. Exp.: právě proto tady máte ty papíry, abyste si to tam mohli zaznamenat
24. Štěp.: ne dvě, ne pejsek, dvě myšky
06. Iveta: pak kočička, pak další pejsek
29. Exp.: jo bezva a když bych chtěla ...
25. Štěp.: jak se píše HAF?
07. Pozn.: *Štěp. si na svůj záznamový papír značí slovo HAF*
30. Exp.: H A F
08. Pozn.: *experimentátor a také Iveta, pomáhá Štěp. napsat slovo „haf“, připodobnění písmen*
31. Exp.: ale tak abychom řekli jaké tam bylo to.....
09. Pozn.: *žáci diskutují o podobě písmen*
32. Exp.: jako pejsek, jako pro pejska si vymyslel, pro pejska HAF?
26. Štěp.: no, jako že to poznáme, že tak štěká a já znám jeden film, který se jmenuje „haf“
33. Exp.: hm, to je možný
27. Štěp.: to je můj nejoblíbenější
34. Exp.: tak pak mi o něm můžeš povídat. Takže jsme byli schopní říct, kolik těch zvířátek tam je, ale v jakém pořadí a jak ta zvířátka přicházela za sebou to už asi ne, že jo?
35. Exp.: Co kdybych vám teda nabídla, nebo já vám řeknu, jak jsem to dělala já. Já jsem si udělala takové zkratky pro ta zvířátka. Ty sis tady udělal „haf“ jako pejsek a já jsem přemýšlela, že třeba každý nemusí umět psát nebo rychle napsat písmenka, ale malovat umí skoro každý. Tak já jsem si udělala tady takové obrázky pro ta zvířátka
10. Pozn.: *experimentátor skládá ukázky ikon před děti na lavici, ihned je začne Iveta rozeznávat a pojmenovávat, která ikona patří ke kterému zvířeti – rozeznává je bez chyb*
36. Exp.: hm, jak se vám líbí?
28. Štěp.: mně ne
29. Štěp.: kočka, myš, husa
37. Exp.: ano, a to byli, to byl můj záznam toho zvířátka, které přiběhlo. První přiběhla husa, tak jsem si nakreslila tady tento obrázek, potom přiběhla kočička, nakreslila jsem si hned kočičku pak ještě další kočička tak jsem nakreslila si další kočičku a tím pádem jsem potom mohla říct, jak v jakém pořadí ta zvířátka na to hřiště přiběhla.
38. Exp.: Štěpáne líbí se ti ta moje strategie nebo ten můj způsob, jak jsem to vymyslela?
11. Pozn.: *otázka na Štěpána zůstává bez odezvy*
39. Exp.: ty máš rád písmenka
30. Štěp.: no a ???
12. Pozn.: *experimentátor se vrací zpět k poznámkám Štěpána*
40. Exp.: PÍSK
13. Pozn.: *experimentátor se vrací zpět k poznámkám Štěpána. Čte nahlas z jeho poznámek.*
14. Pozn.: *Štěpán chce poradit se psaním písmene „K“*
41. Exp.: tak myslíte, že by se vám líbilo zkusit to teď takovým to způsobem? Štěpánovi ne, Štěpán bude raději psát písmenka
31. Štěp.: hm
07. Iveta: já tam mám to, takovej nákej...
42. Exp.: ty sis minule ty zvířátka celé nakreslila krásně, ale když by to bylo rychlejší ten příchod těch zvířátek, tak tam potom člověk potřebuje víc času, aby nakreslil celý ten obrázek. Tak já nevím no, tak když toto teda ne
32. Štěp.: víte, jak se píše mňau?

- 15.Pozn.: *experimentátor a Iveta pomáhají psát slovo mňau*
- 43.Exp.: no, HAF, PÍSK, MŇAU a ...pak je tam ještě? Já nevím jestli to PÍSK je pro husu nebo myš
- 16.Pozn.: *experimentátor čte z poznámek Štěpána*
- 34.Štěp.: taky to je pro dvě jakoby
- 17.Pozn.: *Štěpán ukazuje na „2 PÍSK“ ve svém záznamu*
- 44.Exp.: za dvě zvířátka?
- 35.Štěp.: jako za dvě myši, ty dělají písk
- 45.Exp.: no, ale ještě 1 zvířátko ti tam chybí ne?
- 18.Pozn.: *experimentátor si stále mylně myslí, že Štěpán si vymýšlí zkratky pro jednotlivé druhy zvířat. Štěpán si ale zaznamenával příchod zvířat z předchozí úlohy.*
- 36.Štěp.: ale já udělám tady to to druhý
- 19.Pozn.: *Štěpán ukazuje ke slovu PÍSK*
- 46.Exp.: které druhé myslíš teď
- 37.Štěp.: myslím, jak tam přišel pejsek, pak myška, myška, kočička, pejsek
- 47.Exp.: aha
- 08.Ivet: ale já jsem měla takovej plán, že bych mohla udělat, takhle
- 48.Exp.: jo jasný, já ti teď už rozumím
- 20.Pozn.: *experimentátor si uvědomil, že Štěpán zaznamenává předchozí úlohu, že si netvoří zkratky pro jednotlivé druhy zvířat.*
- 09.Ivet: abych mohla udělat, že tady budou namalovaný kočičky, pejskové, myšky a husy a budu mít červenou barvu, modrou, zelenou a ne ...
- 21.Pozn. *začne si ukazovat na prstech, počítá do čtyř*
- 10.Ivet: ... červenou, modrou, žlutou a zelenou a ten kdo přišel první udělám žlutou, ten kdo přišel druhý to udělám červenou, ten kdo přišel třetí to udělám modrou a ten kdo přišel jako poslední tak to udělám zelenou
- 49.Exp.: hm, no a a ... co kdyby tam přišlo víc zvířátek než čtyři, tak bys použila další barvičky? Tak to zkus, tak si udělej ty, já ti dám teď čas, jak sis to vymyslela, a ty jsi to udělal...
- 38.Štěp.: já už to mám hotový
- 11.Ivet: já si udělám jenom hlavy
- 50.Exp.: hm
- 22.Pozn.: *zpět ke Štěpánovi*
- 51.Exp.: HAF, FÍK, MŇAU a HAF znamená, že první přišel pejsek
- 23.Pozn.: *Štěpán pokračuje*
- 39.Štěp.: pak dvě myšky, pak myšička
- 24.Pozn.: *Iveta reaguje na Štěpánovi poznámky*
- 12.Ivet.: A proč jsou tam 2x HAF?
- 40.Štěp.: protože tam na konci byl taky pejsek
- 13.Ivet: aha
- 41.Štěp.: na začátku a na konci
- 52.Exp.: dobře tak ty si nakresli zatím teda
- 42.Štěp.: ale já už to mám hotový
- 53.Exp.: tak teď počkej, počkejme na Ivetku, co vymyslí
- 43.Štěp.: protože tam prostě bylo pejsek, myška, myška, kočička, pejsek
- 14.Ivet: ???
- 44.Štěp.: takže pejsek, myška, myška, kočička a další pejsek
- 54.Exp.: a já kdybych to viděla, jak já poznám, že tady těch myšiček, že přišly dvě? Že přišel pejsek, myška, myška, kočička a pejsek? Jako to pořadí, že tady já kdybych to viděla a tys mi k tomu nic neřekl, tak řeknu, že přišel pejsek, myška, kočička a pejsek.

- 45.Štěp.: tak já tady udělám dvě hlavy myši, jakože tam byly dvě
55.Exp.: no, jasně no, ale mě by právě zajímalo, jak to že ty si, že tam jsou ty myšky dvě?
25.Pozn.: *nastala kratší pauza*
26.Pozn.: *pobídnutí, experimentátorem Štěp. k odpovědi*
56.Exp.: hm
46.Štěp.: no protože jsem si zapamatoval támhle to
27.Pozn.: *Štěpán ukazuje na hřiště na kartičky se zvířaty*
57.Exp.: aha, takže ta čísla tady znamenají, pro tebe, co znamenají ta čísla?
28.Pozn.: *Iveta jeví zájem o strategii Štěpána, z jeho poznámek čte*
15.Ivet.: jeden, dva, tři, čtyři
47.Štěp.: ale kdo přišel, ne jako, ...kdo přišel
48.Štěp.: tady udělám jako dvojku
58.Exp.: hm, takže pejsek jako jednička znamená, že přišel první
49.Štěp.: no
59.Exp.: a dvojka znamená, že druhý druhá přišla myška?
16.Ivet.: a dvě
50.Štěp.: no
51.Štěp.: dvě
60.Exp.: ale kdyby jich tam přišlo dvě, tak nakreslíš si dvě hlavy? Hm, dobře teď už tomu rozumím.
52.Štěp.: protože třetí byla
17.Ivet.: tak takhle udělám, kolečko samý hlavy, tady je kočička, tady je pejsek
61.Exp.: hm, dobře
53.Štěp.: a teď je poznamenanej kdo přišel jak
62.Exp.: dobře teď už tomu rozumím, ano
63.Exp.: tak Ivetce ještě dám trošinku času
29.Pozn.: *Iveta si dokresluje hlavy zvířátek*
54.Štěp.: já tady dělám to hřiště
30.Pozn.: *Štěpán kreslí hřiště pro zvířátka*
64.Exp.: tak můžeme začít s dobíháním
18.Ivet.: ještě ne
31.Pozn.: *stále není hotova s dokreslováním hlav zvířátek*
65.Exp.: tak Ivetka ještě dokresluje myšky
19.Ivet.: no, aby se mi tam vešel ještě jeden k pejskovi a ???
66.Exp.: aha ty je chceš takhle do kolečka
20.Ivet.: no, aby se pak udělalo
67.Exp.: aby proč
21.Ivet.: protože já dělám takovej no
32.Pozn.: *potřebuje čas na odpověď – odpověď nezazní*
55.Štěp.: a kde je husa?
22.Ivet.: husa je tady
68.Exp.: hm
23.Ivet.: je úplně prťavá. Vidiš ji?
69.Exp.: dobře, tak ještě ti dáme chvilinku času, tak ještě dodělávej
56.Štěp.: já už to mám dávno hotový
70.Exp.: ano ty už jsi rychlejší
57.Štěp.: já tady ještě udělám branky
71.Exp.: ano můžeš, teďko, když nemáš co dělat, ano můžeš

33.Pozn.: *krátká pauza*

72.Exp.: tak hotovo? Tak, Štěpáne budeš s námi teď taky kreslit, jak přiběhli zvířátka, máš ještě prostor na druhé, na druhé straně?

58.Štěp.: hm

73.Exp.: máš, bezvaný, tak jo, tak jste připravení, tak začneme. Tak první přiběhl na hřiště pejsek.

24.Ivet: pejsek bude třeba modrej

34.Pozn.: *Iveta se pousmála*

74.Exp.: potom přiběhl

59.Štěp.: počkejte

75.Exp.: ano

25.Ivet: bude mít modrou hlavu

76.Exp.: potom přiběhl další pejsek

26.Ivet: tak to udělám

77.Exp.: potom přiběhl další pejsek

78.Exp.: v zápětí přiběhla myš

60.Štěp.: počkejte

79.Exp.: počkám

80.Exp.: a potom přiběhla další myš

81.Exp.: tak po myškách přiběhl další pes

35.Pozn.: *je třeba dlouho času, Štěpán si píše slova HAF, PÍSK – potřebuje víc času*

82.Exp.: tak po myškách přiběhl další pes

27.Ivet: já mám jenom jednoho psa

61.Štěp.: takže to byl pes?

28.Ivet: jo, to byl pes

83.Exp.: po pejskovi se dokolíbala husa

62.Štěp.: husa?

29.Ivet: to budu mít žlutou. Jedna husa jo?

63.Štěp.: tady to je jako „k“

36.Pozn.: *Štěp. napsal písmenko K nezřetelně, ukazuje experimentátorovi, že toto je jeho písmeno K*

84.Exp.: dobře, ano to já poznám, žádný problém

64.Štěp.: a jak se píše myš a jak se píše KAČ

37.Pozn.: *experimentátor radí Štěp., jak se slovo KAČ píše*

30.Ivet: jak se píše husa?

85.Exp.: no, vy se pouštíte do písmenek a do psaní, já vím, že jste natěšení, že chcete psát, ale i když neumím písmenka, já jsem taky nepoužívala písmenka a zvládla jsem to, je strašně zajímavé, že si nevystačíte sale chcete do toho mermomocí psát. Tak podívejme, ještě to nemáme konec, ještě ladně dokráčela kočička

38.Pozn.: *pauza, prostor na zakreslení*

65.Štěp.: MŇAU

39.Pozn.: *Štěp. vyslovuje si nahlas postupně písmenka slova „Mňau“*

86.Exp.: tak a nakonec přiběhla ještě jedna kočička

31.Ivet: ještě jedna?

87.Exp.: ano

32.Ivet: dám dvojku

88.Exp.: tak teď si to zakryjeme a zkuste mi říct

66.Štěp.: kočička?

89.Exp.: prosím?

67.Štěp.: zda je kočička lepší?

- 90.Exp.: no nakonec, co příběhlo na konec?
 33.Ivet: kočka, takže přišly dvě za sebou
 68.Štěp.: dobrý způsob mám, ... docela
 91.Exp.: Tak tady máte ta zvířátka ...aha vlastně, já vám to tady trošku vysyou.....a zkuste mi říct, které zvířátko přišlo jako první
 40.Pozn.: *experimentátor vysypal žákům kartičky se zvířátky před sebe na lavici*
 41.Pozn.: *žáci rekonstruují příklad, dávají postupně kartičky se zvířátky na volné hřiště (prázdnou čtvrtku)*
 34.Ivet: dva psi
 92.Exp.: takže, nejdřív po jednom
 93.Exp.: nejdřív příběhl
 35.Ivet: jeden pejsek
 94.Exp.: potom?
 36.Ivet: zase jeden pejsek
 95.Exp.: Štěpáne souhlasíš, kdyby si nesouhlasil, tak hned řekni
 69.Štěp.: PÍSK teďka byla
 37.Ivet: myš
 70.Štěp.: další myš
 38.Ivet: pak byl jeden pes
 71.Štěp.: pes
 96.Exp.: moment nestíhám. Jedna myška, druhá myška, pak ...
 42.Pozn.: *experimentátor pomáhá žákům skládat zvířátka na plochu hřiště*
 72.Štěp.: husa
 39.Ivet: husa jedna
 97.Exp.: pak husa, pak
 73.Štěp.: a pak tady byla
 43.Pozn.: *než Štěp. odpověděl Iveta byla rychlejší*
 40.Ivet: dvě kočky
 74.Štěp.: dvě kočky
 98.Exp.: jo a vy jste ještě říkali ještě toho pejska, toho já jsem nestihla nebo husu jsem nestihla?
 41.Ivet: ne říkali jsem dva pejsky
 99.Exp.: ano
 42.Ivet: dvě husy
 75.Štěp.: dívejte se tady na to
 100.Exp.: já to všechno prostuduju všechno, ještě
 101.Exp.: tak dva pejsci, dvě myšky, pak
 43.Ivet: jeden pejsek, jedna husa a nakonec dvě kočky
 102.Exp.: ano to mi tady chybí
 103.Exp.: taky souhlasíš Štěpáne? A mám to tady správně?
 44.Pozn.: *děti to kontrolují podle svých zápisků vyskládané kratičky se zvířátky na ploše hřiště*
 104.Exp.: tak koukněte na to a zkontrolujte to podle toho, co máte vy
 44.Ivet: správně podle mě jo
 76.Štěp.: podle mě taky
 105.Exp.: dobře, to je strašně zajímavé, co jsem taky vymysleli
 77.Štěp.: já jsem tady přečetl ze slabikáře přečetl všechna písmenka 125x
 45.Pozn.: *Štěp. se ihned vrací k tématu čtení, psaní písmen*
 106.Exp.: děkuju a já přijdu hned v pátek a to už se dozvíme, jakéže hry to bude se zvířátky děda Lesoň hrát

Příloha H

Experiment č. 8

- 8. experiment 8. 12. 2006 (pondělí)
- čas konání experimentu: 8,00 – 8,27
- místo konání experimentu: volné třída v budově základní školy
- účastníci experimentu: Iveta (Ivet.), Štěpán (Štěp.)
- pohlaví účastníků: Iveta – dívka, Štěpán – chlapec
- věk účastníků: shodně 7 let

- úvodní slova, která spolu vedou experimentátor a žáci

01.Exp.: tak žádný plán už vás nenapadá, jak si to zapisovat ?

01.Ivet.: mě ne

02.Exp.: už teda ne

03.Exp.: a jak Štěpán správně řekl, tak já jsem slíbila, že začnou teda hrát, nějaké jiné hry

01.Štěp.: já vím co!

04.Exp.: no, pamatuješ si?

02.Štěp.: skákat přes švihadlo

05.Exp.: skákat přes švihadla? Říkala jsem já, že budou skákat přes švihadlo?

03.Štěp.: budou hrát famfrfál?

06.Exp.: famfrfál, to si říkal, ano to si vzpomínám. No, třeba někdy později, až se jim to zase bude líbit, já teda znám jinou hru a nebo spíš závody, disciplínu, protože děda Lesoň těm zvířátkům tady ty závody o další disciplínu rozšířil. Kromě běhání a podobně, jak přibíhali na to hřiště a vy jste potom měli teda zkoušet zapisovat jak, v jakém pořadí, že jo, protože to je taky důležité, abychom věděli kdo vyhrál. Tak nově byla součástí těch her také disciplína přetahování.

04.Štěp.: jo

07.Exp.: jo, už si vzpomínáš, že jo? Znáte tu hru?

05.Štěp.: jo znám

08.Exp.: jo, jo zkusíte mi říct jak, v čem spočívá ta hra?

06.Štěp.: že se vezme provaz, můžou se na něm udělat třeba uzle, aby se to líp chytalo, a kdo spadne na zem ten vyhrál, protože přetáhl tam ty, který spadnou dopředu, tak ty prohrajou

09.Exp.: ano mezi těma dvěma družstvy je nějaká linie, o kterou oni se přetahují, nějaká čára, o kterou o ni se přetahují

07.Štěp.: nebo je praporek, takovej může být na tom nějaký uzel a kterej bude blíž těm těm

10.Exp.: přesně tak, buď se přetahují tak, ... hm že ten člověk přejde přes tu linii a nebo právě je tam ten praporek, který překročí tu čáru a tím pádem je teda jasný že prohráli. Kdybychom si řekli, že tady toto bude takhle linie, ta čára a budeme mít tady takovou, takový provaz a na každém konci je jedno družstvo, už si představujete, že tato jedna moje ruka a druhá ruka je druhé družstvo a oni se na určitý pokyn se začnou přetahovat, přetahují se

01.Pozn.: *na lavici jsou položeny dvě čtvrtky (zelená a modrá)*

02.Pozn.: *experimentátor demonstruje přetahování pomocí provázku a svých pěstí, kterými drží provázek a které představují družstva*

08.Štěp.: já tomu rozumím

02.Ivet.: já taky

11.Exp.: a vyhraje ten, kdo je tady na té druhé polovině

03.Pozn.: *experimentátor přetáhne jednu pěst na druhou čtvrtku papíru*

09.Štěp.: no

03.Ivet.: to znám ...

12.Exp.: takže takhle vyhráli modří a když jdeme takhle, tak vyhráli zelení, tady zelení tady modří, přesně tak

04.Pozn.: *experimentátor přeměňuje pozice svých pěstí (-družstva) podle vítěze*

10.Štěp.: nebo kdybych udělal takhle jako tužku, no ale tady by nic nebylo jakože to by byli za tou tužkou

13.Exp.: hm, co bude tužkou, já teď nevím, co to myslíš. Jakože bysme dali ty dvě čtvrtky dali pryč a ty bys čáru udělal tou tužkou, nebo co myslíš?

11.Štěp.: nebo že bych jako ...

05.Pozn.: *odmlčel se*

04.Ivet.: chápu

14.Exp.: ty chápeš?

05.Ivet.: ne

15.Exp.: ne, tak

12.Štěp.: ne, že bych, takhle bych ji sem dal a oni by se přetahovali, provaz by byl na ní, bych jí držel a oni by se přetahovali a kdo by zakop, jaký družstvo by zakoplo vo tu tu ...

06.Ivet.: tužku

13.Štěp.: no tu tužko

07.Ivet.: jo, tak prohrál

14.Štěp.: no, kdo se ten první z toho družstva dotkne tý tužky tak ten prohrál

06.Pozn.: *Štěpán předělil linii mezi jednotlivými čtvrtkami tužkou*

16.Exp.: hm fajn, rozumíte tomu dobře. My si můžeme tu tužku tam taky nechat, určitě ...

15.Štěp.: no

17.Exp.: jako linii, jako čáru, pokud tady ta není tak výrazná, hm

18.Exp.: no a protože tady ta hra byla pro zvířátka úplně nová a zvířátka si nebyla moc jistá, co to vlastně je, za soutěž, to přetahování, jak se hraje, tak nejvíce zvědavé a nejvíce odvahy, zkusit něco nového, nabraly jen kočka a myš. Takže dneska příběhly na to hřiště, protože věděly, že se děje něco nového a to kočka a po ní myš

07.Pozn.: *experimentátor připravuje kartičky s obrázky zvířat kočky a myši na plochu hřiště*

16.Štěp.: a dvě myši

19.Exp.: a to přetahování, můžeme nazvat, že jedno družstvo je družstvo zelených a jedno družstvo modrých jo? Podle těch čtvrtek papíru, jo? Souhlasíte?

01.Děti: no

20.Exp.: a které družstvo přidělíme kterému zvířátku

17.Štěp.: aby se nám to nějak jako nerozbilo to hřiště

08.Pozn.: *čtvrtky po lavici trošku kloužou, nejsou napevno přilepené k lavici. Štěpán je poopravuje.*

21.Exp.: no budeme opatrní, může být kočička modrá a myš zelená?

02.Děti: ano

- 22.Exp.: zelené družstvo, dobře. No a vlastně, co myslíte, a teď se začaly přetahovat, přetahovat.
- 09.Pozn.: *experimentátor demonstruje přetahování myšky s kočkou*
- 23.Exp.: a když se přetahovala kočka s myší
- 08.Ivet.: myš je lehká
- 24.Exp.: ano, tak kdo vyhrál?
- 03.Děti: kočka
- 25.Exp.: kočka, přesně tak. Ta přetáhla myšku na svou stranu a vyhrála kočička. Když to myšky viděly a nechtěly zůstat pozadu, tak přiběhla té jedné myšce na pomoc druhá myška.
- 09.Ivet.: to by je taky přetáhla
- 26.Exp.: a takhle se přetahovaly, přetahovaly
- 10.Pozn.: *experimentátor demonstruje přetahování myšky s kočkou*
- 10.Ivet.: ne
- 27.Exp.: tak, tak, tak a nikdo nevyhrál to bylo nerozhodně, protože jsou stejně silní
- 11.Ivet.: ale kdyby tam byla ještě jedna myš
- 28.Exp.: no, ale kdyby tam byla ještě jedna myš
- 12.Ivet.: tak vyhrály myška, myši
- 29.Exp.: tak vyhrály myši, hm, takže tu kočičku takhle přetáhly na tu svou stranu
- 11.Pozn.: *experimentátor demonstruje přetahování myšky s kočkou*
- 13.Ivet.: to by asi bylo kotě
- 18.Štěp.: kdyby ta kočka jakože spadla přes tu tu tu čáru
- 30.Exp.: ano přes tu tvoji čáru spadla a takhle a myšky vyhrály
- 19.Štěp.: no
- 14.Ivet.: takže je to jedna jedna
- 31.Exp.: no a to nerozhodně? Nebudeš počítat jako za žádný bod, jo?
- 15.Ivet.: nee
- 32.Exp.: Dobře. Chcete si to zkusit?
- 20.Štěp.: ne já si vezmu nějaký papír a budu třeba hm... napíšu MŇAU a PÍSK a tam udělám jednu čárku, teda myš udělám jako 2 čárky a u koček jednu
- 16.Ivet.: proč
- 21.Štěp.: teda dvě taky protože
- 17.Ivet.: dvě a dvě se????
- 33.Exp.: no jak si to teď myslel?
- 18.Ivet.: já taky nevím
- 34.Exp.: tak jednu nebo dvě čárky
- 22.Štěp.: no dvě, protože jednou vyhrála kočka, pak nerozhodně
- 35.Exp.: takže by si dal i za nerozhodně bod, jo?
- 23.Štěp.: no
- 36.Exp.: ale jako ne jako kočce, jenom kočce?
- 24.Štěp.: ne kočce bych dal jeden za to vítězství a pak bych ji dal ještě za to nerozhodně a myšce bych dal taky a ještě jedna a bylo by to dva dva
- 37.Exp.: jo tak já ti tady papír klidně dám, tady máš taky pokud chceš ale nemusíš, jak chceš. A vy si to můžete teď zkusit sami!
- 12.Pozn.: *experimentátor otáčí hlavu k Ivetě*
- 13.Pozn.: *Štěpán si přepravuje na papír poznámky, Iveta si bere provázek a zvířátka na zkoušení přetahování*
- 25.Štěp.: já nevím, jak se píše K
- 19.Ivet.: to víš, jak se píše ne?
- 38.Exp.: k se píše, jako tady - čárka dolů

20. Ivet.: a M umíš snad ne? M Ň ... To jsme se učili ne?
 26. Štěp.: ne neučili
 21. Ivet.: učili
 14. Pozn.: *experimentátor i Iveta přihlíží, jak Štěpán píše svá slova a radí mu, jak se jednotlivá písmena piší*
 27. Štěp.: tady kočce udělám takovýhle řádky
 22. Ivet.: co
 28. Štěp.: na ty body, víš tady je další, tak tady to bude dvojřádkové
 39. Exp.: dobře no
 23. Ivet.: teď myši vyhrajou
 29. Štěp.: tady je jako PÍSK, přijdou myšky
 24. Ivet.: já vím
 30. Štěp.: a tady bude 1 čárka, druhá
 25. Ivet.: ??? ty dvě, jo, ty dvě kočky a dvě myšky
 31. Štěp.: ne
 40. Exp.: no dobře
 32. Štěp.: ne tady budou dva body maj
 26. Ivet.: jo
 33. Štěp.: a tady udělám ...
 27. Ivet.: nějak moc koček ne?
 34. Štěp.: a koček uděláme, třeba, já nevím 4
 28. Ivet.: a jednu myš, jo?
 35. Štěp.: ne
 41. Exp.: no uvidíme, to můžeme vyzkoušet. Zatím máme 1 kočičku a 1 myš, takže to zkuste
 36. Štěp.: 1,2,3,4,5,6
 42. Exp.: když se
 37. Štěp.: 1
 15. Pozn.: *Štěpán se věnuje svému zápisu*
 38. Štěp.: koček bude čtyři
 29. Ivet.: koček bude šest, ne?
 39. Štěp.: no
 43. Exp.: toto jsou počty bodů nahoře a dole jsou počty zvířátek
 40. Štěp.: no který ty body dokázali
 44. Exp.: prosím?
 41. Štěp.: který ty body dokázali
 45. Exp.: no určitě, takže když budeme brát tady v tomto ano, že jednou, tak první je teda zápas ta kočka a myš, takže se přetahují a kdo vyhraje?
 30. Ivet.: myška
 16. Pozn.: *Iveta to slovo myš říká soucímě*
 31. Ivet.: ne ta kočka, ta je silnější
 46. Exp.: a co myslíš Štěpáne?
 42. Štěp.: hmm, kočka
 47. Exp.: kočka, přesně tak, přetáhne. Když pomůže druhá myška myšce, tak se přetahují
 04. Děti: myška, myška
 32. Ivet.: proč
 48. Exp.: tak je to nerozhodně, tak je to vždycky nerozhodně, to už podle těch statistik my víme. Víte, co je to statistika? Ne, zapisování těch výsledků takže podle tady

takových to papírků, které každý zapisoval, tak každý ví, že jakmile se přetahuje kočka s myší, tak vždycky vyhraje kočka. Když pomůže myška na jedné straně...

33.Ivet.: tak je to nerozhodně

49.Exp.: tak je to nerozhodně. A jakmile příběhne další myška na pomoc?

34.Ivet.: tak vyhrajou myšky

50.Exp.: a už jsou tady 3 myšky a tady stále 1 kočka, tak vyhrajou myšky

35.Ivet.: myšky

43.Štěp.: myšky

36.Ivet.: jsou silnější

44.Štěp.: tak já udělám myším další výhernej jako

51.Exp.: výherní bod, můžeš jim zapsat další bod, jak chceš

52.Exp.: tak, tak si to zkuste. Tady máte ty, každej jeden, tady máte zvířátka, potřebujeme kočku a myš

45.Štěp.: já budu radši porota

53.Exp.: budeš radši porota, tak si vezme teda jedno Ivetka a jedno já. Tak tady máme hrací pole, kočka a myš a začnou se přetahovat teď – a vyhraje?

37.Ivet.: kočka

46.Štěp.: tak já tady udělám myšce další bod

38.Ivet.: proč

47.Štěp.: protože myšky vyhrály

54.Exp.: myslíš?

48.Štěp.: no

39.Ivet.: kočka vyhrála

49.Štěp.: teda vlastně já vím, tady ten bod jako škrtnu

40.Ivet.: proč děláš červeněj, když máš všechno šedivý

50.Štěp.: no a co

55.Exp.: tak teď příběhne na druhou stranu

41.Ivet.: nerozhodně

56.Exp.: zase myška. Takže se přetahují, přetahují, přetahují, přetahují a zůstane to? Ivetka řekla, Štěpáne?

42.Ivet.: že je to nerozhodně

57.Exp.: když je to 1 kočka a 2 myšky?

51.Štěp.: nerozhodně

58.Exp.: tak příběhne další myška

52.Štěp.: proč jenom myšky, proč ne kočky?

43.Ivet.: ??? jo

59.Exp.: taky příběhnou. Tak přetahují se přetahují a zvítězí?

44.Ivet.: myšky

53.Štěp.: tak teď dám myškám ještě jeden bod

45.Ivet.: tak tady tenhle

54.Štěp.: tady ten neplatí, neplatí

46.Ivet.: tak si ho mohl ještě radši obtáhnout ...být škrtnutej

60.Exp.: tak teda zkusme, příběhne kočička a myška a teď příběhne teda té kočičce naopak další kočička na pomoc. Takže máme na jedné straně dvě kočičky a na jedné jednu myš.

47.Ivet.: takže to kočky vyhrajou

61.Exp.: takže se přetahují, přetahují a vyhraje?

48.Ivet.: kočky

55.Štěp.: kočky vyhrajou

- 62.Exp.: tak a teď, když to viděly ty myšky, tak přiběhla další myš na pomoc. Takže máme na jedné straně dvě myšky a na druhé máme dvě kočky
- 49.Ivet.: nerozhodně, ne
- 63.Exp.: tak jak to teď bude?
- 56.Štěp.: nerozhodně
- 64.Exp.: myslíš?
- 50.Ivet.: ne, kočky vyhrajou
- 65.Exp.: kočky vyhrajou? No tak zkusme. Takže se přetahují, přetahují a vyhrály?
- 51.Ivet.: kočky
- 66.Exp.: kdy by to bylo nerozhodně?
- 52.Ivet.: až tady bude 1 myš nebo 1 kočka, teda když ...
- 17.Pozn.: pauza
- 57.Štěp.: já mám skoro rovnou čáru
- 53.Ivet.: když tady budou ...
- 18.Pozn.: Štěpán chce říci něco ke svému zápisu
- 67.Exp.: počkej Štěpáne, Ivetka něco vysvětluje
- 54.Ivet.: když 4 myšky a 3 kočky, tak to bude nerozhodně nebo 4 myšky a 2 kočky
- 68.Exp.: 2 kočky a 4 myšky
- 55.Ivet.: by to bylo nerozhodně, protože kočky jsou větší a silnější
- 69.Exp.: no to určitě, ale když byly tady 2 kočky a 2 myšky, tak vyhrály kočky
- 70.Exp.: tak pojďme dál, tak dáme 3 myšky a dvě kočky
- 56.Ivet.: já nevím
- 71.Exp.: tak nevadí, tak pojďme zase od začátku
- 72.Exp.: když dáme 1 myš a 1 kočku, tak vyhraje?
- 57.Ivet.: kočka
- 73.Exp.: kočka, takže 1 kočka a 1 myš vyhraje kočka. Pak přiběhne myška na pomoc.
- 19.Pozn.: experimentátor směřuje svá slova ke Štěpánovi
- 74.Exp.: ty jsi takový technik tady, nechceš si to taky zkusit přetahování zvířátek, Štěpáne?
- 58.Štěp.: nechci
- 75.Exp.: my řešíme teď, kdy to bude znovu nerozhodně? Abys mohl zapsat každému zase bod.
- 76.Exp.: když budou 2 myšky a 1 kočka, tak je to
- 58.Ivet.: nerozhodně
- 77.Exp.: tak vyhraje
- 59.Ivet.: kočka
- 78.Exp.: ne tak je to nerozhodně
- 79.Exp.: když jsou 2 myšky a 1 kočka, tak je to nerozhodně
- 80.Exp.: když budou 3
- 60.Ivet.: tak vyhrajou myšky
- 81.Exp.: tak už vyhrajou myšky
- 82.Exp.: takže když jsou 2, tak je to? Tak vyhraje?
- 61.Ivet.: nerozhodně
- 83.Exp.: tak je to nerozhodně, přesně tak
- 59.Štěp.: a měly byste hrát jako doopravdy, jako ...
- 62.Ivet.: jako ... nebo co?
- 84.Exp.: no my hrajeme
- 60.Štěp.: že by jako
- 63.Ivet.: že by jako co?

- 61.Štěp.: že vy byste byla třeba, byste byla tady na týhle straně a Ivetka by měla hlavu na tý straně ...
- 85.Exp.: a já bych zastupovala kočky a Ivetka myšky? A my si to takhle zkusíme a každá zastupuje právě obě dvě a vidí, kdo kdy právě vyhrál. Když já budu zastupovat kočičky, tak stejně vždycky budu mít jen tu jednu kočku, že jo? Nebo že já jsem jen 1, to právě že ne. No uvidíme.
- 86.Exp.: no tak máme 1 kočku a 2 myši
- 64.Ivet.: já mám 3
- 87.Exp.: no a tak dobře, ty máš 3, tak kdo vyhraje
- 65.Ivet.: u mě vyhraje – myšky
- 88.Exp.: a u mě vyhraje
- 66.Ivet.: nerozhodně, teda
- 67.Ivet.: já nevím
- 20.Pozn.: *dodává Iveta šeptem*
- 62.Štěp.: u vás vyhraje ty
- 68.Ivet.: kočičky
- 89.Exp.: kdy vyhrajou kočičky?
- 63.Štěp.: když jich je víc
- 90.Exp.: ne ne ne
- 69.Ivet.: když bude jenom 1 kočka a 1 myška, tak vyhraje kočka
- 91.Exp.: přesně tak, když hraje 1 kočka a 1 myš, tak vyhraje kočka. Když budou 2 myšky a 1 kočka? Štěpáne, kdo vyhraje?
- 64.Štěp.: nerozhodně
- 92.Exp.: nerozhodně, přesně tak, a když budou 3 myšky
- 70.Ivet.: tak vyhrajou myšky
- 93.Exp.: tak vyhrajou myšky
- 94.Exp.: no a teď přiběhnou na pomoc teda ty kočky. Takže když budou 2 kočky a 1 myš
- 65.Štěp.: vyhrajou kočky
- 95.Exp.: vyhrajou kočky. Když budou 2 kočky a 1 myš eee 2 myši, 2 kočky a 2 myši, tak kdo vyhraje?
- 71.Ivet.: nerozhodně
- 21.Pozn.: *vzápětí Iveta odpovídá*
- 72.Ivet.: já myslím že kočky, jsou silnější
- 66.Štěp.: ne
- 73.Ivet.: jsou
- 67.Štěp.: myslím, že by to vyhrály kočky
- 74.Ivet.: každá kočka je napůl a když jsou dohromady dvě, tak každá dá dohromady myš
- 68.Štěp.: ne kdyby se spojily 2 myši proti 1 kočce, tak by to bylo nerozhodně
- 96.Exp.: no
- 69.Štěp.: 2 kočky jsou silnější
- 97.Exp.: 2 kočky jsou silnější než 2 myši, přesně tak, to byla krásná úvaha, že když si řekl, že 1, když jsou 2 myši a 1 kočka, tak je to nerozhodně a teď přibyla na té straně 1 kočka, tím pádem jsou ty kočky silnější, proto je přetáhnou
- 70.Štěp.: no protože to by tady byla 1 kočka a 2 myši, tak jakoby 2 myši je 1 kočka.
- 75.Ivet.: vyhrály by juchuchu!
- 98.Exp.: to bylo úžasný, protože jakoby 2 myši jsou 1 kočka, bezvadným takže pojd'me dál teda
- 99.Exp.: tak máme 2 kočky

71. Štěp.: 4 myši by potřebovaly, aby měly víc myši, to
72. Štěp.: 2 kočky
100. Exp.: myslíš
73. Štěp.: aby to bylo nerozhodně, protože jak jsem říkal, 2 myši je 1 kočka
101. Exp.: takže nerozhodně by bylo?
74. Štěp.: 4 myši a 2 kočky
102. Exp.: souhlasíš Ivetko?
22. Pozn.: *Iveta souhlasně kýve hlavou*
103. Exp.: přesně tak, bezvadný
76. Ivet.: kočky vyhrály, vyhrály
23. Pozn.: *Iveta zpěvem*
104. Exp.: dobře, tak si to pojd' me teď zkoušet. Ivetko chceš si to zkoušet?
77. Ivet.: eh
105. Exp.: už ne? A takhle to teda umíme zopakovat, už si to nemusíme zkoušet, už si to
můžeme třeba jenom psát
75. Štěp.: a můžeme hrát famfrfál
106. Exp.: já nevím, jak se to hraje? Můžeš mě to naučit teda.
76. Štěp.: já jo. To jsou ...
107. Exp.: teď ještě zůstanme u těch kočiček chvilinku, u koček a myši a jakmile to
doděláme, tak hnedtaky si to můžeš psát
108. Exp.: když hraje kočka
78. Ivet.: 1 kočka
109. Exp.: no a já napíšu 1 kočka, a 1 myš tak vyhraje – kočka. Já to napíšu takhle jo,
šipkou.
110. Exp.: když hraje 1 kočka a 2 myši, tak vyhraje
79. Ivet.: nerozhodně
111. Exp.: tak udělám takový to nerozhodně
112. Exp.: když bude kočka a 3 myši, tak
80. Ivet.: tak vyhrajou myši
77. Štěp.: ne tak vyhraje ta kočka
81. Ivet.: protože je silnější
78. Štěp.: no protože ještě by potřebovaly být 4 myši, aby přitáhly kočku
113. Exp.: takže když bude kočka a budou tady 4 myši, tak vyhrajou?
79. Štěp.: myši
82. Ivet.: myši
114. Exp.: vyhrajou myši
80. Štěp.: já to dělám ???
115. Exp.: počkejte, a teď příběhnou ty kočičky
81. Štěp.: my máme doma živý morčata
116. Exp.: takže je jedna kočka a jedna myš a k té kočce příběhne druhá kočka, kdo
vyhraje?
05. Děti: kočky
117. Exp.: kočky, necháme, že 2 kočičky zůstanou a teď k myšce příběhne teď jedna,
druhá myška na pomoc. Kdo vyhraje?
82. Štěp.: nerozhodně
83. Ivet.: nerozhodně
118. Exp.: určitě?
83. Štěp.: nebo vlastně ne kočky
84. Ivet.: kočky vyhrajou
119. Exp.: a když zůstanou kočičky a příběhne další myška na pomoc, tak kdo vyhraje?

84. Štěp.: vyhrajou kočky pořád, protože ještě by potřebovaly na tu druhou kočku a potřebovaly by být 4 myši
- 120.Exp.: aby to bylo
85. Štěp.: nerozhodně
- 121.Exp.: takže když příběhne, tady máme 3 myšky a když příběhne čtvrtá myška, tak to bude, tak vyhraje?
86. Štěp.: nerozhodně
- 122.Exp.: a když teď
- 85.Ivet.: 5 myši
- 123.Exp.: no k těm 2 kočičkám příběhne 5 myši tak jak to teď bude
- 86.Ivet.: kočka, myši vyhrajou
- 24.Pozn.: vysloví slabiku „koč“ moment zaváhání následně druhou slabiku „ka“
87. Štěp.: tam jsou 4 myši
- 87.Ivet.: ne 5
- 124.Exp.: jo pardon, ještě jedna
- 125.Exp.: takže podle Ivetky vyhrajou myši a podle Štěpána vyhraje kdo?
88. Štěp.: hm myši, kdyby se 1 myš zranila
- 88.Ivet.: no zranila
89. Štěp.: ne kdyby se myš třeba zabila tak ...
- 89.Ivet.: vyhrajou kočky
90. Štěp.: no
- 90.Ivet.: ne tak
91. Štěp.: a jinak vyhrály by
- 126.Exp.: teď kdyby se 1 myš zranila tady z těch 5ti, tak kdo vyhraje?
- 91.Ivet.: kočky
92. Štěp.: ne nerozhodně
- 92.Ivet.: no nerozhodně
93. Štěp.: protože by to bylo
- 127.Exp.: aha, ale tak nechejme teď, že máme 5 myši, žádná se nezranila
94. Štěp.: tak vyhrály
- 93.Ivet.: myši
- 128.Exp.: myši, no tak já jsem s vámi moc spokojená, bezvadný, to jste mě moc překvapily, mile.
- 129.Exp.: děkuju

Příloha CH

Experiment č. 9

- 9. experiment 13. 12. 2006 (středa)
- čas konání experimentu: 8,00 – 8,26
- místo konání experimentu: volné třída v budově základní školy
- účastníci experimentu: Iveta (Ivet.), Štěpán (Štěp.)
- pohlaví účastníků: Iveta – dívka, Štěpán – chlapec
- věk účastníků: shodně 7 let

- motivační rozhovor, pro navození přátelské atmosféry „brzy budou Vánoce“

01.Exp.: tak my se teď zkusíme vrhnout, dnes to bude jen křaťučky, podíváme se na to, co jsme dělali minule

01.Ivet.: joo, pamatuju

02.Exp.: ale ty jsi dělal to hřiště, dodělal si to?

01.Pozn.: *experimentátor mluví ke Štěpánovi. V předešlém experimentu chtěl Štěpán nakreslit hřiště pro famrfál.*

01.Štěp.: co?

02.Pozn.: *následně Štěpán záporně kroutí hlavou*

03.Exp.: ne, ještě ne

02.Štěp.: už tam dělám ještě ty hráče, ne ještě to tam jako domalovávám ten trávník

04.Exp.: dobře, tak my se uvidíme ještě teď v pátek...

02.Ivet.: jéžiši to jsou samý koťátka

03.Pozn.: *experimentátor vysypal z obálky všechny kartičky s kočkama*

05.Exp.: ... pátek, a potom, ten další týden ještě uvidíme, protože to už bude ta vánoční nálada a já nevím, jak moc se budete učit

03.Ivet.: tu už máme divadlo, že jo?

06.Exp.: no, přesně tak, jestli budete mít nějaké besídky, divadla a tak a do toho já bych vám nerada, no z toho si vás ani nemůžu vyžádat, že jo?

04.Pozn.: *Iveta zívá*

07.Exp.: my jsme minule dělali, co jsme minule dělali, když si to pamatujete

03.Štěp.: já ani na tuto besídku tady nebudu

08.Exp.: tak, vrhněme se teď na ty naše věci a potom si zase povyprávíme něco, protože dnes to bude krátké, budeme mít čas ještě, tak a teď se dáme do toho

05.Pozn.: *během komentáře klade experimentátor na lavici před děti 2 čtvrtky papíru, které demonstrují hřiště*

09.Exp.: tak ty nám děláš tady tužkama zřetelnější

06.Pozn.: *Štěpán klade na rozhraní dvou čtvrtek tužky pro zviditelnění linie mezi papíry*

04.Štěp.: no že, kdo zakopne tak ...

10.Exp.: tak?

05.Štěp.: tak prohrál

11.Exp.: tak prohrál; tak jo; tak mi si to můžeme ještě takhle zkusit těmi provázečky, ale já myslím, že vám to šlo i tak i bez té demonstrace nebo bez toho ukazování

06.Štěp.: a hm nezapomněla jste, jak že jedna kočka jsou 2 myši?

- 12.Exp.: já ne, já zkusím na vás, jestli jste to zapomněli nebo nezapomněli; tak které družstvo dáme kočičce zelené nebo modré?
- 04.Ivet.: modré
- 07.Štěp.: zelená
- 05.Ivet.: modrý
- 13.Exp.: tak necháme teď dámu si vybrat jo, Štěpáne, a potom až budeme dělat druhé kolo, tak to může být naopak; tak když spolu budou soupeřit ...
- 08.Štěp.: já si vezmu ten papír, abych si to mohl zapisovat
- 14.Exp.: ano, dám ti, chceš? Vem si tady takhle papír, aby sis to mohl zapisovat, to je moc dobrá připomínka, takový linkovaný ti dám. Tak před Ivetku dám tady taky, když chceš, můžeš taky, jak se ti bude chtít. Já si vezmu. Tak a teď už jsme plně připraveni. Takže teď se můžeme vrhnout na ta naše zvířátka dědy Lesoně, pro která byla vypsána disciplína přetahování.
- 09.Štěp.: přetahování?
- 15.Exp.: přetahování
- 16.Exp.: a první dva závodníky už máme na place, tady vlastně na tom hřišti a je to kočička a myš; takže soupeří tady tihle dva soupeři, kočička a myš a ti se přetahují, přetahují a vyhrává?
- 06.Ivet.: kočka
- 17.Exp.: v tomto případě kočka
- 10.Štěp.: kočka, já to dělám dvě myši a dvě kočky
- 18.Exp.: už takhle?
- 11.Štěp.: no
- 19.Exp.: už chceš hned dvě myši a dvě kočky?
- 12.Štěp.: ??? dvě kočky, nebo že bysme tam dali jednu kočku?
- 20.Exp.: no, jako pro mě by to bylo snazší
- 13.Štěp.: pro mě by to bylo
- 21.Exp.: když ty chceš dvě kočky
- 14.Štěp.: pro mě jednu kočku
- 22.Exp.: tak co chceš, jednu kočku nebo
- 15.Štěp.: jednu
- 23.Exp.: jednu dáme
- 24.Exp.: takže máme jednu kočku a dvě myši, ty se přetahují, přetahují a kdo vyhrává?
- 16.Štěp.: nikdo
- 07.Ivet.: nerozhodně
- 25.Exp.: nerozhodně.; no, dobře takže já vidím, že tady to přetahování už ne, tak já jsem doma přemýšlela, jak jinak bychom si to mohli zaznačit a vymyslela jsem pro ta zvířátka stupně vítězů
- 07.Pozn.: *experimentátor předkládá před žáky umělohmotná víčka od mléka*
- 17.Štěp.: já vám něco povím, já umím dobře pyramidu, tak umím dobře i stupně vítězů
- 26.Exp.: mě napadlo, podívej, já ti ukážu, jak já, a to je vlastně ten stupeň vítězů
- 08.Pozn.: *experimentátor pokládá kartičku s kočkou na víčko od mléka*
- 27.Exp.: takže když bude spolu soupeřit kočička a myš, tak vyhrála?
- 08.Ivet.: kočka
- 28.Exp.: tak dáme kočku na stupeň vítězů, jo, souhlasíte?
- 09.Ivet.: ale ...
- 09.Pozn.: *Iveta se odmlčela*
- 29.Exp.: tak dáme to takhle k sobě
- 10.Pozn.: *experimentátor dává kartičky se zvířaty do jedné linie, blíže k sobě, aby bylo lépe vidět, že to je jedna úloha*

- 30.Exp.: a teď spolu soupeří dvě myši a kočka a ...
 10.Ivet.: nerozhodně
 31.Exp.: a je to nerozhodně, tak to necháme takhle na stejné úrovni ano?
 18.Štěp.: tady to? tři
 32.Exp.: prosím?
 19.Štěp.: tři myšky, jednu kočku he?
 33.Exp.: teď další zápas myslíš?
 20.Štěp.: ne teďka
 11.Pozn.: *na lavici nebyl zřetelný odstup mezi jednotlivými úlohami zobrazenými kartičkami se zvířaty*
 34.Exp.: já jsem myslela takhle, že je to vlastně jeden ten případ, jeden ten závod a teď ten druhý závod je tady tahle linie
 21.Štěp.: tak já tady udělám tohle
 12.Pozn.: *Štěpán odděluje jednotlivé úlohy (kartičky se zvířaty, kdy vítěz je položen na víčko od mléka) pastelkami*
 35.Exp.: dobře
 36.Exp.: můžeme
 22.Štěp.: já mám hodně pastelek
 37.Exp.: ano dobře, můžeme využít pastelky
 38.Exp.: tak jaký bude následující zápas; k myškám přijde další myška na pomoc, takže to už budeme mít na jedné straně
 11.Ivet.: tři myši
 39.Exp.: hm
 13.Pozn.: *experimentátor společně s žáky vykládá zvířata na lavici*
 40.Exp.: tak 1,2,3. A kočiček bude?
 12.Ivet.: dvě
 41.Exp.: hm, dvě chcete? dobře
 23.Štěp.: takže vyhrajou kočičky, protože jsou jenom tři ty myši
 13.Ivet.: ano
 42.Exp.: vyhrajou kočičky, dobře
 24.Štěp.: tak ještě stupeň vítězů
 43.Exp.: tady máme stupeň vítězů
 44.Exp.: ano, tak je tam dejte
 14.Pozn.: *žáci si sami vymysleli, že na 1 víčko dají 2 papírky koček*
 45.Exp.: a jaký dáme další zápas?
 25.Štěp.: to jsou jakoby pyramidy
 14.Ivet.: 3 a 2 kočky
 26.Štěp.: jako kdyby byli
 46.Exp.: máme tady... Promiň, co jsi chtěl říct?
 27.Štěp.: může to být i tak, že třeba může, že tady z těch, ty který vyhrajou a budou na tom stupínku budou ještě hrát proti sobě
 47.Exp.: hm, já vím co myslíš, ty ...
 28.Štěp.: a a vyhraje ten, jenom jeden, musí vyhrát
 15.Ivet.: máš ještě nějakou tužku?
 48.Exp.: hm, to je takzvaný ten pavouk. Tak máme tady zápasano, ještě jsi chtěl ...
 29.Štěp.: ty, který vyhrajou, tak ty vlastně, tak ty vlastně musí vyhrát jenom jednou, nemůžou jich vyhrát
 49.Exp.: ale to jsou jednotlivé závody a oni jsou vlastně jedno družstvo, víš, a teď se rozhoduje, které družstvo vyhraje, ne, kteří jednotlivci vyhrají, oni vyhrají

- jednotlivci v tom jednom jediném závodě, tady je závod mezi 1 kočkou a 1 myší a tady vyhraje
- 16.Ivet.: kočka
- 50.Exp.: kočka, tím pádem má bod, družstvo, my jsme řekli, že ti byli modří, že jo, na začátku, takhle jsem to myslela. V dalším zápase je to nerozhodně, takže nikdo nebo každý dostane po bodu a třetí, to se můžeme dohodnout, buď že při remíze
- 51.Exp.: víte co je to remíza?
- 01.Děti: jo
- 52.Exp.: když je to nerozhodně, takže dostane každý bod anebo nikdo nedostane žádný bod
- 30.Štěp.: no bysme jim mohli udělat vždycky by měli na sobě, takhle by byly kočky a měly by za sebou takový ty kostičky, kolikrát vyhrály
- 15.Pozn.: *Štěpán přikládá za kartičky s kočkami víčka od mléka*
- 53.Exp.: no to můžeme
- 31.Štěp.: takový body
- 54.Exp.: a to vlastně už vidíš tím, že ta kočička nebo ta myška je na tom stupni vítězů, takhle vidíš, že tady vyhrály, když se podíváš, tak tady vyhrály?
- 32.Štěp.: no
- 55.Exp.: kočky; a potom sčítat ty body můžeš tím, že se na to podíváš a nebo si to můžeš zaznamenat na ten svůj papír; pokud by jsme za ně dávali kolikrát vyhráli, tak můžeme to zkusit, to určitě, ale já si myslím, že nemáme dostatek tady těch modrých víček
- 33.Štěp.: hm
- 56.Exp.: ale můžeš mi ukázat, jak si to myslel. Jak si to myslel?
- 34.Štěp.: myslel sem to tak, že bysme to mohli zapisovat tahle, že sme si, že bysme udělali třeba ??? dvě myši a
- 17.Ivet.: tři kočky
- 16.Pozn.: *dlouhé pauzy mezi myšlenkami Štěpána*
- 17.Pozn.: *Štěpán maluje*
- 35.Štěp.: a takhle bysme jim udělali ještě takovýhle ten stupeň vítězů, bysme jim udělali ještě takhle
- 57.Exp.: u tebe na papíře myslíš?
- 36.Štěp.: no takhle
- 18.Pozn.: *Štěpán doprovází své poznámky, které píše, slovy*
- 58.Exp.: no ano ty si to můžeš zaznamenat určitě jak chceš, pokud chceš si je takhle nakreslit ty kočičky na stupni vítězů, tak si to tam můžeš jako vlastně takhle udělat, ten stupeň vítězů určitě
- 59.Exp.: no a teďko ale
- 37.Štěp.: a aby jako vyhráli
- 60.Exp.: no, aby vyhráli kdo?
- 18.Ivet.: myši
- 38.Štěp.: no
- 39.Štěp.: ne
- 61.Exp.: no teďko
- 40.Štěp.: tak já si to budu psát takhle, že napíšu jedna kočka proti jedny myši, to tady
- 19.Pozn.: *Štěpán si značí záznam do svého záznamového listu*
- 41.Štěp.: takže vyhraje takhle a budeme dělat mezi těma vyhrávajícíma mezi těma družstvama mezery, aby se tam vlezly ty stupně vítězů
- 20.Pozn.: *Iveta zívá*
- 62.Exp.: no, to už záleží na každém, já bych si to zase značila zase už úplně jinak

- 63.Exp.: dobře, chceš si to dopsat takhle? Tak dopisuj; druhý zápas máme kočka a
02.Děti: a dvě myši
21.Pozn.: *Štěpán zaznamenává svůj druhý zápis do záznamového archu*
- 64.Exp.: Což bylo? Jaký byl výsledek?
19.Ivet.: dneska nehraje ani husa ani pes jo, že tady
42.Štěp.: a nikdo nedostane ani bod
22.Pozn.: *Štěpán si komentuje svou remízu, kterou si značí do svých poznámek*
- 65.Exp.: zatím ne, zatím jen ti nejodvážnějších se zúčastnily a to bylo družstvo myšek a
kočiček. Ti se k nám přidají později, pokud se je přesvědčíme, že nebo ukážeme
66.Exp.: Tak pak tady máme kočičky
- 23.Pozn.: *experimentátor ukazuje na obrázky na lavici*
- 43.Štěp.: a budou hrát i kachny a takový pejsci?
67.Exp.: pejsci a husy, kachny ne, ty děda Lesoň nemá
44.Štěp.: a proč jenom myši a kočky?
68.Exp.: no budeme, v pátek můžeme začít teda, uvidíme, můžeme začít i s dalšími
zvířátky. Proč? Já jsem to v podstatě už řekla, protože ti nejodvážlivější, kteří se na
tu disciplínu přihlásily byly kočky a myši, tak jestli se příště přihlásí další zvířátka,
uvidíme.
- 69.Exp.: tak už máš, ano, stupeň vítězů?
45.Štěp.: a tady jsem to nemusel dělat na novou řádku, protože tady nevyhrál nikdo, já
jim nedám žádný bod, nikomu
24.Pozn.: *Štěpán popisuje své poznámky na svém záznamovém papíře*
- 70.Exp.: nedáš jim ani jeden bod. Dobře, na tom se můžeme dohodnout, Ivetko
souhlasíš taky, že když je to remíza, tak dostane každý nula bodů? Takže nikdo
nevyhraje.
25.Pozn.: *Iveta přikyvuje souhlasně*
- 71.Exp.: tak poslední ten příklad, nebo ten příklad, zápas, co jste tady ukázali a ještě jste
mi neřekli výsledek. Jsou 2 kočičky a 4 myši, jaký bude výsledek?
46.Štěp.: bude to nerozhodně
26.Pozn.: *Štěpánova rychlá, jistá odpověď. Úlohu zaznamenává do svého záznamového
listu.*
- 20.Ivet.: nerozhodně bych řekla
27.Pozn.: *krátkou chvíli váha, přemýšlí*
- 72.Exp.: ano a proč?
03.Děti: protože
47.Štěp.: jedna kočka jsou dvě myši
73.Exp.: tak počkejte
48.Štěp.: a tady to bylo jako by to byla 1 kočka a tady to taky, tady dvě. To byl bylo
nerozhodně
28.Pozn.: *Štěpán komentuje úlohu zaznamenanou ve svém záznamovém listě.*
- 74.Exp.: taky souhlasíš?
29.Pozn.: *otázka směřována na Ivetu*
- 30.Pozn.: *Iveta souhlasně přikyvuje*
- 75.Exp.: tak jdeme dál? takže zkuste další příklad
49.Štěp.: já mám další
21.Ivet.: ale sem se to už nevejde, koukám
76.Exp.: tak můžete udělat kde?
50.Štěp.: tady!

- 31.Pozn.: *žáci řeší umístění příkladů na lavici, jeden sloupec už byl plný, proto přemýšlí, kam dají další obrázky se zvířátky, skládají tužky na stůl a dělají „okýnka“ pro jednotlivé zápasy*
- 77.Exp.: no v tom se moc nevyznáme, já ti to, můžu ti to tady posunout, tahle, a teď tady máte prostory
- 32.Pozn.: *experimentátor jejich návrh upravuje, uklízí žákům jejich penále do lavic*
- 51.Štěp.: no, nebo bysme si je zakryli, abychom si je nepletli s těma ostatníma
- 22.Ivet.: já ti tady pomůžu, já mám dost tužek
- 52.Štěp.: já taky
- 33.Pozn.: *následuje krátký rozhovor, kdo má a kdo nemá stejnou tužku ze třídy jako oni*
- 78.Exp.: tak ale pojďme se teď vrátit k těm našim závodům a potom si můžeme dál vyprávět; tak tady máte ta družstva
- 53.Štěp.: jakoby je tam dáme všude ty stupně vítězů
- 79.Exp.: no ale co když to bude nerozhodně?
- 54.Štěp.: no tak tak všichni budou dole
- 55.Štěp.: a oni, když bude někdo vyhraje, tak takhle budou a takhle
- 34.Pozn.: *Štěpán ukazuje, jak by kartičky s vítězi položil na víčka od mléka*
- 80.Exp.: tak tady máte družstva a tvoříme dál
- 23.Ivet.: teď bych dala, čtyři
- 81.Exp.: a když říkáš „teď bych dala“ tak podle čeho se rozhoduješ, že teď bych dala 4 myši
- 24.Ivet.: no
- 82.Exp.: jenom tak tě to napadlo anebo když se díváš dál na ty, na ty zápasy předešlé
- 25.Ivet.: no že bysme mohli dát třeba, že byly pořád 2 kočky nebo a bylo by víc myši
- 83.Exp.: dobře můžeme
- 26.Ivet.: tady bude další ten řádek
- 35.Pozn.: *žáci kladou tužky na lavici a vytváří další „okénka“ pro zápasy*
- 56.Štěp.: no, tady jsou řádky
- 84.Exp.: no já bych možná mohla přinést příště nějaký provázek, co říkáte, aby to nebylo tak... nebylo tak; a nebo to můžeme hrát na zemi a můžeme mezi tím udělat větší rozestupy
- 36.Pozn.: *na lavici je málo místa pro zobrazování jednotlivých zápasů; experimentátor nahlas hledá řešení*
- 27.Ivet.: trošku zpřeházené myšky
- 85.Exp.: Tak teď dáváš 2 kočky na jedné straně a
- 37.Pozn.: *experimentátor pokládá otázku*
- 28.Ivet.: 5 myši
- 86.Exp.: tak máme tady zápas 2 kočky a 5 myši, kdo vyhraje?
- 38.Pozn.: *Štěpán zívá*
- 57.Štěp.: myši
- 87.Exp.: určitě?
- 29.Ivet.: jo
- 58.Štěp.: jo
- 59.Štěp.: o 1 myš jo, kdyby ta 1 myš šla pryč tak to bude nerozhodně
- 30.Ivet.: no
- 60.Štěp.: ale takhle vyhrály myši
- 88.Exp.: takže ty myši dáme na stupně vítězů?
- 04.Děti: jo
- 89.Exp.: tady takhle, jo?
- 05.Děti: jo

- 39.Pozn.: *Štěpán komentuje své pohyby, když dává stupně vítězů na lavici*
- 61.Štěp.: tady to je pro ně, tady to pro kočky, když vyhrajou tak tam vylezou a když nevyhrajou tak tam zůstanou dole
- 90.Exp.: dobře, jdeme dál, jaký zápas dáme teď? Tak přijdou na pomoc další myšky?
- 62.Štěp.: nebo kočky
- 31.Ivet.: kočky
- 63.Štěp.: nebo 3 kočky a 6 myší
- 91.Exp.: no tak dejte
- 32.Ivet.: tak 3 kočky jsme říkali, že?
- 64.Štěp.: já bych si to fámfrálový hřiště musel udělat, protože já jsem ho ztratil
- 40.Pozn.: *Štěpán si vzpomněl, že fámfrálové hřiště, které kreslil předešlý experiment, a proto experimentátorovi nepřenechal své poznámky, ztratil.*
- 92.Exp.: ty jsi ho ztratil? To nevadí, tak když mi ho budeš chtít namalovat, tak mi ho udělej nový; tak máme 3 kočičky a máme ...
- 33.Ivet.: 6 myší
- 93.Exp.: a jaký bude výsledek?
- 34.Ivet.: kočky
- 94.Exp.: a proč?
- 35.Ivet.: protože jsou silnější a je jich tam
- 65.Štěp.: ne
- 95.Exp.: ne teď Štěpáne vydrž, já chci slyšet Ivetku, pak se zeptám tebe, jo?
- 36.Ivet.: no že jsou silnější a to no
- 66.Štěp.: ne zase
- 96.Exp.: počkej, počkej, teď Ivetka, já vím, že, tak pak dáme prostor tobě, jo? teďko bych chtěla slyšet jen jak si to Ivetka odůvodnila.
- 37.Ivet.: řekla bych, že kočky
- 97.Exp.: ano a proč?
- 38.Ivet.: koček je trošku víc o jednu, ale ...
- 98.Exp.: koček je trošku víc o jednu, jak to myslíš? koček je 3 a myší je
- 39.Ivet.: 6
- 67.Štěp.: protože 6 myší
- 99.Exp.: dobře Štěpánku, já se tě potom hned zeptám, já jsem na tebe taky moc zvědavá, ale já bych chtěla nejdřív slyšet Ivetku, protože ta začala jako první, takže jí dáváme slovo a ta to i dokončí
- 40.Ivet.: no
- 100.Exp.: to není slušné abychom jí skákali do řeči
- 41.Ivet.: no že to, že přiběhla 1 kočka jí na pomoc, takže jich je
- 101.Exp.: oproti předešlému zápasu?
- 42.Ivet.: no a že by mohly vyhrát kočky v tom, že jsou o trošku silnější než myší
- 102.Exp.: ale teď jak to myslíš zase, že jsou o trošku silnější než myší, jak to poznám, že jsou o trošku silnější než myšičky, tomu nerozumím, jak si to myslela?
- 41.Pozn.: *slovo trošku bylo hlasem experimentátora zdůrazněno*
- 42.Pozn.: *delší pauza (vteřiny)*
- 43.Ivet.: já taky nevím
- 68.Štěp.: já to vím
- 103.Exp.: tak co myslíte? Tak tvůj výsledek je teda tohoto zápasu je jaký? Že vyhrajou nebo jaký bude výsledek?
- 43.Pozn.: *otázka na Ivetu?*
- 44.Pozn.: *Iveta neodpovídá, ubíhá čas*
- 104.Exp.: nevíš?

- 44.Ivet.: ne
- 69.Štěp.: tady to je 2 myši ty jdou na 1 kočku jakoby, to je jedno, pak je druhý a pak třetí, takže to bude nerozhodně
- 45.Pozn.: *dívá se do svých zápisů, kde má tento zápas zapsán*
- 70.Štěp.: no, protože 1 kočka jsou 2 myši a že by to mohlo být remíza
- 105.Exp.: co myslíš, Ivetko, podívej se na ty předešlé zápasy tady, kdy tady máme tu remízu? Ukaž mi ty zápasy, kdy je tady remíza.
- 106.Exp.: Vidíš je? Mám ti poradit? Ukázat?
- 45.Ivet.: hm
- 107.Exp.: tak tady nemáme nikoho na stupni vítězů ...
- 46.Ivet.: a tady
- 46.Pozn.: *Iveta ihned ukazuje další případ remízy*
- 108.Exp.: takže když je 1 kočka a 2 myši je to remíza. Jak říkal Štěpánek na 1 kočku jsou 2 myši, tady máme 2 kočky a 4 myši
- 71.Štěp.: takže to je taky remíza
- 109.Exp.: takže máme, dívej, když to takhle k tomu přiložím, takhle když to dám toto k těm myším, takže mám na 1 kočku 2 myši, na 1 kočku 2 myši, a zkus mi to tady takhle taky ukázat
- 47.Pozn.: *experimentátor doprovází svá slova ukázkou pomoci kartiček se zvířaty*
- 47.Ivet.: a takhle by to bylo nerozhodně
- 72.Štěp.: podívejte
- 48.Pozn.: *Štěpán neustále mluví a skáče do řeči*
- 110.Exp.: no a jak to uděláš podle tady tohoto systému, zkusíš to tak přemíchat
- 49.Pozn.: *výzva experimentátora směřovaná k Ivetě, aby uspořádala kartičky se zvířaty ve vztahu 1K 2M*
- 48.Ivet.:no
- 49.Ivet.: no, že by ty 3 kočky by byly jakoby ty 2 myš – ty 2 kočky, ale akorát, že příběhla by jedna a tam by příběhly zase
- 73.Štěp.: ne při...
- 111.Exp.: pšš
- 50.Ivet.: dvě nebo kolik
- 112.Exp.: dvě nebo kolik, tak pozor to musíš vědět, to vidíš přesně
- 51.Ivet.: no, příběhly 2, takže to bylo nerozhodně
- 113.Exp.: no, oproti tady tomuhle zápasu, kdy máme 4 myšky a 2 kočky, teď máme zápas 3 kočky a ...?
- 52.Ivet.: 6 myší, takže to je nerozhodně
- 114.Exp.: a nepomůže ti taky tady toto schéma, když si to tady takhle ukážeš, co myslíš nebo? Víš jako, že tady máš 1 kočku a 2 myši a 1 kočku a 2 myši, takže vidíš, že na každou 1 kočku jsou 2 myši, co už jsme řekli, že je výsledek
- 53.Ivet.: nerozhodně
- 115.Exp.: takže tady kdybychom si to daly taky takhle a ke každé kočce takhle přiřadíme 2 myši, tak vidíš, že na 1 kočku
- 50.Pozn.: *experimentátor opět doprovází svá slova pomoci kartiček se zvířaty*
- 51.Pozn.: *Štěpán si kýchnul a potřebuje kapesník, který mu experimentátor podává – malinkaté zdržení, rozptýlení*
- 116.Exp.: tak jak si to tady Štěpán i nakreslil?
- 52.Pozn.: *všichni společně se díváme do Štěpánových poznámek*
- 117.Exp.: perfektní
- 74.Štěp.: aby Ivetka viděla, jak je to nerozhodně

- 53.Pozn.: *vrací se od koše, kde vyhodil kapesník*
54.Ivet.: no taky nerozhodně
54.Pozn.: *Iveta se dívá do záznamového listu Štěpána*
118.Exp.: perfektní, tak jdeme na poslední zápas?
06.Děti: ano
119.Exp.: Tak kdo nám ho vymyslí? Tak kdo z vás nám ho chce vymyslet nebo mám já? Tak Štěpán, dobře.
75.Štěp.: třeba 6 myši proti 4 kočičkách
76.Štěp.: takže to vyhrajou kočičky
120.Exp.: tady máš kočičky a tady myšky
55.Pozn.: *experimentátor dává žáku obrázky, aby si je poskládal na lavici pro demonstraci*
121.Exp.: tak Štěpán nám teď vyskládal zvířátka na to pole
55.Ivet.: kočky vyhrajou
77.Štěp.: no ty vyhrajou, to by muselo být 8 myšek, aby to bylo nerozhodně
122.Exp.: hm, dobře
123.Exp.: a teď se zeptám Ivetky, proč teda vyhrály ještě ty kočky?
56.Ivet.: protože každá ta kočka byla na na tak asi asina tyno dvě, to bych řekla, že vyhrajou kočky
124.Exp.: to bys řekla, že vyhrajou kočky, dobře
57.Ivet.: no, takže vyhrajou kočky
125.Exp.: protože tady na tu 1 kočku jsou 2 myši a na tu druhou kočku jsou taky 2 myši
78.Štěp.: a tady na tu kočku není nic
126.Exp.: takže
79.Štěp.: vyhrály kočky. To mají jakoby 1,2,3,4, 5,6,7,8 – muselo by jich být 8, aby to bylo nerozhodně
127. Exp.: tak vám moc děkuju za dnešní práci ...